I-302

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՑԷ,

'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՑԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ՛ՐՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՀԻԼՏ 49. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆՎԱՐ 6, 1906. Ե՛. 1

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՑԱԶ Հ. Փ. ԿՐԻՆ ՄԻՒ'ԷԼԼԻՑ Հ. Ս. ՓԱՐՆԸՄ

ՄԷՎԱՑՏ Ը ՄԻԻՆՑԷՐԻՀՆԷ

'Ա'ԻԼԷ ԻԳԹԻՍԱՏԸ, Եա'ՆԻ ԻՏԱՐԷՍԻ 1. —'Ա'ԻԼԷ 'ԻպատԷԹԻ 4. —ՊԷՆԻ Գուճադլայան Ա.ՏԷՄ 6. —Էյի Պիր Գաղընըն Էվլադը 9. —Էյի Պիր Զէվճ 12. —Էվլաղլարը Իշ 'Էօմրիւնէ Չաղըրլամագ 15. —Խանէտե Իսլոհ Օ. լունապիլէն Շեյլեր 18. —Շուչունաթ Ը Սիյասէյէ 21. —Սարրաֆլար 22.

ՊՈՒ ՆՈՒՍԽԷ 'Ա'ԻԼԷՅԷ ՄՈՒԽԱՍՍԷՍ ՏԻՐ

"Աւետաբեր"ին եէնի սէնէյէ մախսուս իլք նուսխէսիյլէ պէրա՛ պէր ճէմի'ի գարիյուն ը քիրամըմզա Թէպրիքեաթ վէ Թէհնիյաթ ը խալխանէմիզի պէյան, վէ ըէֆճամիյէթ վէ սա'ատէթ վէ ֆէյզ ու պէ՛ ըէքէթէ նա"իլիյէԹլերինի Թէմէննի ետերիզ։

'Ա"ԻԼԷ ԻԳԹԻՍԱՏԸ, ԵԱ'ՆԻ ԻՏԱՐԷՍԻ

[Գէնճ ի մախսուս]

Տօսթլարըմըզտան պիրիսինէ պու մատտէյէ տա՛ր պիր պէնա եազմասընը րէճա էթտիյիմիզ-տէ միւմանիէյէ պու պապատէ փէք ազ մա'լիւմաթը օլարաղընտան, պէօյլէ պիր իշի տէր'իւհտէ էտէ-մէյէճէյինի պիլտիրտի։ Պա'տէհու տիկէր պիրինէ միւրաճա'աթ էթտիյիմիզտէ, օ տախի քէնտինին պիր օգգա էթին ֆիյ"աթընտան պիւէ խապէրի օլ-մատըղընը պէյան էյլէտի։ Զանընըմըզճա, անլէր քէնտիլէրին պու պապատէքի իգթիտարլարընա լա-յըգըյլէ Թագտիր էթմէյօրլար. լաքին պու մատտէ օ գատար պէօյիւք, օ գատար էհէմմիյէթի հա'իզ տիր քի, պիզ անըն իւզէրինտէն սիւքիւթլէ կէ-չէմէյիզ։

Իտարէճիլիյի ապչէմիզին վէ ապչէ իլէ սաթըն ալընան էշանընն հիւսն ի իտթի'մալը տէյիւ Թահ-տիտ էթժէքլիյիմիզ միւնասիպ օլուր։ Պիր սատմ քէնտի փարասընը միւմքին օլան էն 'ապիլանէ Թարզտա գուլլանտըղընտա, իտարէճիլիյին տէրէ-ճէ ի քէմալընա եէթիշմիշ օլուր։ Հէմ տէ հազի-դէ իտարէճիլիք քէթխուտալըգ Թէտավվուրը իլէ պէրապէր կիտէր վէ անտէն միւթէֆիտ օլուր։ Տէյէլիմ քի պիր փէտէր եըլպաշը կիւնիւնտէ օղ-լունա տէր, «Պաւ սէնէ սանա չոյ գատար լիրա վէրիր իմ, վէ իսթէրիմ քի պու մէպլաղը իտրաֆ էթմէյէրէք էն ա'լա չէյլէրէ սարֆ էտէօրն, վէ սէ-նէնէն իսթիտմընտա հէր ղուրուշընէն նտսըլ վէ նէյէ սարֆ էտիյմիշ օլտըղընը պանա պիլտիրէ-սին։» Հիտսապ կիւնիւնին զուհուր էտէճէյի մէ՛-մուլընըն օլ կէնճի քէնտինին խարճ ատ մատրաֆլարը-նա տիգգաթլը պուլունտըրմագ խուսուսընտա փէք պէօյիւք ֆա՛իտէսի տօղանճագ տըր։ Պիզիմ ճիւմէյիմիզ տահի օլ օղուլին մէվզո'ինտէ պուլու-նաճայը ըզ։ Մա՛իք օլտըղըմըզ փարա, ազ օլսուն, չօգ օլսուն, էկէր հալալընտան գազանըլմըշ իսէ, պիզէ Ալլահընն ֆէյզ ատ պէրէքէթիյլէ կէլիր, վէ Օ՝ կիւնիւն պիրինտէ անը նէ վէճհլէ գուլլանմըշ օլտըղըմըզը պիզտէն ատօրճագ տըր։

Ագչէյի հիւանդ ի խթի'մալ էթմէքլիք ագչէտէն միւմքին օլան էն պէօյիւք խայրը չըգարմագըզ տըր։ Ափսիքեար տըր քի նէ միւօրիճ, նէ տէ թամա'քեար վէ խաթա իտարէճիի տէյիլ տիրլէր, Խանէսինի բահաթճա ըսըտապիլիր իքէն ասղուգտա թիրիլ թիրիլ թիթրէյէն, պօլ'պօլ մուղատտի թա-'ամ սաթըն ալտպիլիր իքէն աճ տուրան, Եախօտ սըհհէթէ մուդիրր թա'ամ եէյէն քիմսէ՝ քէնտի ագչէսինի հիւանդ ի խթի'մալ էթմէմէքտաէ տիր։ Անըն հայը՝ հայաթըն նի'մէթլէրինի սաթըն ալաճագ վէսա՛իթի օլմատղղընտան իւչիւյէն վէ աճ գալան ֆագիրինքինտէն կէրչէքտէն տահա ֆէնա տըր։ Անլէր 'այնի ճիհանի բահաթսըզլըղա տիւ-չար օյուրլար, վէ 'այնի վագթտա թամա'քեարըն ճանը ճիւճլէնիպ խարապ օլուր։ Խայրխահլըգ ի-տարէճիլիյէ մալխալիֆ տէյիլ տիր, զիրա ագչէ-միզին պիր գըսմընը ֆագիր վէ միւհթաճլարա եար-տըմ էթմէք իչիւն վէրմէքլիք անը էն մալֆիտ սուրէթտէ գուլլանմագ տէմէք տիր։ Հէփ աէմլէր պիր ուխուվվէթ տիրլէր, վէ պիզիմ ագչէմիզի միւգթարիպ պիրաէրլէրիմիզէ վէրմէքլիք՝ ագչէ-միզէ էն պէօյիւք խայրը իճրա էթտիրմէքլիք տիր։ Պունտան պաշգա, «Ֆագիրէ մէրհամէթ էտէն Բապ-պա էօտիւնճ վէրիր,» վէ պիզիմ ագչէմիզի թէօլիմ էթմէք իչիւն Ալլահտան տահա էյի հիչ պիր պանքէր եօգ տըր։ Ագչէմիզին պիր գըս-մընը քէնտիլէրիմիզէ եախօտ էվլատլարըմը-զըն թա'լիմ ու թէրպիյէտի, եախօտ քիթապ վէ ղազէթա ալմագ իչիւն գուլլանմագլըգ իտարէ-ճիլիք խիլաֆընտա պիր մալ'ամէլէ տէյիլ տիր, զիրա պիզ սաթ զայը ը նաթըգ հայվանլար օլ-մայըպ, անճագ ճիհանի հավա՛իճիմիզ օլորղը կիպի 'ագիլ իհթիյաճլարըմըզ տախի պուլունտըղընտան, փարաօընը արթըրմագ իչիւն 'ագլընը աճընտան էօյտիւրէն քիմսէ՝ փարաօընտան էն պէօյիւք խայրը չըգարմամագտա տըր։ Պիր քիմսէ փարա-օընըն լիւգումընտան զիյտէ պիր գըսմընը քի-թապլար սաթըն ալմագա գուլլանապիլիր, վէ հէր չէյտէ ֆիքրաթա վարմագըգ դապիլ տիր։ Լաքին պու վէճհէյէ ֆիքրաթա վարանլարըն սայըսը չօգ տէյիլ տիր։ Ումուր ը տինիյէ իչիւն ագչէ վէրմէք-լիք տախի իտարէճիլիք խիլաֆընտա պիր մա'-մէլէ տէյիլ տիր։ Պիզիմ թապի'աթ վէ մահիյէթ ի տինիյէմիզ՝ էն 'սլի վէ մա'նէն Ալլահա էն պէնզէր օլան գըսմըմըզ տըր, վէ անը իհմալ էթմէքլիք պիր աէմին էյիճէ տօնանմըշ վէ կիւնէչ սայըս-լըզը իլէ միւնէվվէր ֆէվգանի պիր օտաոը վար իքէն, խանէսինին նէմնաք զիրիզէմին քիւէրինտէ եաչամասընա պէնզէր պիր մա'ամէլէ օլուր։

Լաքին իտարէճիլիյին նէ օլորղը խուտուսընտա խաթատա պուլունմագտան սագընմալը իսէք տէ, 'էօմրաէ հագիգի իգթիսատ վէ իտարէճիլիյէ պէօյիւք էհէմմիյէթ վէրմէլիյիզ։ Իքի աէմլին գազանճը վէ խանէլէրի խալգընըն պէօյիւքլիւյիւ եէքտիկէրինէ միւտավի օլապիլիր իսէ տէ, պիրի-սի տա՛իմա մուղայագա ի մալիյէտէ պուլունտը-ղը հալտէ, տիկէրի բէճահիյէթլէ վէ պիր կէօնէ պօրճ խարճ էթմէյէրէք կէչինիր, վէ սէպէպի տէ մահգա պիրինէն իտարէճի օլմատը, տիկէրինէն իւ-սէ օլմամատը տըր։ Պունլարըն հէր իքիսի տէ էւ-լէ կէչիրմէքտէն մէմնուն գալաճագլարը պիր չօգ չէյլէր կէօրիւրլէր իսէ տէ, պիրիսի սաթըն ալ-մագտան էվվէլ տա՛իմա հալընա էլ վէրիր մի, վէ փարաօընըն իգթիգա էտէճէյի տահա մուհիմմ պիր չէյ եօգ մը տըր տէյիլ քէնտի քէնտինէ ատ-րար։ Տիկէրի իսէ փէք օ գատար ինճէլէրինի տիւչիւնմէզ, վէ տահա մուհիմմ մատտէլէրին իչ-թիրատը իչիւն սագլայաճաղը ագչէսինի հէր խօ-չունա կիտէն մատտէյէ սարֆ էտէր։

Պիր աէմին իտարէճիլիք խիլաֆընտա իճրա էտէճէյի պիր չէյ վար իսէ, օ տա պօրճ ալթընա կիրմէք տիր։ Վագա՛ա վագթլար վար տըր քի անլէրտէ պօրճտան սագընմագ չարէսիզ օլուր, վէ էօ-տիւնճ ագչէ ալմագլըգ մուէթլադ պիր վիւճուտպ հա-լինէ կէլէր իսէ տէ, ի'թիգատըմըզճա, պօրճ ալթընա կիրմիչ օլան աէմլէրին ագալիի պէչտէ տէօրտիւ մա'զուլ պիր սէպէպէ մէպնի օլմայարագ պօրճ ալ-թընա կիրմիչլէր տիր։ Ֆաչիզին նիւզտէլիյի եիւք-տէք օլմայան եէրլէրտէ պօրճ էթմէքլիք փէք օ գատար գէնա պիր չէյ տէյիլ տիր։ Ամէրիգատա հէր սէնէ էլինտէն պէօյիւք մէգալաղլար կէչէն պիր աէմլին ախիրէն տօսթլարընտան պիրիսինէ եազ-տըղը պիր մէքթուպա կէօրէ, Ամէրիգատա ագչէ-յի նիւզտէ 2½տան տահա եիւքսէք պիր ֆա՛իզլէ պիլա մուխաթարա պանգայա եաթըրմագլըգ միւչ-քիլ տիր։ Լաքին հայտէ ագչէնին ֆա՛իզլի 0/0 3½ եախօտ հաթթա 0/0 4 օլտուն, երնէ օ գատար գէնա տէյիլ տիր։ Լաքին պու մէմլէքէթտէ էք-սէրթիա վուգու՛ պուլտըղը իւզրէ, պիր ֆա՛իզլի 0/0 12 վէ հաթթա 0/0 20 ֆա՛իզ թալէպ էտէրսէ, պօրճ միւտիհչ պիր պար ը կիրան տըր, վէ պօր-ճա կիրէն ֆագիր պիր քէօլիւ պաթագլըգ իչինէ տիւչէն պիր քիմսէ կիպի օլուպ, պօրճտան նէ գատար գուրթաւլմաղա չալըշըրսա, անըն իչինէ տահա տէրին պաթար։

Սաթըն ալմագլըգտա տախի իգթիսատ վար տըր։ Նէ՛, նէ՛ զէման վէ նէ՛րէտէ սաթըն ալմագլըզը պիլ-մէքլիք պէօյիւք պիր մէհարէթ տիր։ Պու մէմլէ-

քէթտէ փազարլաչմագ 'ատէթ ի 'ումումիյէտի ոէպէ-պիյլէ մէօ՞ղէլ չափրաշըզգ ոըր։ Պիր քիմոէ՝ թա-ճիրին թաղէպ էթտիյի ֆիյ՞աթ ասըլ ֆիյ՞աթըն ի-քի գաթը օլօւպ օլմատըզնը պիւմէք իչիւն սա-թըն ալաճաղը չէյին հագիգի գըյմէթինի պիւմէլի տիր։ Պիր թաճիր տօսթուհրզտան, չէհրիմիզ թա-ճիրլէրինին մագթու՝ ֆիյ՞աթ ուսուլընը իթթիխազ էթմէքտէ օլտրգլարընը խապէր ալմագըգ պա՛էօ ի մէնհուննիյէթիմիզ օլմաւշ ոըր։ Լաքին հէր նէ տէ օլսա, պիր քիմոէնին սաթըն ալընաճագ էշնա ու էմթը՛անըն ասըլ գըյմէթինէ վագըֆ օլմասը, վէ էշնանըն նէվ՛ ու մահիյէթինի թա՛եին էտէմէտիյի հալտէ, մաւհիմմ միւպայա՛աթըն իֆրասընտան էվվէլ, օ կիպի չէյլէրտէն անլայան պիր տօսթը-նա տանընշըգ էթմէտօի էվլա տըր։ Պագդադիյլէրէ, սէպզէ, զախիրէ վէ սա՞իր մէվատտը էքլիյէյէ կէլինտիքտէ, ախիրէն պիր տօսթա եազտըղընմըզ կիպի, պիզիմ ուսուլըմըզ իքի չէյտէն 'իպտարէթ տիր։ (1) տօղրու նէվ՛ոէն զէվճէ ալմագ, վէ (2) 'ա՞իլէ քէոէֆինի անա թէալիմ էթմէք։ Էվվէլ էմր-տէ պու նէվ՛ 'ոգիլէ էվ գատընլարընտան պա՛զը-լարընա միւթաճա՛աթլէ անլէրտէն պու պէնտ ի-չիւն պա՛զը թա՛լիմ վէ թէլգինլէրը ալմագ տիւ-չիւնտիւք իսէ տէ, պու կիպի թա՛լիմ վէ թէլ-գինլէրէ արզուքէշ պուլունտան հէր քէոին նատի-հաթ իչիւն քէնտի թանըտրզլարընտան պիրինէ միւթաճա՛աթ էթմէտօի էվլա տըր, զիրա պիր եէր-ոէ էյի օլան պիր նատիհաթ գապիլ քի ա՞իր պիր եէր իչիւն էյի օլմազ։

Իգթիոաա վէ իտարէֆիլիք էշնա ասըքըն ալ-մագըգ տա կէօսթէրիլտիյի կիպի, անլէրին սու-բէթ ի իսթի՛մալընտա տախի կէօսթէրիլիր։ Հալը վագթը եէրինէ օլան պիր քիմոէնին քէնտի էլ-պէօէֆինի էսքիյիպ իփրանրնճայա գատար կիյմէ-սի իտարէֆիլիք տէյիլ տիր, անճագ չու ահիհ տիր քի, պա՛զը քիմոէլէր էլպիոէ վէ էշնա ի ա-՞իրէլէրինէ մուգայեէտ օլմագըզըն եօլունը էօյրէն-միչ օլտրգլարընտան իւսթլէրի պաչլարը վէ էշնա-լարը ա՞իմա թէմիզ կէօրիւնմէսիյլէ պէրապէր ան-լէրինքի սա՞իրլէրէ 'ա՞իտ 'այնի նէվ՛ոէն էլպիոէ վէ էշնանըն իքի միօլի ատյանըրլար։ Պունը նասըլ ճահապիլտիքլէրի պիզէ տէյիլ, անճագ քէնտիլէրէ մահտուա պիր ոըրը տըր։ Անլէր էլպիոէյի կիւ-վէտէն մուճահտա էթմէքինէն եօլունը պիլիրլէր։ Անլէր ինսանը ատգուդ տիքիչ վուրմագտան գուր-թարագագ «պիր տիքիչ» թա՛լիմ վագթընտա վուր-մանընն եօլունը պիլիրլէր։ Էլպիոէլէրինի քիրլէտէ-ճէք պիր իչ իլէ մէչղուլ օլտրգլարը զէման էսքի էլպիոէ կիյերլէր։ Էվլատլարընա էվ էշտասընը քէ-մալ ը տիգգաթլէ գուլլանմագլըզը վէ սա՞իրէյի էօյրէտիրլէր։ Էլպէթթէ պուննլարընն հէփիսինտէ տախի իֆրաթա վարմագըզգ իհթիմալը վար տըր։ «Իչլէրին էն խայրլըօը էվսաթը տըր» քէլամընն հիւքմիւնէ թէվֆիգէն հարէքէթ էտիլմէլի տիր։ Պիր քիմոէ՝ գապիլ քի չօճուգլարընն պայընը պօչ պրագմըչ օլտրղընտան, անլէր 'ատէթա վահչի հայ-վանլար կիպի հէր չէյի զըրըպ կէչիրիրլէր։ Ռէզալիք գապիլ քի օ 'ալէտտէվամ չօճուգլարը թա'գիր վէ թէվպիհ էթմէքտէ օլտրղընտան, խանէ չօճուգլար իչիւն նախօչ պիր եէր օլուր։ Պիր քիմոէ միւա-րիֆ, տիկէր պիր քիմոէ իսէ խաոէտ օլապիլիր։ Պու կիպի իֆրաթլարընն հէփիսինտէն տախի իս-թիրազ էտիլմէլի տիր։ Չօճուգլըղըմըզտա պիր հի-քմայէ իչիրմիչիդ տիր, վէ հիքմայէտ զիքր օլու-նան վագը՛տ իհթիմալ քի տօղա կէրչէքտէն վու-զու՛ պուլմամըչ իսէ տէ, պիզիմ տէմէք իսթէտի-յիմիզի իզահ էտէր։ Կէնճին պիրիոի իւչ գըզգար-տաչտան հանկիոինի գէվճէլիյէ իսթէյճէյինի գա-բարլաչարըրտամայօր իտի։ Օ տօֆրտտա անլէրտէն պիրիոինին գաչէր փէյնիրինի քէնարըյէ պիրլիքտէ եէտիյինի կէօրիւնճէ, քէնտի քէնտինէ, «Պու աչ փի-չէրիր իքէն թէմիզ օլմայաճագ տըր», տէտի։ Տի-կէր պիրիոի փէյնիրինին քէնար գապուղընը գալըն սօյունճա, օ քէնտի քէնտինէ «Մէզգպուրէ միւօրիֆ տիր։ անը իսթէմէմ,» տէտի։ Իւչիւնճիւսիւ փէյնիր տիլիմինի նէմէզտէն էվվէլ տիլիմին քէնա-րընը քէմալ ը տիգգաթլէ թէմիզլէտիյինտէ, օ «Ի-թէ թամմ իսթէտիյիմ գըզ պու տըր,» տէտի։

Փիչիրմէքլիյին տօղրու ուսուլընտա տախի պէօյիւք իտարէ վէ իգթիոաա վար տըր։ Իտա՛տա օլունտըղընա կէօրէ, Ինկիլիզ էվ գատընլարընն լիւզումըզ տէյիւ աթաղը չէյլէրտէն պիր ֆը-բանըզ գատընը էյի պիր թա՛մամ եափըզ մէյտա-նա չըգարապիլիր։ Թա՛մը էն մուղատտի վէ էն գապիլ ի հազմ օլաճագ ասուրէթտէ փիչիրմէքլիք՝ հագգընտա հիչ վուզուֆումըզ օլմայան պիր սէն-՛աթ իսէ տէ, իտարէ վէ իգթիոատրն մուհիմմ պիր գըսմընը թէչքիլ էթտիյինի րա՛նա պիլիր իչ։ Եէնի խայրխահլըգ ուսուլ ը հաքիմանէսինտէն պի-րիոի՝ ֆագիր 'ա՞իլէլէրէ ուսուլ ը թասպախէթէ (փիչիրմէքլիք) տա՞իր տահա տօղրու էֆքեար վէ թէօավվուրաթ վէրմէք իւզրէ, անլէրին խանէլէրինէ մուգթէտիր վէ էհլիյէթլի քիմոէլէր կէօնտէրմէքլիք տիր։ Պու էհլիյէթլի քիմոէլէրին, լիւզումընը իխ-թար էթտիքլէրի չէյլէրտէն պիրիոի թավանընն մաւթպախտան քիւլլիյէն տէֆ՝, եախօտ նատիրէն իսթի՛մալ էտիլմէօի տիր։

Իտարէ վէ իգթիոատրն տիկէր պիր գըսմը

պէլլիոզ իսթիգպալ իչիւն պիր չէյ եըղմազըդ տըր։ Էլպէթթէ պու տախի իֆրաթա վարտըրըլապիլիր։ «Ծա՞իտէ վէ մուհաոաֆնաթընը կէօրմէդ իտէն, փարայա մալիք օլմազըդընն ֆա՞իտեսի նէ՞ տիր» տէյիւ պա՛զէն սօրուլուր, վէ պեւ ոիւ՛ալատ՛ադլ վար տըր։ Ախիրէն տօսթլարըմըզտան պիրիսի պիրէր մըգդար մալ սիրաս ալմըշ իքի գաոընա քէնտիսինն նաոիհաթընը վէրմիշ տիր։ Իքիտէն հալա կէնճ պուլուհանընընա «Փարաոընը էվլատլարընը Թա՛լիմ ուԹէրպիյէ էԹտիրմէք իչիւն ադալաոընը» տէմիշ տիր։ Տիկէրի սինճէ օլպիրինտէն խայըճա պէօյիւք օլուպ, քէնտի քէնտիլէրինէ մուդայեէտ օլմայանագ էվլատլարը եօգ տըր։ Տօսթըմըզ անըն հագդընտա տախի «ՎադԹը վար իքէն փարաոընըն զէվգինի չըգարընը,» տէմիշ տիր, քի պու նաոիհաթլարըն հէր իքիսի տախի փէք միւնաոիպ տիր։ Լաքին իհԹիյաթ վէ պաոիրէթ ահհիպի օլան պիր քիմսէ՝ «Կիւն նէ տօղուրաճաղընը» պիլմէմիյինտէն, իսթիգպալ իչիւն պիր ԹէտարիՔ կէօրիւր։ Պունը էԹմէքլիյին պիր եօլու՝ պիր սիկուրԹա գուվմիանեաոընն ադալմլըղընը էյիճէ ԹէՔՓիչ ու մու՛այէնէ էԹտիքտէն սօնրա, 'էօմրիւնիւ օլ գուվմիանեայա սիկուրԹայա գօմազըդ տըր։ Եագընլարտա գօնչուլարըմըզտան պիրիսի քէմսէ չաղընտա վէՓաթ էԹմիչ օլուպ, տուլ զէվճէսի իլէ պիր գալ ուՓագ չօճուգլար ԹէրՔ էԹմիչ տիր։ Օ 'էօմրիւնիւ սիկուրԹայա գօմադ չօճուգլար ադլընան փարայը կէօրտիւք։ Պու փարա անընն վէՓաթընտան զայէԹլէ միւՔէտտէր վէ միւզԹարիպ գալմըշ օլանլարա պէօյիւք [պիր եարըմ օլմադա Քեաֆի իտի։ Պունտան 30 սէնէյի միւԹէճավիզ պիր միւտտէԹ էվվէլ, խըսմլարըմըզտան պիր զըղըն ըէօմ ի իզտիվաճընտա հազըր պուլունտըդ։ Կէլին • զէման տահա 18 եաչընտա իտի, —Ամէրիգա գըզլարը չօգ տէՓ'ա ծ գաոար էրՔէն էվլէնմէզլէր — վէ կիւվէյնի ԹէպրիՔ էտէր իքէն ան ա, «Սէն պու քիւչիւք գըզա էյի մուդայեէտ օլմալը սըն» տէտիք, վէ կիւվէյնի տախի ճէվապէն «Մուդայեէտ օլմադա չալըշըրըմ,» տէտի։ Մէզպուրէյնէ մուդայեէտ օլմաոընըն պիր եօլը քէնտի 'էօմրիւնիւ սիկուրԹայա գօմադ վէ վէՓաթը Թադտիրլինտէ եախօտ եաչայաճադ օլուրսա, 25 սէնէնէն նիհայէԹլինտէ Թէ՛տիյէ օլուննաճադընը միւպէյէն պիր սիկուրԹա սէնէտի ալմադ օլմաչ տըր։ Զաննըմըզճա, պունտան 5 սէնէ գաոար միւտտէԹ էվվէլ, անըն սիկուրԹա միւտտէԹի խրհամ պաուլմաչ օլմադըէ, օ գուվմիանեատան պին լիրայը միւԹէճավիզ պիր մէպլաղ ալմըշ տըր։

'Ա՞ԻԼԷ 'ԻՊԱՏԷԹԻ

'Ա՞լէ 'ալագաոը ճիհանի հիսսիյաԹ իլէ պաչլար իսէ տէ, սըրՔ ճիհանի տէյիլ տիր։ Զաթէն սայքի ճիւմլէ 'ալագալարըմըզ տախի պիր ճիհէԹլէ ճիհանի իսէլեր տէ, պաչղա պիր ճիհէԹլէ վէ տահա եիւքսէչ պիր մա'նատա ախլագի վէ բուհանի տիրլեր։ Պիր զէվճէչինին պիր խանէ Թէչքիլ էԹմէլերի Թապի'է վէ խըլգի պիր ԹէրԹիպ օլուպ, պու եէնի 'ալագա անլէրին հէր իքիսինին տէ մա'նէվի ճիհէԹլէ տահա էյի, տահա քեամիլ, տահա մէա'ուտ օլմալարընա խըտմէԹ էտէճէք տիր։

Վէ զէվճէչինին պիրիպիրինի սեվմէյէ պաչլամասը խըլգի օլուպ, Ալլահըն ԹէրԹիպի նէՔիճէսի օլտըղը կիպի, անլէրին պիրիպիրլէրինի սեվմէքտէ տեվամ էԹմէլերի տէ Ալլահըն միւրատ վէ իրատէԹինէ միւԹապըդ տըր։ Քէզալիք պիրազտան 'ա՞լէ խալգը չօղալըպ, զէվճէչին' վալիտէյն օլտըգլարընտա, անլէրին հայաԹը տախի վէ պէօյլեճէ պիւԹիւն 'ա՞լէնին մա'նէվի հայաԹը Ալլահըն իրատէԹինէ կէօրէ մու'ամլէլ էԹմէքլէ Թէ՞մին էտիլէճէք տիր։ Պու սեպեպտէն 'ա՞լէ հայաԹը տինի վէ քիլիսեվի խըտմէԹլերլէ պաչլատըղը կիպի, տինի վէ քիլիսեվի խըտմէԹլերլէ տէ տեվամ էԹմէլի տիր։ Նիքեահ քիլիսէնին նազարէԹի ԹահՔընտա իճրա էտիլտիյի կիպի, 'ա՞լէ՝ պիւԹիւն միւտտէԹ ի մէվճուտիչէԹինտէ խրիսԹիյանլըղըն ախլագի վէ բուհանի մեհիԹի իչինտէ եաչամադ կէրէք տիր, եա'նի 'ա՞լէնին տինի հայաԹը տա պուլունմալը տըր։

Իմամ վալիտէյն վէ էվլատլար քիլիսե 'իպատէԹ խըտմէԹլէրինտէ հազըր պուլունարադ, վէ անլէրե իչԹիրաք էտէրէք, վէ 'ա՞լէ խալգընըն հէր պիրինտէ քիլիսեյէ գարշը մաեհապպէԹ վէ հիւրմէԹ հիսսինի պէսլեյէրէք, վէչհաոլ խանէնին քիւրե ի հավաոընը տինի վէ քիլիսեվի Թէ՞սիրաԹ իլէ տօլտուրարադ, 'ա՞լէնին տինի հայաԹընը Թէչվիդ էԹմիչ օլապիլիրլէր։

Լաքին պուննլար քեաֆի տէյիլ տիր։ 'Ալէք 'էպոէնէ տախի լազըմ տըր։ Շախսի տին ադաԹ ատէմին հէյքէլէ կիհմէտի իլէ տէյիլ, անճադ հէյքէլին ատէմին գալպինէ կէլիպ, ինսան քէնտիսի պիր հէյքել օլմաոը իլէ իքմալ օլաւնտըղը միսիլու, 'ա՞լէ 'իպատէԹի տէ ադաԹ 'ա՞լէ խալգընըն քիլիսեյէ նիհմէտի իլէ տէյիլ, անճադ քիլիսէնին խանէյէ կէլմէսի, եա'նի հէր էվին պիր քիլիսէ օլմաոը իլէ գանա'աԹպախչ ատուրէԹտէ իճրա օլունա պիլիր։ Աբրահամ քէնտի էվլատընըն Թա՛լիմի իչիւն պիր մա'ալիմ ԹաւԹմատը, «Էնոչ էվլատընը Թա՛լիմ էՔտի, Ցոզ՝ խանէսի խալգը իչիւն զէպիհէլեր 'ադզ էԹմէք իւզրէ, էվինէ քեահինլէր կէ-

թերմէտի, էնոխ-է քէնտի էվինտէ էվլատը իչիւն գաւրպան սաւնար վէ տաւ'ա 'արզ էտէր իսի։ Նա-նիկէ քէնտի օղլու Տիմոթէոսը էնոխ տիզլերի տիպինտէ օթաւրարակ, պի րէյա իմանը անա քէն-տիսի թա'լիմ էթտի։ 'Ա՞իլէ 'իպատէթի՝ զէվճ իլէ զէվճէնին քէնտի խանէլերինտէ քեահինսիզ վէ վա'ղաղ, քէնտի պաչլարընա 'ինայէթ թախթընա վարակ, պէրիպէրլերի իլէ վէ պէրիպէրլերի իչիւն տաւ'ա 'արզ էթմէլերի տիր։ 'Ա՞իլէ 'իպատէթի, վալիտէյնին քէնտի էվլատլարը իլէ պէրապեր հաւ-զաւր ը պարիյէ վարակ, ֆամիլեասա Ալլահտան 'ի-նայէթ, մաղֆիրէթ վէ պէրէքէթ թալեպ էթմէլերի տիր։ Պիր 'ա՞իլէ պաչը՝ իհմալ ը իլահիյի էլինէ ալըպ, անտէն քէնտի էվլատլարընա իրատէթ Ռուլլահը թա'րիֆ վէ թա'լիմ էտէր, անլերէ Ծիսաւ-աը վէ Անըն մուհամպէթինի իզահ էտէր, ճիւմլէ-ի պիրլիքտէ օլ իսմի լաթիֆէ իլահիլեր թէրէնե-նիւմ էտէրլէր։ ճիւմլէսի պիրլիքտէ սա՞իրլերին խայրը իչիւն տաւ'ալար 'արզ էտէրլէր։ պիւթիւն էվ խրիսթիյան թէսավվուրաթը իլէ տոլար, քիլիսէ թէ՞սիրաթը իլէ մալամալ օլուր։ Պէօյլէ պիր խանէ-նին բաւհանի հայաթը կիւնտէն կիւնէ թէրէֆֆիւ' վէ թէզալիւտ էտէր, ա'զալարը, եա'նի վալիտէյն վէ չօճաւգլար Ալլահ իլէ միւչարէքէթ էթմէքտէ պաւ-լաւնըրլար, վէ օլ եօլտա հազիգի խրիսթիյան հա-յաթընը եաչամաղա մուվաֆֆագ օլաւրլար։ վէլ-հասըլ օրասը բաւհանի պաչտօնեասյսըզ պիր քիլիսէ օլուր։ Իչէթ հազիգի 'ա՞իլէ 'իպատէթի պաւ տըր։

Պաւ չէյ թէսավվուրտա կէւտէլ, լաքին 'աճէպա արամըզտա հազիգաթէն իճրա օլունմագտա՞ մը տըր։ — Պաւնըն իճրաօրնտա կիւճլիւքլէր վար տըր։ — էվվէլա, նիչէ զէվճէյն գալպէն Ալլահ իլէ միւչարէքէթտէ տէյիլ տիրլէր։ Անլեր պիր տէֆ'ա քէնտի նիքեահլարընը քիլիսէտէ վէ քիլիսէվի խըս-մէթլերլէ գըյսըրտըլար։ անտէն օոնրա խանէլե-րինտէ պիր տահա տին վէ քիլիսէ էսէրլերի կէօ-րիւնմէտի։ Նիչէ զէվճէյնին տէ պիրինտէն պիրի տինճէ գայտօղ, պէլքի տէ տինէ մուխալիֆ օլաը-ղընտան, պաւ ճիհէթլէ էվին տիւզէնի չալար։ Պէլքի միւ՞մինէ զէվճէ մախֆիտէ քէնտիսի վէ զէվճի իչիւն տաւ'ա էտէր։ պէլքի միւ՞մին փէտէը քէնտի էվլատլարը իլէ խանէ մէզպահընը իգամէ էթմէյէ չապալար, լաքին իչլէր թօփալ կիտէր։ Ա-հէնկ հէր թարաֆտան թաւթմազ։ Նիչէ տէֆ'ա տա վալիտէյն տինտար օլուպ, 'ա՞իլէ 'իպատէթինի տէ-վամ էթմէկ իստէրլէր, լաքին պիչարէլէր զա'իֆ վէ ճահիլ տիրլէր, անը ճալիպ գըլմանըն եօլունը պիլմէզլէր։ Էվլատլարընըն էօնիւնտէ տաւ'ա էթ-մէյէ ճէսարէթլերի եօգ տըր։ պէլքի Ֆիլիպպը օ-գուստոսդայլար։ պէլքի տէ Քալչայն տըրլար, թէ-րէննիւմ էտէմէզլէր։ պա'զըլարը տա հէվի պաւն-լարը քէմալը չէվզ ու զայրէթլէ եափարլար իսէ տէ, պայգա պիր կիւճլիւյէ թէսաւիւֆ էտէրլէր։ Էվտէ չօճաւգլար պէօյիւրիւպ կէնճլէր օլուրլար, վալիտէյն իսթիյարլանըպ կէնճլէյի ունաւտըր-լար։ կէլ, սէն պաւ իքի ըընֆը պիր ահէնակ կէթիր պագալըմ։ Վալիտէյն վէ էվլատ պիրիպիրլերինի անլայտագ օլաւրլար։ 'Ա՞իլէ 'իպատէթինին տիւ-զէնի պօզուլաւր։ Պիր միւչքիլ տէ իչ վէ մէչղաւ-լիյէթլերտէն նէչ՞էթ էտէր։ Փէտէր սաապահլայըն երքէն իչէ կիտէր, ապչամտա կէճ վագթ էվէ տէօ-նէր։ չօճաւգլար տա սաապահլայըն կէճ գալգաբլար, ապչամլայըն երքէն ուչգաւյա վարըրլար։ Պա'զէն ֆագիրլիք, պա'զէն զէննկինլիք, պա'զէն խասթալըգ պա'զէն չէնլիքլեր ֆամիլեա 'իպատէթինէ մանի' օ-լաւրլար։ Հալպու քի պիր էհալինին բաւհանի հա-յաթընըն տէրէճէսի 'ա՞իլէ 'իպատէթինտէն թէ՞-սիրլէնիր։

Իմտի մէյտանտա պաւ գատար միւչքիլաթ վար իքէն, 'աճէպա ճէմա'աթլարըմըզ արաօընտա 'ա՞ի-լէ 'իպատէթի նէ՞ մէվգը'տէ պաւլաւնմագտա տըր։ Կէչէնլէրտէ Ա-նոթքէրտէ պաւ խաւսաւտա պիր գաչ սիւ՞ալ իրատ էթտիք իսէ տէ, հալա փէք ազ ճէվապլար ալտըղըմըզտան, պաւ սիւ՞ալըմըզը չիմ-տիլիք օլ ճիհէթտէն պիր ճէվապ վէրէմէյէճէյիզ։ անճագ չաւ պիր գաչ խաւսաւօընն իֆատէտի իլէ իքթիֆա էտէճէյիզ։

1. 'Ա՞իլէ 'իպատէթինճէ ճէմա'աթլարըմըզըն խաւսաւսի գայրէթ էթմէլերի լազըմ խոյինէ էմին իզ։ Պաւ չէյ պիլա ֆարգ հէր պիր խրիսթիյան 'ա-՞իլէնին վազիֆէ ի մուգաատէէսի օլտըղը հալ-տէ, հէր ֆամիլեա քէնտինճէ պիր աւսաւլ իթ-թիխազ էթմէկը կէրէկ տիր։ Հէր նէ գատար միւ-քէլլեֆ քիլիսէլեր ինչա էյլէսէք, հէր նէ գատար անլէրտէ մաւթանէթան այինլեր իլէ 'իպատէթ էյլէ-սէք, մինպէրլէրիմիզտէն հէր նէ գատար եիւքսէք վէ տէրին վա'զլար իրատ էտիլսէ, ֆամիլեա մէզպահ-լարը իհմալ վէ 'ա՞իլէ 'իպատէթլերի թէրբէ էտիլ-տիքճէ, սէմավի պէրէքէթլերէ նա՞իլ օլամայաճաղըզ, էվլատլարըմըզը տինսիզլիք վէ ախլագսըզլըգ պէ-լալէրինտէն գաւրթարամայաճաղըզ, քիլիսէլէ-րիմիզին տէրէճէ ի հայաթընը թէրբի՛ էտէմէ-յէճէյիզ։ Էրմէնի քիլիսէսինտէ հէր կիւն՝ սաապահ վէ ագշամ իճրա էտիլէն 'իպատէթլէր, եաթսա փրօթէսթան քիլիսէլէրինտէքի տաւ'ա մէճլիսլերի պաւ 'ա՞իլէ 'իպատէթինին եէրինի թաւթմազլար։ Իսմի, էյ զէվճէյն վէ վալիտէյն, պաւ կիւնտէն ի՛թիպարէն 'ա՞իլէ 'իպատէթինէ պաչլայընըզ։

2. 'Ա՞իէ 'իպատէթլէրինի ճալիպ գըլմադա չա-
լըշալըմ։ Կիւնտէ պիր եա իքի տէֆ՚ա ֆամիլեաճա
'ինայէթ թախթը էթրաֆընտա ճէմ՚ օլուընըր։
Միւմքին իսէ հէր տէֆ՚ատա, հիչ օլմազ իսէ կիւն-
տէ պիր տէֆ՚ա Ք. Մուգատտէստէն պիր գըթ՚ա
օգուլընըր։ Օգուընըլան գըթ՚ա ուղուն օլմաբըն։
վէ Ք. Մուգատտէստէն հէր գըթ՚այը օգումալըյըզ
տէյիւ տիւչիւնմէյինիզ։ Պիր գըսա պէնտ եա պիր
գաչ այէթ օգուտըգտան սօնրա, պէլքի օլ պէնտ
իւզէրինէ պիր իքի սէօզտէն 'իպարէթ միւթա-
լա՚աթըն իֆատէսի ֆիքըլէրի պիր նօգթայա թօփ-
լամադա եարտըմ էտէր։ Տա՞իմա սէն օգուտմա,
պա՚զէն օլպիրլէր տէ օգուսըն. պա՚զէն ճիւմլէնիզ
սըրա իլէ պիր գաչար այէթ օգուսանըզ օ տահա
էյի օլսուր։ Պա՚զէն տէ հէր քէս պիրէր այէթ էզ-
պէր սէօյլէսին։ Հաֆիֆատտա պիր գաչ տէֆ՚ա, հիչ
տէյիլ իսէ պիր տէֆ՚ա, եա՞նի կիրակի կիւնլէրի
իլահիլէր թէրէննիւմ էթսէնիզ էյի օլսուր։ Ֆամիլ-
եա տու՚ատ գըսա վէ 'ամէլի օլսուն։ Ատա սըրա
ճիւմլէնիզ պիրլիքտէ Բագպանի տու՚այը սէօյլե-
յին։ Պա՚զէն տու՚ա եէրինէ Ազոթագիրքինիզին
տու՚ալարընտան օգուսմագ էյի օլսուր։ Լաքին րէս-
միյաթա տիւչմէմէք իչիւն, տօղրուտան քէնտի
տու՚ալարընըզը տա 'արզ էթմէյի իհմալ էթմէյի-
նիզ։ Պա՚զէն ֆամիլեա ա՚զալարընըն սիւքիւթ պիր
սուրէթտէ հէր քէս քէնտի պաչընա տու՚ա էթմէ-
սի տէ ֆա՞իտէլի օլա պիլիր։ Պու 'իպատէթլէրտէ
ճիւմլէ 'ա՞իլէ խալգընըն տա՞իմա հազըր պուլուն-
մասը իմքանսըզ օլույօր իսէ, զիյանը եօգ, հազըր
պուլուննապիլէնլէր իլէ իճրա օլունտա տա օլսուր։
Լաքին հիչ պիր վէճհլէ 'ա՞իլէ 'իպատէթի էվլատ-
լար իչիւն պիր պարը կիրան էտիլմէմէլի տիր։ Զօ-
ճուգլար անտէն մահզուզ վէ միւսթէֆիտ օլմալը
տըրլար։

3. Պու 'իպատէթլէրէ սահհուլէթ վէրմէք ի-
չիւն պա՚զը քիթապլարա էչէտտի իհթիյաճըմըզ
վար տըր։ Հէր էվտէ օգուսմագ պիլէն հէր ա՚զա-
նըն պիր Ք. Մուգ.ի օլմալը տըր։ Պու 'իպատէթ-
լէրտէ գուլլանըլմադ իչիւն պիր «Թէֆէէքքիւրլէր»
քիթապընա լիւզում վար տըր։ Էսքի «Թէֆէք-
քիւրլէր» քիթապը պու ճիհէթլէ չօգ ֆա՞իտէլի
օլմուչ տըր։ Պա՚զը վա՚ըզլարըմըզըտան պիր եէնիսինի
հազըրլայա՞մաղլար մը։ Պունտան մա՚տա պիր
«Տու՚ա քիթապը»նա լիւզում վար տըր։ Տու՚ալա-
րըն միւթէնէվվի՚ օլմասը իչիւն, պայգա միւ՞մին-
լէրին տու՚ալարընը օգուսմագ ֆա՞իտէլի տիր։ Ֆէ-
զալիք մասգթէտիր վա՚ըզլարըմըզտան պիր գաչ
տու՚ա քիթապը հազըր էտինլէր պուլո՞ւնմայաճագ
մը տըր։ Նահեկացինին տու՚ալարընտան պա՚զըլա-
րը իհթիյար էտիլէրէք, վէ էրմէնի քիլիսէսինին
տու՚ալարընտան պա՚զըլարը իմա էթտիյմիզ տու՚ա
քիթապլարընտա տէրճ էտիլէ պիլիրլէր։ Ք. Մուգ-
տէն ինքիխապլարը հավի օլան քիւչիւք մէճմու՚ա-
լարա իհթիյաճ վար տըր, Պունլար պիր գաչ ճինս
օլա պիլիրլէր. պիրինտէ մատտէլէր էլէ ալընըզ,
անլէր իչիւն այէթլէր թէտարիք էտիլէ պիլիր. պիր
տիկէրինտէ պա՚զը քիթապլարտան, մէճէլա եօսյի
եա երմիատտան պա՚զը գըթ՚ալար ինքիխապ էտի-
լէ պիլիր։ Պու նէվ՚ քիթապլար 'ա՞իլէ 'իպատէթինի-
տէ փէք ֆա՞իտէլի օլաճագ տըր։ Իմտի պու եէնի
պաչլատըզըմըզ աէնէք միւսլարէքէտէ ճիւմլէմիզ
տէ սա՞իր ֆազիլէթլէր իլէ պէրապէր իչպու 'ա՞ի-
լէ 'իպատէթինէ տէ էհէմմիյէթ վէրսէք, վէ խա-
նէլէրինտէ հալա ֆամիլեա 'իպատէթի 'արզ օլուն-
մայանլար պու կիւնտէն ի՛թիպարէն 'ա՞իլէ մէշ-
պահընը իգամէ էթսէլէր, վէ պու վազիֆէլէրինի
իֆա էտէնլէր անը տահա զիյատէ միւ՞եսիր գըլ-
մադա սայ' էթսէլէր էյի օլմա՞զ մը։

Ց. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՊԷՆԻ ԳՈՒՆՁԱԳԼԱՑԱՆ ԱՏԵՄ
(Հէնրի Թըրնըլ Պեյլ)

«Պէնի գուճագլայան ատէմ» իչքէ պիր չօ-
ճուղընն քէնտի փէտէրի հագզընտա իլգ խաթըրէտի
պու օլմալը տըր։

Խաթըրլայապիլտիյիմ գատար քիւչիւք օլսըղըմ
զէմանլարտա վալիտէմ պէնի աղըր տըր տէյիւ
գուճագընա ալմազ իտի։ Պէն պիւթիւն կիւն չուս-
րայա պուրայա էմէքլէր իտիյսէմ տէ, էօյլէյինէ
տօղրու պիրազ գուճագտա կէզտիրիլմէք իսթէր ի-
տիմ։ Վալիտէմ վագթըյլէ եափտըղը կիպի, պէնի
գուճագընտա թաչըյամազ իտիյսէ տէ, իրի, սիյահ
սագալը պիր ատէմ վար իտի քի, թամմ օ զէման-
լէրտէ էվէ կէլիր վէ պէնի գուճագլայըզ հօփսալա
եափար, եա՞նի հավայա աթար, վէ պէն հավա-
տտա աչաղը էնէր իքէն, պէնի թուբար իտի, վէ
թա՚ամտան էվվէլ պիր գաչ տագիգա պէնի գուս-
ճաղընտա կէզտիրիր իտի։ Պէն անը սօյա ու-
նութմայաճաղըմ։ Եաթաղըմտան տիւչէրիմ տէյիւ
պիր գօրգում օլմատըղը կիպի, օ գուվվէթլի օլ-
տըղընտան, անըն գուճագընտան տիւչէճէյիմէ
տախի պիր կէօնէ գօրգում եօգ իտի։ Անըն գուս-
ճաղընտա իքէն նէ գատար տա եիւքսէքտէ տու-
բույօր իտիմ։ Վալիտէմին եիւզիւնիւ կէօրմէք ի-
չիւն աչաղըյա պագմազա մէճպուր օլույօր իտիմ։
Մատտարըն իւսթլէրինի, սըճագտան գըփգըրըմըզը
քէսիլմիյ սօպանըն իւսթիւնտէ փիչէն չէյլերի,
փէնճէրէտէն կէօք իլէ աղաճլար եէրինէ օթլարը

վէ չիչէքլէրի կէօրմէքլիք տօղրուսը պանա փէք ղարիպ կէլիր իտի։ Պէն 'ալէտսէվամ գուճագտա գալմագ իսթէր իտիյէմ տէ, պիլիր իտիմ քի վա-լիտէմ «Թա'ամ հաղըր տըր» տէտիյի կիպի, պէնի եիւքսէք ամանտալէէմէ օթուրթտըրմաճագ տըր, վէ գուճագտա Թաչընմագլըղըմըն միւտտէթի իսթամ պուլմաճագ իտի։

Լաքին էրթէսի կիւն եինէ օլ վէճհլէ գուճագա ալընմաճաղըմը, վէ ասնրատա ամանտալիէմին փէտէ-րիմին ամանտալիէսինին Թա եանը պաչընտա պուլունմաճաղընը էյի պիլիր իտիմ։ Պէն պէօյիւյերէք, արթըգ «քիւչիւք ատէմ» օլմուչ օլտըղըմտան, պանա տախի ա՞իրլերինէ վէրտիյի կիպի այրը Թա'ամ վէրմէյէ պաչլամըչ իտի։ Օ քէնտի Թապաղընտան ա'լա եէյէճէք լօգմալարընը պէնիմ ուճագ Թապա-ղըմա գօր իտի։ Պա'ղէն վալիտէմ փէտէրիմէ, «էօյլէ էթմէսէն տահա էյի օլուր զանն էտէրիմ,» տէր իտիյէ տէ, փէտէրիմ տա՞իմա կիւլերէք, «Պու չէյլէր քէնտիսինէ ղիյան վէրմէզ. անըն ար-թըգ քէնտիսինին Թա'ամընը չիչնէյէճէք տիշլերի վար տըր,» տէր իտի։ Օ պանա Թէնէքէ գաուէհիմէն սու իչիրտիյի զէման գօլունը պօչնուումա սարար ի-տի, վէ սու պօղաղընմտա գալտըղընտա, արգամա էլինին այասըյլէ եավաչճա վուրսուր իտի։

Հէյ քէնտի նաղարընտա 'ազիլ վէ մուհիմմ տօսթուում, ոէն քէնտի չօճուղըն իչիւն պունը եափմազսըն, տէյի՞լ մի։ Էօյլէ իսէ սէվինիրիմ քի պէն սէնին չօճուղըն տէյիլիմ։ Հէմ տէ սանա պաչգա պիր չէյ տահա տէմէք իսթէրիմ — զիրա պէն արթըգ պիր քիմսէնին չօճուղը օլմայըպ, անճաղ Ալլահըն էվլատը իմ — էկէր սէն քէնտի էվլատա-ըընա պու կիպի չէյլէր եափմայօր իսէն, 'էօմրիս-նիւն եարըսընը զայ' էտիյօր սըն, վէ սէնին իչիւն Թէնէհա պիր իսթիյարլըգ հաղըրլայօրսըն։ Էվլատ-լարընը եալընըգ պաչլարընտա պրագտըղըն, անլէրի իւճրէթլի խըտմէթքեարա Թէօլիմ էթտիյին վէ վագիընը զէնկինլէնմէյէ Թահսիս, վէ գազանճընը գահվէ վէ գազինօլարտա սարֆ էթտիյին հալտէ, փէյտէրիվէյ ագչամլարընը խանէտէ կէչիրմէտիքլէ-րինէ, սէնինլէ արգատաչլըգ, եախօտ սէնին ա-'ատէթ ի հալինէ զէրրէ գատար գայտ ու վազիֆէ էտինմէտիքլէրինէ Թէ'աճճիւպ էթմէք մա զուռ-յէթինէ նա՞իլ օլուրսըն։

«Պէնի գօճագլայան ատէմ» ագչամլարը օճագ պաչընտա պանա «Պէն չօճուգ իքէն» մուգատտէ-մէսիյլէ պաչլայան հիքեայէլէր սէօյլէր իտի, վէ օլ հիքեայէլէր պէնիմ ղայէթլէ խօչուումա կիտէր իտի։ Սէն քէնտի չօճուղընա հիքեայէլէր սէօյլէմէյօրմը-սըն։ Էօյլէ իսէ եինէ սէվինիրիմ քի, պէն սէնին չօճուղըն տէյիլ իմ։ Սէն անլէրէ հիքեայէ սէօյլէյէ-մէմ մի տէյօրսըն։ Չալըչ։ Չօճուղընը սէննէլէ պէրապէր Թէնհա պիր եէրէ կէօթիւրիւպ, օրատա պաչլա։ Մուվաֆֆագըյէթինտէն տօլայը հայրէթ-տէ գալսաճագօրն։ Սէն անըն նաղարընտա պիր գահրէման օլուրսըն։ Սէն քէնտի էյամընտա Թէօքսէմիչ օլտըղըն չօճուղըգ Թարիգինի Թա'-զիպ էտէր իքէն, միւսԹէֆիտ օլաճաղը հալ ու Թէճրիպէլէրի անա հիքեայէ էյլէ։ Վարսըն օ սէ-նին վագԹըյլէ տիգգաթտըզ, ունուԹդան պիր չօ-ճուգ, հէր չէյի տէօքէն, ըըրԹան, զայպ էտէն, միւչքիլաթա օղրայան, վէ էյի 'էօմր սիւրմիւչ օլան պիր չօճուգ օլտըղընը պիլսին։ Պու չէյ անը նէ՞ գատար հայրէթտէ պրագաճագ. վէ սէնտէն նէ՞ գա-տար չօգ զիյատէ հազզ էտէճէք տիր։

Կիրակի կիւնիւ արապա իլէ քիլիսէյէ կիթմէք իւզրէ անըն եանընտա օթուրըր իքէն տէ օ պէնի գուճագլար իտի։ Օլ մէս'ուտ սա'աԹլարը նէ՞ գա-տար րուչէն սուրէԹտէ հալա խաԹըրլայօրըմ։ Խանէմիզ իլէ քիլիսէ արաըընտաքի իւչ միլլէք եէրտէ եօլուումըզ իւզէրինէ տիւչէն օլ հէր տէմ եէչիլ Թաբլալար վէ օրմանլար հալա կէօզիւմ էօ-նիւնտէ Թէճէսիւմ էտիյօրլար։ Օլ ատէմ պիր գօլտէ իլէ արապայը սիւրէր իտի։ Պա'ղէն գամչը-յը պէնիմ գուլլանմագլըղըմա միւսա'ատէ էտէր ի-տի։ «Սէն գօճա Ֆանըն (աԹրն) սինէքլէրինի գա-չըրա պիլիրսին,» տէր իտի։ Պա'ղէն աԹրն տիզկի-նինի պանա ԹուԹտուրըր իտի։ ԻչԹէ պու վէճհլէ Օն էմրլէր վէ տաղ իւզէրինտէքի վա'զտա զիքր օ-լունան միւպարէք հալլերի վէ քիւչիւք փէյղամ-պէրլերին էսամիսինի էյիճէ էօյրէնիպ, քէնտիմէ պիր մէսլէք Թա'ինն էթմէզտէն էվվէլ, պիր ասԹը նասըլ զապԹ ու իտարէ էթմէքլիյի էօյրէնտիմ։

Օլ ատէմ՝ պէն 'իլմ ի հիճապտա իլգ մէս՞էլէ-լէրիմի հալլ էթմէյէ չալըշըր իքէն, գօլունը պօչ-նուումա սարըպ, պանա միւֆիտ սիւ՞ալլէր ասրար իտի։ Պէն «մֆսալլար»տան չօգ պիր չէյ անլայա-մազ իտիմ, ֆագաթ օ գօլունը պօչնուումա սարմըչ օլտըղը հալտէ, գուրշուն գալէմիմի ալըպ տա տիլ-քիլէրտէն, պիլգալարտան, ֆաասուլգալարտան մէս՞է-լէլէր չըգարըպ, պանա եազտըրընճա, սանըրսըն պէնիմ քիԹապըմընն չէփրէչիք մէս՞էլէլերի գօլայ-լաշըրլար իտի։

Սուտա եիւզմէքլիյի էօյրէնտիյիմ զէմանտէ տախի գօլունը պօչնըմա սարտը։ Պէն ֆիքար էտիպ սըղ եէրտէ գապագ իլէ եիւզմէք էօյ-րէնմէյէ մէճպուր օլմաորըզմ կիպի, պէօյիւք չօ-ճուգլարընն պէնի ԹուԹուպ, սուլըն իչինէ աԹ-մալարընտա տախի համէճէ գալմատը։ Պիր եազ՝ փէ-

տէրիմ պանա, Արթըդ չօճուղըմըն եիւզմէք էօյրէ-
նէճէյի վագթը կէլմիչ սիր, տէսի։ Օ պէնի պէօ-
յիւք չօճուղլարըն եիւզտիւքլերի մահալէ կէօթիւր-
տիւ, վէ պէն անըն պաչ աչաղը սուլա տալտըղընը,
պա՛տէհու հէր իքի եանը վէ արգասը իւզերինէ
վէ տահա պիր չօգ չէքլ ու հէյ՛էթլերտէ, էզճիւմէ
պաչը սու ալթընտա այագլարը ռուտան տրչարը-
տա օլտըղը հալտէ եիւզտիւյիւնիւ կէօրիւք իտիմ։
Օ նէ՛ կիւզել պիր էյլէնճէ իտի։ Սիւզմէք էօյրէն-
մէքլիյի իտթէ՛յօր մը իտիմ։ Էլպէթթէ իտթէյօր ի-
տիմ։ Պիզ պիրլիքտէ սուլա կիրեր իքէն տէսի քի,
«Էկէր ռէն թամմ պէնիմ սանա տէտիյիմ կիպի
եափար իսէն, պու հաֆթա իչինտէ հէմ եիւզմէյի,
հէմ սուլա տալըպ չըգմազլըղը էօյրէնիրսին։ Իլք
կիւնտէ սուլա էօրտէք կիպի տալմազը, էրթէսի
կիւն արգամ իւտթիւ եիւզմէքլիյի էօյրէնտիմ։
Անտէն սօնրա կէլէն իքի կիւնտէ օ պանա եիւզ-
մէյէ մախսուս հարէքէթլերի էօյրէթտիքտէն սօն-
րա, պէնի քէնտի պաչըմա պրագտը, վէ պէն եիւզ-
մէյէ պաչլատըմ։ Սիւզմէյի էօյրէնմիչ իտիմ։

Պէն չօճուղլըդ վէ քէմալ չաղլարը արաբընտա-
քի մուխթարալը պօզաղլարտան կէչէր իքէն, օ
գօլուն պօյնուտա սարար իտի։ Վագա՛տ, օլ տէվ-
րի ինթիգալտան դազէթա սիւթիւնլերինտէ սէր-
պէսթճէ պահա օլունմասը ճա՛իղ տէյիլ իտէ տէ
հէր փէտէրին օգուտմասը իչիւն այրը պիր րիսալէ-
տէ անտէն չիմտիյէ գատար պահա օլունա կէլտի-
յինտէն տահա սէրպէսթ սուրէթտէ պահա օլուն-
մալը տըր։ Պէն 14 հաչընտա իտիմ։ Անըն տիւք-
քեանընտաքի կիւնէչլի օտա, իւզերինտէ սա՛աթ
ալէթլերինէն տիւզէլմիչ օլտըղը տէսթկեահ, խու-
սուսի պիր պաղը աչըլմըչ օլան ուֆագ Ջ. Մուչ.
չիմտիքի կիպի խաթրըմտա տըր։ Պէն փէտէրիմին
«Հէնրի, պիրազ պուրայա կէլ, սանա տէյէճէք
պիր չէյիմ վար,» տէտիյի զէմանտա պէնտէ հասըլ
օլան Թէ՛էսիւրիւ հալա տէրխաթըր էտիյօրըմ։
Պա՛տէհու փէտէրիմ պանա, «Սէն չիմտիյէ գատար
չօճուղ իտին, ազ վագթտան պիր ատէմ օլաճագ-
սըն։ Սէն պէնիմ մայէ ի մէսէրրէթիմ օլմասըօրն
տըր, կիւնիւն պիրինտէ նէ՛ գատար պէօյիւք պիր
մէսէրրէթ օլմուչ իտիյինի անլարսըն։ Լաքին էվ-
վէլ պէ էվվէլ իճրա օլունաճագ վազիֆէլէր, ին-
քեապ ը նէֆալէր վէ գուվվէթլի պիւլուղ չաղընա
մախսուս իտման վէ րիյազէթլեր վար տըր։ Սէն
քէնտի քէնտինի՛ աֆիֆ վէ գուվվէթլի հալտէ հըֆզ
էյլէտիքտէն պաչգա, պիրատէրլէրինին տախի մու-
հաֆիզը օլմալը սըն։ Սէնին կէչէճէյին չաղտան
հէր հալտէ կէչէճէք օլան տահա իւչ պիրատէրին
վար տըր։ Սէն օէնին գավլ ու հարէքէթին իլէ
անլէրին այագլագլարընը հայաթ Թարիգինէ իրչատ
էթմէյէ չալըչմալըսըն։ Էօլիւմէ կիտէն պիր եօլ
վար տըր քի, չօգճա ատըմլարը ճէհէննէմտէ գա-
րար գրլաճագ ատէմլէր անտէ եիւրիւրլեր։ Իչթէ
Ալլահըն պու պապտէքի էմրլէրինի սանա կէօսթէ-
րիյօրըմ, վէ պու կիւն սէնին էօնիւնէ հայաթը վէ
մէմաթը գօյույօրըմ,» տէտիքտէն սօնրա, կէօզ
եաշլարը տէօքլերէք, հայաթը ինթիխապ էթմէմի
րէճա էյլէտի, վէ պէն անը ինթիխապ էթտիմ։ Վէ
նէ՛ գատար չօգ տէֆ՛ա էլեկվմ ճէլալտա պուլունան
փէտէրիմ հագգընտա տիւշիւնէրէք։ «Է՛յ փէտէր,
սանա Թէչէքքիւր էտէրիմ,» տէյիւ սէօյլէմիչիմ
տիր։

Իչլեր իքէն անըն գօլու պօյնումա սարըլը իտի։ Էլպէթթէ, հարֆիչէն տէյիլ իտէ տէ, պիլգուվ-
վէ սարըլը իտի։ Կէրէք սապահլայըն էրքէն քէն-
տինէն եանընտա պաղչէնին մուզիրը օթլարընը
Թօփլար իքէն, կէրէք քէնտիսի ինչէյին սիւտիւնիւ
սաղտըղը էօնատէ, պէն անպար իչլերինի կէօրիւր
իքէն, վէ կէրէքտէ իչլետիյի տիւքքեանտա օ պէ-
նիմ գապա սապա օյունճագլարըմմը ի՛մալ էտէր ի-
քէն պէն տա՛իմա անըն հիմայէքեար վէ Թէչվիգ-
ամիզ հուզուրընը հիսս էտէր իտիմ։ Օ հիչ պիր զէ-
ման իչիմ վար տըր տէյէրէք, պէնիմ քէօրլէթտի-
յիմ ալէթլերի քէօքինլէթմէքտէն, եախսա սու տէ-
յիրմէնի եափմագ իչիւն պանա տահա 'ալա պիր
ուսուլ էօյրէթմէքտէն, պէնիմ զարիպ վէ 'աճիպ
ալէթ վէ չարխլարըմը, վէ չայըլաճագ բէօմլեր իլէ
Թաովիրլէրիմի պիլմա՛այինէ հաքիմանէ մէտո ու
սէնա էթմէքլիքտէն կէրի տուրմազ իտի։ Պէնիմ
իւչ չարխը սա՛աթըմ պիլֆի՛իլ Թըզ Թըզ էթմէյէ
պայլաապղընտա նա՛սըլ կիւլեր իտի, վէ Թահսին
ու աֆէրին իչիւն նասըլ սամիմանէ սուրէթտէ
արգամը օգչար իտի։ Անըն Թագտիրաքը, մէտո
ու սէնալարը, Թէչվիգամիզ իհթար ու նասիհաթ-
լարը պէնիմ իչիւն՛ատէթա հայաթ էքմէյի իտիլեր։

Կիւնահքմը իգրար ու ի՛թիրաֆ էթտիյիմ զէ-
մանտէ տախի անըն գօլու պօյնըմա սարըլըը իտի։
Օ կիւնիւ ասլա ուննուԹմայասաղըմ։ Պէն գարիյէ
մէյսանընա Թաչ աթմամագլըղըմ խուսուսընտաքի
էմրինէ՛ պիլէ պիլէ իթա՛աթսըզ պուլունմըչ իտիմ։
Պէն պիր տիւքքեան փէնճէրէսինտէն պիր Թաչ աթ-
մըչ իտիմ։ Վալիտէմին իհթարը իւզերինէ հէփ՛ման-
ճարայը փէտէրիմէ ի՛թիրաֆ էտիպ, անըն՛ աֆվընը
տիլէտիմ։ Պէն գամչըլանմատըմ, Թա՛զիր օլուն-
մատըմ. օ պէնի սատէճէ գուճաղընա ալըպ՛ աֆվ
էյլէտի, վէ «Սէլամէթլէ կիտիպ, արթըդ կիւնահ
իչլէմէ,» տէտի։

Սօն տէֆ՛ա պէն անա հագիգի պիր խրիսԹիյան

"Էօմրիւ կէչիրմէյէ գարար վէրմիչ իսկիմի սէօյլէ-
տիյիմ ազչամ օ պէնի գուճաղլատը։ Պիր կէճէ էվ-
վէլ, պիր գընչուընըն խանէթինտէ 'ագտ էտիլմիչ օ-
լան պիր տուա՛ մէճլիսինտէ անըն պիր չօգ տուա՛-
լարը միւթէճապ օլտու։ Օլ մէճլիստէ պէն գօր-
գարագ վէ տիթրէյէք այաղա գալգմըշ, վէ «Պէն հա-
դիգի պիր խրիսթիյան օլմագ իսթէրիմ, հէման Ա-
լլահ պանա եարտըմ էթսին,» եախօտ պուա մէ'յլտա
պիր սէօզ սէօյլէմիչ իտիմ։ Պէն օ զէման օ գա-
տար տիւչար ը հէյէճան օլտում քի, թամմ սէօյլէ-
տիյիմ սէօզլէր 'ագլըմտա գալմատը — եալընըզ
ֆէվգ էլ'ատէ գարարըմ խաթրըմտա գալտը։

Օ կէճէ օլ մուա՛մէյէմէ տա՛իր էվտէ հին պիր
չէյ սէօյլէմէտիմ։ Էրթէսի սապահլայըն քէյֆիյէթի
վալիտէմէ պիլտիրտիյիմտէ, վալիտէմ քէմալ ը չէֆ-
գաթլէ պէնի պուա էտիպ, նիւզհիւմէ պիր տամլա
մէսէրրէթ կէօզ եալընը տամլաթտը։ Օլ կիւն էօյ-
լէյինտէն ասնրա պուընը փէտէրիմէ պիլտիրմէմի նա-
սիհաթ էթտի։ Փէտէրիմին պուա մուա՛մէյէմտէն
տօլայը չատ ու խէնատն օլաճաղընը պիլիյօր ի-
սիյէմ տէ, նասըլսա անա սէօյլէմէքտէն չէքինի-
յօր իտիմ։

Պէն քէյֆիյէթի անա խապէր վէրմէք իչիւն
սուլար գարարտըղը զէմանը, եա'նի անըն գարան-
լըղ անպարատա ինէյի տաղտըղը վագթը ինթի-
խապ էթտիմ, անըն եանընա եագլայմագտան
գօրգտըղըմտան, գուլու եանընտաքի կէօլկէտէ
պէքլէտիմ։ Նիւթէյիմին գօրլու սուրէթտէ չարփ-
տըղընը իչիտիյօր իտիմ։ Վագթ Դեկեմբեր այը-
նըն փէք տօղուգ պիր կէճէտի իտի։ 'Ագըպէթ իչէ-
րի սիւրիւնէրէք անըն եանընտա տուրտուտմ։

«Նէ՞ վար, էվլատըմ։» տէտի փէտէրիմ։ Պէն
վէլթէքլէյէրէք, «Պէն տիւն կէճէ տուա՛ մէճլիսին-
տէ անլէրէ պէն հադիգի պիր խրիսթիյան 'էօմրիւ
կէչիրէճէյիմի պէյան էյլէտիմ,» տէտիմ։

Պիր ճէվապ վէրմէտի։ Պէն անըն եանընտա
տուրարագ, իչինտէն ագչամ ֆէճրինին տօն փէր-
թէվինին գարանլըղընը իչինէ կիրիպ գա՛իլ օլտըղը
պիր փէնճէրէնին թէվէօնէ պագըյօր իտիմ։ 'Ա-
ճէպա զիյատ պիր չէյ սէօյլէմէյի՞ մի իտիմ։ Թամմ
օ որրատա օ սիւտ տաղմագլըդ իչինի պիթիրտի։
Իսքէմլէյի պօղ պիր եէմլիյէ աթարագ վէ սիւթ իլէ
տօլու գօղայը քէմալը տիդգաթլէ պիր թարաֆա
եէրլէչտիրէրէք, գարանլըգտա եանըմա կէլիպ, սէվ-
կիւլիւ գօլլարընը էթրաֆըմա տարտը։

«Հէնրի,» տէտի օ, «սէնին քէնտի օղլուն տա-
նա 'այնի չէյի սէօյլէյէճէյի զէմանա գատար ալնին
պէնի նէ գատար մէտ'ատ վէ պախթիյար էթմիշ
իտիկինի տօլա պիլէմէյէճէքտին։» Օ ալնըմտան էօ-
փէր իքէն սեվինճինտէն աղլայօր իտի։

Օ զէմանտան պէրու սայքի օթուզ սէնէ կէչ-
միչ տիր։ Տինտար փէտէրիմ չօգատան Բաղչընըն
եանընա կիթմիչ տիր։ Պէնիմ չօճուգլարըմ տախի
'այնի պէօյլէք սէօզլէրի պանա սէօյլէմիչ օլարգ-
լարընտան, անըն օլ կէճէքի եիւրէյինին հալընը
աղ չօգ անլայա պիլիրիմ։ Լաքին օլ սա'աթըն խօչ
խաթըրէտի օ գատար րուչէն վէ զըյմէթլի տիր
քի, 'աճէպա պէնիմ հէր հանկի պիր մուա՛մէյէմ
էվլատլարըմընն նազարընտա փէտէրիմին օլ մուա՛-
մէյէսինին պէնիմ նազարըմտա օլտըղը գատար մա՛-
նատար օլաճաղ մը սըր։ 'Աճէպա անլէր տախի
պէնիմ հագգըմտա ֆէնտիլէրի գուճաղլայան ատէմ
տէյիւ տիւչինէճէքլէ՞ր մի։

Իւմիտ էտէրիմ քի տիւչինէճէքլէր։ Պէօյլէ պիր
զէքր ու խաթըրէ իչիւն անլէրէ հագգը սէպէպլէր
վէրմիչիմ տիր։ Պէնիմ հագգըմտա էն պէօյիւք
մէտհ ու սէնա իւչ եալընտաքի զըզըմտան կէլմիչ
տիր։ Անը սէօյլէթմէքտէն հազ էտէն վէ թամմ
պու մագսատլէ պիզէ կէլէն պիր գօնչու անա
«Դա՛չ գարտաշըն վար,» տէյիւ սօրունճա, օ «Իւչ
գարտաշըմ վար» տէյիւ ճէվապ վէրտի։ «Ի՛ւչ մի,
պէն իքի գարտաշըն վար տէյի զանն էտիյօր ի-
տիմ։ Իամլէրի նէ՞ տիր։»

«Լօնտի վէ Թէտո վէ Փարիս։»

ԷՑԻ ՊԻՐ ԴԱՏԸՆԸՆ ԷՎՍԱՓԸ

(Վեր. Մ. Կ. Փափազեան, 'Այնթապ)

Էվվէլա՝ Շէֆէ-ը կէլիր.

Էյի գատըն ճան ու կէօնիւլտէն միւշֆիգ պիր
մէվճուտ սըր։ Օ՝ քէնտի հայաթընը զէվճ մագա-
մընտա ինթիխապ էթմիչ օլտըղը ատէմին հայա-
թընտա վէ ճէնապ ը Հագգըն քէնտինէ պախչ ու
իհսան պույուրմըշ օլտըղը, մա'սումլարընքինէ
բապէթ էտէր։ Մուհապէթ անը սէվգ ի թապի'ի
գուվվէթիյէ զապէթ ու իտաբէ էտէր։ Օ՝ տիւչիւ-
նէն պիր ֆիքր օլմագտան զիյատէ սէվէն պիր
գալպ սըր.

Անըն չէֆգաթ ու մուհապէթինին հէտէֆ ու
մանզարը քի՞մ տիր։ Անըն չախսի տա՛իրէ ի նուս-
ֆուզ ու թէ՞ահիր իչինէ տիւչէն հէր քէս, 'ալէլ-
խուսուս զէվճի վէ էվլատլարը։

'Այէ'ուհումմ զանն օլունտըղընա կէօրէ, զէվճ
զէվճէսինին տէսթէկիրի տիր։ Պունընն 'ադսի պէլքի
տահա տօղրու սըր։ Վագա՛տ գատըն մէա'ուտիյէ-
թինի թէմամլամագ իչիւն, էրքէյին հիմայէ վէ
մուա՛վէնէթինէ միւհթաճ սըր. լաքին էյի պիր
գարընըն թէսիյէթպախչ, տէրտ ու էլէմի թէսքինի
էտէն, հէմսիւրուր, եախօտ հէմտէրտ օլան հու-
զուրընտան մահրում գալմըշ օլան պիր էրքէք՝ պիր

տալ գարբտան գիյատէ, հէմ տէ չօգ գիյատէ սէ-
ֆիլ վէ փէրիշան տէյի՛լ մի տիր։

Էյի գատըն քէնտի գօճատընա հագիդի րէֆի-
դէ ի հայաթ վէ հէր հալ ու քեարտա անընլէ հէմհալ
օլուր։ Պա՛զէն գրտա ատրդու ախ՛ալէր իլէ, վէ 'ա-
լէլ'ուէմուէմ մահզա սէվգ ի թապի՛աթ իլէ՝ անըն
գիհնինի իշղալ էտէն մէա՛էլէլերի անլար վէ տէր-
հալ անլէրին չարէսինէ պագար։ Անըն տէրտինի
նըօֆա նըօֆ թէննգիլ, մէսէրրէֆթինի իքի գաթ
թէզեհտ էտէր։ Տա՛իմա տիգգաթ ու ի՛թինա է-
տէր քի, խանէ՝ ատգաղըն, չարչը փաղարըն, պօր-
ատնըն, փիյացանըն 'աքտի օլտուն, իսթիրահաթ-
պախչ, զէվգ ու էյլէնճէլի վէ բուհնիւվազ պիր եէր,
հագիդի պիր խանէ օլտուն։

Մի՛չֆիդ պիր գատըն քէնտի զէվճինին էվտաֆ
ու ախլագընը թէչքիլէ մախտուս պինիհայէ պիր
գուվվէթ տիր։ Գատըն եա թախրիպ, եա մա՛մուր
էտէն պիր գուվվէթ տիր։ Պիր չօգ զէվճէլերին ֆէ-
նալաչմալարընըն սէր սէպէպի՛ 'ա՛լէ զէվգ ու էյ-
լէնճէլերինտէն մահրում պուլտունմալարը տըր. ա-
տէմին զէվճէտի վար, ամմա չէրիք ի հայաթը հօգ
տըր։ Մէտքէնի հագիդի խանէ օլմատըղընտան, զէ-
վայը ատէմ քէնտինին զէվգ ու ատ'ատէթինի խա-
նէտինին խարիճինտէ, գահվէ վէ գաղինօլարտա, եա-
խօտ տահա ֆէնա նէրլէրտէ արամաղա կիտէր։
Պէր'աքս էօյլէ կէնճէլէր թանըրըղ քի, էվլէնմիշտէն
էվվէլ հիւան ի նամ ու չէօհրէթէ մալիք պուլուն-
մատըգլարը հալատ, էվլէնմիշլէր, էյի վէ 'ագիլէ
զէվճէլերի անլերի մուհապպէթ բտալըթալարը իլէ
քէնտիլէրէ վէ 'ա՛իլէլերինէ պաղլայըպ, կիւնահ-
տանն այըրմըշլար տըր։

Էյի գատըն քէնտի էվլատլարընա տախի հա-
յաթ րէֆիգէտի օլուր։ Սալթ վալիտէնիքլէ իքթի-
ֆա էթմէզ. էվլատլարընա հագիդի տայէ, մի-
րէպպիյէ, րէֆիգէ, մուհիպպէ, վէլհասըլ հագիդի
անա օլուր։ Էվլատլարընտան հէր պիրինի Ալլահ
Թարաֆընտան քէնտիսինէ իհսան օլտունան պիր
մէվհիպէ 'ատտ, վէ անը փէտէրինին էլինտէն քէ-
մալ ը չիւքրան իլէ գապուլ էտէր, պիլա իշթիքեա
անա մուգայեէտ օլուր, անը քէնտինին սիւտիյէ,
Թաթը նազարըյէ, հէլավէթլի սէօզլէրիյլէ քէնտի
գալպինէ պէնա էտէր. անը թէրպիյէ էտէր. անա
մահրէմ օլուր. անըն իլէ օյնար. անըն իլէ պէրա-
պէր տու'ա էտէր։ Իշթէ պու վէճհլէ վալիտէ իլէ
էվլատ արասընտա տօղրուտան պիր աչինալըգ,
քեամիլ ի՛թիլաֆ, խալիս ճան տօսթլըղը հասըլ
օլուր։

Էյի գարբընըն տիկէր պիր սըֆէթ վէ խասիյէ-
թի Նէլաֆէնը, ընդալէ տիր։

Փիսիլիք, մուրտարլըգ պէտպախթլըգտան գիյա-
տէ պիր չէյ տիր. կի՛նահ տըր։ Թէմիզլիք տախի էյի
պիր 'ատէթ օլմագտան գիյատէ պիր չէյ տիր ֆագի-
լէթ տիր։ Փիս, մուրտար գատըն էյի օլմատըղը կի-
պի, էյի պիր գատըն տախի փիս վէ մուրտար օլա-
մազ։ Գալպինի թէհարէթի իլէ բուհընը գուտսիյէթի՝
զարուրի պիր գանուն իգթիզատընճա, մատտի թէ-
հարէթ վէ թէմիզլիք հասըլ էտէր։ Մուգատտէս
պիր ճան անճագ թէմիզ պիր վիւճուտտա տաքին
օլապիլիր։ Բատպընը հէյքէլի լէքէթիլ օլմալը տըր։

Էյի գատըն քէնտիթի իլէ էվլատլարընըն թէ-
միզլիկինէ տիգգաթ ու ի՛թինա էտէր։ Էլինի, ա-
յաղընը, եիւզիւնիւ, տաչընը, իւսթիւնիւ պալընը
վէ այագ գատընը տա՛իմա թէմիզ թուտաթ։ Իւս-
թիւնտէ քիր վէ մուրտարլըգ կէօրիւշ գօգուսընը
ալտընըն էրքէք մէնֆուր իսէ տէ, քէնտինի վէ
քէնտինինքիլէրինի սուչըն նի՛մէթ վէ պէրէքէթ-
լէրինտէն տուր վէ մահրում էյլէյէն գատըն՝ մէք-
բուհ, գօրգունճ, չէքիլմէզ պիր մախլուգ տըր։
Էյի գատըն չամաչըրա, երգանմայա՝ մուգատտէս
վէ օրգ օրգ իճրա օլունաճագ պիր վազիֆէ նազա-
րըյլէ պագար։

Թա՛մմ խուսուսընտա տախի 'այնի վէճհլէ հա-
րէքէթ էտէր։ Էյի գատըն թա՛մմ թէմիզլիյինէ
զայէթ իլ զայէ տիգգաթ ու ի՛թինա էտէր։ Թա՛մ-
մը էյի փիչիրտիքտէն մա՛տա, անը թէմիզ տախի
եափար։ Անընն իչինէ խարիճի պիր մատտէնին
կիրմէսինէ միւսա՛ատէ էթմէզ. թա՛մմընն գըտմա-
րը վէ թէմմը խալիս վէ թէմիզ օլուրլար։ Էյի
գատընըն մաթպախը չարչը լօգանթալարընտան
'ալէլ'ուէմուէմ զայէթլէ ֆարգլը օլուր։ Թա՛մմ գապ-
լարը, աօֆրա վէ թապագլար, փիչիրէն վէ եէյէն
հէր չէյ թէմիզլիք 'աքս էտէր։

Էյի գատըն մէտքէնի իլէ միւչթէմիլաթընը
տա՛իմա թէմիզ սագլար։ Լաքին պիր գաչ չօլուգ
չօճուգ սահիպի պիր գատըն քէնտի էվինի թէմիզ
թուէթապիլի՛ր մի։ Էվվէթ, թուէթապիլիր։ Փիսիյին
մուրտարլըղընն սէպէպի նէ ֆագր ու զարուրէթ,
նէ տէ չօլուգ չօճուգ քէօրէթի օլմայըպ, անճագ
կի՛նահ տըր. վէ խանէյի թէմիզ թուէթմագ, փիս,
մուրտար հալատ սագլամագտան տանտ կիւճ տէ-
յիլ տիր, քեաֆի տիր քի էվ գատընը թէմիզ վէ
նէզաֆէթ մէֆֆուրընը վէ միւտաֆա՛ա էտիճիի
օլտուն։

Ալլահ գալպէն օլտընը կիպի, վիւճուտճէ տախի
թէմիզ օլմամըզը իսթէր։ Պունտուն տա իսպաթ վէ
տէլիլի սուչըն պօլտընը տըր։ Սաթհ ը զէմինին ան-
ճագ տէօրթտէ պիրի գարա օլուպ, տէօրթտէ իւ-
չիւ առւ տըր։ Պունընըա տախի իքթիֆա էթմէյէ-

րէք, Ալլահ պուլութլարտան 'ալէտտէվամ իւզերիմիզէ ոռ եաղտըրըպ պօչալթմագտա ոլր։ Հէր քիմ ոռպօնը չօգ գուլլաներրոռ, Ալլահա իյտաչ օլուր։ Վա'ղը չէհիր Մր. Գիչըր քէնտիօնէ մախոռռ օլան պիր էտա վէ նէքրէ իլէ տէր իտի քի, «էկէր նէզաֆէթ տինտարլըղա գօնչօռ օլան գազիլէթ իսէ, ոռպօն 'ինայէթ վաղրթալարընտան 'ատտ օլունմալը ոլր։»

Զալըչ-ն-լըղ տախի նազար ը տիգգաթ ճէլպ էթմէք իսթէրիդ։

Էյի գաոռն թէնպէլիք կիւնահընտան զայէթ իւլ զայէ իքրահ էտէր։ Զալըչգան ոլր, 'ալէտտէվամ իչլէր։ Տա'իմա գա'իտէլի պիր իչ իլէ մէչղուլ օլուր։ Եալընըղ սա'աթլարը տէյիլ, հաթթա նոգիգալարը պիլէ խանէօի խալգընըն հաւզուր վէ իսթիբռահաթը իչիւն չալըշմադա վագթ ու թախսիռ էթմիչ տիր։ Պա'զէն ոռ'ոռթլարճա վագթ ալան պիր իչի պիթիրտիքաէն ոօնրա, վէ ոռ'իր մուհիմմ պիր իչէ պաչլամազտան էվվէլ, պիր գաչ տոգիգա արթար։ Չօգլար օլ խալի վագթը պօչ եէրէ թէլէֆ էտէրլէր իսէ տէ, էյի գաոռն անլէրտէն իսթիֆաոէ էտէր։ Տոգիգալարը իտարէ էտէրէք, ոռ'ոռթլարճա վագթ արթարըրը։

Էյի գաոռն ուսուլ վէ գա'իտէյէ թէվֆիգէն իչ կէօրիւր։ Անըն իչինտէ վէ իչլէմէօինին թարղ ու ուսուլընտա նիզամ ու ինթիզամ վար ոլր։ Եէվմի իչլէրինի, իսթէր պէօյիւք, իսթէր քիւչիւք օլսունլար ; թագսիմ վէ թաոնիֆ էտէր, վէ պիր մէքթէպ մուՙալլիմինին մէքթէպ տէրօլէրի իլէ իչլէրինին թէրթիպ ու թանզիմատ կէօսթէրտիյի կիպի, ֆէվգ էլ 'ատէ պիր տիգգաթ ու իհթիմամ իլէ անլէրի իճրա էտէր։ Հէր պէլլի վագիֆէյէ մուխտասէռ վագթ ու մահալը պիլտիրինտէն, խանէտէ թէլաչ վէ գարղաչալըգտան էօէր կէօրիւլմէզ։ Ո հէր չէյի թամմ վագթընտա իճրա էտէր։ Պաւ կիւնիւն իչինի եարընտա պրագմազ։ Սա'յ ու զայրէթտէ կէվչէքլիք էթմէզ։ Շէվգ ու չէթարէթլէ իչլէր։ Գէնտինին կէօրիւչմէք իչիւն թա'ինն էթմիչ օլտըղը զէմանլարը կէօզէտիր։ Գավլ ու ֆի'լիհտէ ոռտըգ օլուր։ Պաւ վէճհլէ չօգ իչ կէօրիւր, իչինի էյի վէ թամմ վագթընտա իճրա էտէր, վէ ոռնըրոռն հէր մաւֆիտ իչին իճրատռ իչիւն վագթ պուլուր։

Էյի գաոռն քէնտինին չալըշգանլըղընը հէր էյի իչէ թէնէզզիւլ էթմէքլէ իսպաթ էտէր։ Պա'զը գաոռնլարա խանըմլըղըն հէկկանէ վազիֆէօի՝ թէ'ոռթի ի գիյարէթլէր վէ գօլթուդը ոռնոռալհէլէրտէ օթաւրուպ բօմանլար օգուսմագտան 'իֆարէթ տիր տէյիւ զոնն էթտիրէն քիպր ու զուրուր 'իլլէթինտէն ● զուրթուլմըչ տըր։ Էյի գաոռն հէր էյի իչտէ Ալլահըն տա'վէթինի կէօրիւր։ Խանէօի խալգընըն րէֆահ վէ ոռ'ոռթի իչիւն լազըմ կէլէն հէր չէյի իճրա էթմէյէ բուղի օլուր։ Զօճուգ էմգիրիր, չամաչըր եըյդար, պիչիպ տիքէր, համա եամալար, օրթալըղը պիլիպ պիւփիւրիւր, վէ չօգ տէֆ'ա պու չէյլէրի էթմէքտէն վազ կէչէրսէ, օէպէպի՝ պու նէվ' իչլէրի քէնտինին չոն ու հայպիյէթինին մաոուընընտա ոայմասը տէյիլ տիր։ Ոռճագ պու եօլ իլէ չամաչըրռընը եախօտ էքմէքճիյի իսթիհսաոռ էտէրէք, ֆազիր պիր քիմսէյէ եարըմ էթմէք իսթէմէսի տիր, 'ոյնի վագթտա քէնտիոի տախի տահա մաւֆիտ պիր իչ իլէ իչթիղալ էտէր։

'Ա'իլէյէ մախոռռ տիկէր պիր ֆազիլէթ տախի չէքնօռռ, ետ'նի խոռէ տիր։

Իգթիոռտ՝ խոռիօլիք, թամա'քեարլըգ տէյիլ տիր։ Սօնրաքիսի կիւնահ, էվվէլքիսի իսէ ֆազիլէթ տիր։ Իգթիոռտ իսրաֆընը զըոռտը տըր։ Միւօրիֆ՝ վարընը եօզուննու ոարֆ, հէմ տէ օէֆիհանէ ոարֆ էտէր։ Պաւ կիւնահ տըր։ Մաւգթաոիտ, ետ'նի իտարէճի իսէ, եալընըղ քէնտինին մալիք օլտըղը չէյտէն ոարֆ էտէր, հէմ տէ քէմալը տիգգաթ ու ի'թինա իլէ ոարֆ էտէր։ Պաւ 'ա'իլէ րէֆահ վէ ոռ'ոռթինէ խոռտիմ օլան ֆազիլէթ տիր։ Էյի գարը իտարէճի օլուր։

Նէ գաոռտ չօգ գաոռնլար «էֆէնտիլէրինէ՝ կէթիր քի իչէլիմ՝ տէյէն Սամարիալը խանըմլար կիպի (Ամովա փէյղամպէր անլէրէ «Բռաան ինէքլէրի» թէօմիյէ էտիյօր), քէնտիլէրին սէֆիհանէ իսրաֆլարը եիւզիւնտէն 'ա'իլէ խալգընը մուզայագա ի նագտիյէյէ վէ իսրաֆա տիւչար էտէրլէր։ Էյի գաոռն պու կիւնահը իրթիքեոռ էթմէզ։ օ՝ զէվճինին գուտրէթ ի մալիյէօինի պիլիր, վէ անըն գուտրէթինին ոռ'իրէ վէ հուոռուրընը թագտիր էտէր, վէ 'ա'իլէ մէոարիֆինէ հաոռտ ու հուոռուռ թա'եին էտէր։ Եիւն ֆիսթան զէվճինին գուտրէթի մալիյէօինէ տահա ուղղուն իսէ, Շուչանա իփէք ֆիսթան եափմազ, վէ Արամ իչիւն, անըն իքի չիֆթ տայանընգլը այագ գապընը պուլունտըղը հալտէ, 'իլալէթէն պիր չիֆթ տէ մօռռա գունտուրռա օրիարըղ էթմէզ։ Վարիռաթլարը անճագ պիր չէչիռ թա'ռմա քեաֆի օլտըղը հալտէ, ոօֆրաոընը էնվա'ի թա'ռմլար իլէ թէզեինէ չըգըչմազ։ Օ՝ վարիռտաթ վէ մէոարիֆաթ արռաոընտա մուէթլագ պիր նիոգէթ մաւհաֆազա էտէր։ Զիկ ու զիյնէթ վէ ալայիչ ու նիւմայիչ իչիւն փարա ոարֆ էթմէզ։ Անճագ քէնտինին վէ քէնտինինքիլէրինին րահաթ ու հուզուրը իչիւն մաւգթագի օլան չէյլէրի ոարֆընը ալըր, վէ անընլէ իքթիֆա էտէր։ Օ «պուլունտը-

ղը հալտէ զանա՛ւթ էթմէյի էօյրէնմիշ տիր։» Էյի գաւրնըն պօլ պօլ իսրաֆ էթտիյի պիր չէյ վար իւէ, օ տա անճագ ռուհ, խալխ, 'ատի ռուհ տըր։

Էյի գաւրն հէմ խաթխին, թամա՛քճարըն 'ազապ ու իղթիրապընտան, հէմ միւսրիֆին ռուհ՛ի հալլէրինտէն մասուն տըր։ Թամա՛քճար քէնտի օլանընը կիզլէմէքլէ ճանըպ դավրուլըր, միւսրիֆ օլմայանընը իսրաֆ էտէրէք բէղիլ օլուր, մաւգ-թասխա, ճա՛նի իտարէճի իսէ, էլինտէ պուլունանընն զէվզինի չըգարարագ, մէ՛ուտ վէ պախթիյար օլուր։

Էյի գաւրնըն պիր ըղֆէթի մէմռուհէսինի տահա զիքր էտէլիմ, ճա՛նի Դ-ռոֆէյէէվէլէյէ։ Էյի գաւրն միւսաֆիրփէրվէր օլուր։ Զանն օլուննմաըն քի միւսաֆիրփէրվէրլիք, իտարէճիլիք իլէ իմթիհաճ էթմէյէն պիր ֆաղիյէթ տիր։ Պիլ՛աքս անճագ ազչէսինի լիւզումըզ չէյլէրէ սարֆ էթմէյէն վէ քէնտինին հէփ մէսարիֆինի քէմալ ը տիգգաթ ու ի՛թինա իլէ սարֆ էտէն գաւրն՝ միւսաֆիրփէրվէր վէ միհմանտար օլաճագ պիր հալտէ պուլունուր։

Էյի գաւրն միւսաֆիր գապուլ էթմէքլիքտէն մահզուզ օլուր։ Բապպըն կէօնտէրտիյի ղարիպլէր վէ պիլտիքլէրին էօնիւնտէ գափուաը տա՛իմա ա-չըգ տըր, վէ նէ՛ գաւար չօգ տէֆ՛ա օ խանէօնիւ պիլմէյէրէք մէյէքլէր գապուլ էտէր։

Էյի գաւրն միւսաֆիրտէն խօչլանըր։ Օ՛ միւսաֆիրփէրվէրլիյի մահզա պիր վազիֆէ մաճամընտա իֆրա էթմէզ. անճագ միւսաֆիրփէրվէրլիք քէնտիսի իչիւն խօչ պիր իչ, թաթլը պիր զէվգ ու մահզուզիյէթ տիր։ Քէնտինին մալիք օլտըղը նի՛-մէքլէրէ տիկէր պիր քիմսէյի հիւսէտաւր էթմէք, անընն բահաթ ու հուզուրընա պիրագ խաաթիմ օլմագ, վէ քէնտիսի անտէն եէնի չէյլէր իչիւտիվ էօյրէնմէք, պուննարընն հէփիսի քէնտիսինէ մուֆթլագ պիր զէվգ ու մահզուզիյէթ պախչ էտէր։

Էյի գաւրն քէնտի միւսաֆիրինի մէ՛ուտ վէ էյի էտէր։ Քէնտինին մի՛թէտիլ եէյլէճէք, իչէճէքլէրի իլէ, քէնտինին խըտմէթ ը խալխանէսիյլէ, քէնտինին թաթլը սէօզ ասօհպէթլէրիյլէ անը (միւսաֆիրինի) մէ՛ուտ վէ միւսիթլէրին, թա՛իմ ու թէրպիյէ էտէր, մէ՛ուտ վէ միւսարէճէ գըլար։ Ղարիպ քիմսէ. եէնի պիր 'ա՛իլէ հուզուրընա մազհար օլմուշ, վէ եէնի պիր տա՛իրէտէ չէվգ ու իւմիտ քէսպ էթմիշ օլարագ, էյի գաւրընըն խանէսինինէն չաքիր պիր գալպ իլէ վէ միւթէզայիտ պիր մէ՛ուտիյէթլէ այրըլըր։

Պուրայա գաւար տինտարլըզդա տա՛իր պիր չէյ ասօյլէմէտիք։ Նի՛չիւն. չիւնքի տինտարլըզ պուֆաղիյէթլէրին հէփիսինի գարզ վէ իհթիմա էտէր։ Էյի գաւրն խրիսթիյան գաւրն տըր։ Քրիստոսը սէվիպ, թամր ու հարէքէթինէ Անընը րուհընը կէօթէրէրէք եաչայան գաւրն՝ կէրչէքտէն էյի տիր, վէ պիլա չիւպէ, հէր նէվ՛ ախլագի վէ բաւհանի էվաճի իլէ մութթաւրի օլուր։ Փէք ազ քիմսէյէր արատըզլարը մէ՛ուտիյէթի պուլմաչլար տըր։ Զօգլարընն իւմիտի պօչա չէգմըշ տըր. նի՛չիւն. չիւնքի անլէր էյէ գաւրն արայաճագլարընա, կիւղէլ գաւրն, զէնկին գաւրն, թա՛լիմլի, թէրպիյէլի գաւրն, մէչհուր գաւրն, 'ազամէթլի գաւրն արամըշլար տըր։ Իզտիվաճ իչիւն էյի գաւրն ա-րամըզ օլանլար՝ գըյմէթլի ճէվահիրտէն չօգ զիյատ օլան պիր գաւրն պուլմաչլար տըր։ Ֆ. Մաւգ. «Ճանէ վէ մալ էճտատտան գալմա միրաս տըր. լաքին տիրայէթլի զէվճէ Բապպատան տըր» (Լմա. 19. 14) տէյիւ պույուրըր։ (Էրմենիճէն)

ԷՑԻ ՊԻՐ ՋԷՎՃ

(Մէխ Մ. Գ. Տաք, Թալս)

(1 Պետ. 3. 7։)

Պէնտէն պաս մատտէյէ տա՛իր պիր պէնտ հազմազըղմ թալէպ օլունմըշ օլմասընտան տօլայը սէվինիրիմ։ Նայը աչնէյէրտէն պէրու Ա-եաոբէրտէ Թիւրքիատաքի խրիսթիյան վալիտէյէրէ խրիթապէն մէքթուպլար եազմըշ օլուպ, փէտէրյէրէ խրիթապէն տախի մէքթուպլար եազմագըղա չօգ տէֆ՛ա իչթիյագ չէքմիչիմ տիր։

Զօգ տէֆ՛ա պիր տու՛ա մէճլիսինտէ վա՛ըզ անճագ պիր գաչ քիչի հազըր պուլունտաղընը կէօրմիւիւնտէ, հազըր պուլունանլարըն տէյիլ, անճագ հազըր պուլունմայանլարըն տուչլու օլտըղընը ունտուտարագ, օրատա պուլունանլարը թէվպիխ էթմէյէ մէյհալ օլուր։ Նիչէ տէֆ՛ա վալիտէյէրէ նասիհաթ էթմէյէ չալըշըր իքէն, պէն օլ վա՛ըզլար կիսլի եափմագտա օլտըղմը, վէ վալիտէյէրէ նասիհաթ վէրէճէք եէրտէ փէտէրյէրէ կիտիպ անլէրէ սէօյլէմէքլիյիմ վաճիպ իտիյինի, վէ էքսէր սըրալարտա փէտէրյէրին վալիտէյէրտէն զիյատ չայան Թազպիհ իտիքլէրինի հիսս էյլէմիչիմ տիր։

Պէլլի պիր չէհրետ պիր վալիտէյէր մէճլիսինտէ հազըր պուլունանլարըն նաճար ը տիգգաթը պիր Թազըմ 'ա՛իլէ իսլահաթընընն ֆէվգ էլ'ատէ լիւզում ու էհէմմիյէթինէ տա՛վէթ օլունտըգտան սօնրա, գաւրնըլարտան պիրսիսի այագա գալգըպ տէտի քի, «Էվվէթ, տէտիյինիզ չէյլէր փէք ա՛լա տըր. պիզ անլէրին հէփիսինի գապուլ էտէրիզ։ Պիզ անլէրի իֆրա էթմէք իսթէրիզ, ամմա անլէրի նաճար իֆրա էտէ պիլիրիզ։ Սիզ պիզիմ զէվճէյէրիմիզի վէ գայնանալարըմըզը ունուտուսյօրսընըզ։»

'Աճէպա պու մէմլէքէթտէ պա'զը զէվճէլէր մի-
թէմէտտին մէս'ուա պիր խրիսթիյան խանէ վէ
'ա՞իլէնին եօլու իւզէրինտէ թէօքէզ օ՛լմայօրլար
մը։ Մէս՞էլէյի օիզէ պու գատար աչըգճա 'արգ էթ-
մէքլիյիմտէն տօլայը 'աֆվընըզը տիլէրիմ։ Խաթ-
րընըգտա ԹուԹունուզ քի պէն անճագ տօսթ տօս-
թա սէօյլէրճէսինէ սէօյլէյօրըմ։ Պէն Թագրիպէն 20
սէնէտէն պէրու պու մէմլէքէթտէ եաշամըյըմ, վէ
'ա՞իլէ 'էօմրիս հագզընտա փէք չօգ չէյլէր իչինէ-
միչ, վէ փէք չօգ խանէլէրի տախի զիյարէթ էթ-
միչիմ տիր։ Պու մէքԹուպըմտա զիքր էթտիյիմ
միտալլէր պիզ զաթ իչինտիյիմ եախօտ կէօրտու-
յիւմ եախօտ տօղրուտան տօղրույա զէվճէ Թարա-
ֆընտան պանա խապէր վէրիլմէն չէյլէր տիր։

Թիւրքիատա պուլունան ճէմի'ի խրիսթիյան
խանէլէր հագզընտա պէնիմ ճանտան տու'ամ չու
տըր քի, փէտէրլէր, վալիտէյնէ վէ էվլատլար խա-
նէնէն Րուհլէ Ալլահըն մէօքէնի օլմասը իչիւն
«պէրապէր պինա» օլունալար։ (Եփես. 2. 22.)
«Զէվճին աչէն Խալիգին տիր» (Ես. 54. 5) քէլա-
մընը օգուտղրմըզտա հէփիմիզ տաքի գալպէրիւ-
միզին տէրունիմիզտէ հարէքէթէ կէլտիյինի հիտա
էտէրիզ։ Պունլար նէ՞ 'ամա՞իպ քէլամլար տըր։ Պիզ
պու քէլամլարը օգուտյարագ Ալլահըն զէվճ վէ զէվ-
ճէ 'ալագադընը Թ՞ախա էթմէքլիքտէքի 'ալի մագ-
սէտինի տահա էյի անլարըզ, վէ զէվճին մէվզը'ի-
նի տահա եիւքսէք պիր տէրէճէյէ չըզարտըղընը
էվվէլա հիչ իտրագ էթմէտիյիմիզ պիր Թարզտա
ֆէհմ ու իտրագ էտէրիզ։ Մէլիք իւլ միւտուք վէ
Րատպ իւլ էրպատ օլան զաթ քէնտիսինի զէմինի
պիր զէվճ իւլ ԹաԹպիգ ու մուգայէտ էտիյօր, վէ
չու աֆիտէքի սէօզլէրտէ զէվճէնին զէվճէ գար-
չը օլան հալ ու մէվզը'ինի պիւտիրիյօր. «'Ինա-
յէթ ի էպէտիյէ իւլ անա մէրհամէթ էտէճէյիմ։»
Ք. Մուգատտէատէ զէվճ իւլ զէվճէ Թէքդար պէ
Թէքդար Ալլահ իւլ քիւմօսինէ Թէչպիհ էտիւմէք-
տէ տիր։ Ալլահ' զէվճ իւլ զէվճէ արատընտագի 'ա-
լագա վէ մէւնասէպէթի էն մուգատտէս վէ էն զի-
յատէ 'իւվվիյէթպախչ սայմամըզ օլսա իտի, հիչ
պու Թէչպիհ վէ Թէմօսլէրի գուլլանը'ը մը իտի։
Զէվճ իւլ զէվճէնին իթթիհատընը Թէրթիպ էթ-
մէքլիքտէ էն 'ալի պա'իս վէ մուճիպլէրի օլմասա
իտի, քէնտինի վէ սէվկիւլիւ քիւմօսինի զէմինի
պիր զէվճ իւլ զէվճէյէ Թէչպիհ էտիպ, «Ադամըն
եալընըզ պուլունմասը էյի սէյիլ տիր. անա քէն-
տիսինէ մէւնասիպ պիր եարըմճը խալզ էտէյիմ,»
տէ՞ր մի իտի։

Շէմաի նազար ը տիգգաթընըզը 1 Պետ. 3 7յէ
չէվիրինիզ. «Բէզալիք, էյ զէվճէր, սիզ տախի
զէվճէլէրինիզի տահա զա'իֆ զարֆ մագամընտա
ԹուԹարագ, անլէր իլէ պէրապէր 'ագլանէ կէչի-
նիսի, հայաթ 'ինայէթինէ միրաս չէրիքլէրի պու-
լունաըգլարը միւնասէպէթլէ անլէրէ իքրամ է-
տինիզ, Թա քի տու'ալարընըզա մանի' օլմայա։»

Պէն պու այէթի պէչ գըտամա Թագսիմ էտէրիմ։

1. Զէվճէլէրինիզ իլէ պէրապէր 'ագլանէ կէչի-
նինիզ.

2. Տահա զա'իֆ զարֆ մագամընտա ԹուԹա-
րագ.

3. Անլէրէ իքրամ էտինիզ.

4. Հայաթ 'ինայէթինէ միրաս չէրիքլէրի պու-
լունաըգլարը միւնասէպէթլէ.

5. Թա քի տու'ալարընըզա մանի' օլմայա։

Էվվէլ. «Զէվճէլէրինիզլէ պէրապէր 'ագլանէ
կէչինինիզ.» Զանընըմճա պու մէմլէքէթտէ խանէ-
տէ զէվճէնին իչինէ օլտըզընը էյիճէ անլայան փէք
չօգ զէվճէր եօգ տըր։ Էօքի պիր զարպ ը մէսէլ
ֆէհվասընճա, պիր ատէմին իչի կիւնէչին պաթ-
մասը իլէ պիթէր իսէ տէ, գարընըն իչի տալա
պիթմէզ.» կէճէ կիւնտիւզ չալըչան նէ՞ գատար չօգ
վալիտէյէր վար տըր։ Կիւնտիւզիւն անլէր էվի սի-
լիպ սիւփիւրիւրլէր, տիքիչ տիքէրլէր, Թա'ամփի-
չէրիրլէր, չօճուգլարընա մուգայէտ օլուրլար, վէ
«խանէճի խալգընըն եօլլարընա տիգգաթ էտէն»
պիր գարը իչիւն մուգիճաղի օլան պիր չօգ իչլէրի
իճրա էտէրլէր, վէ կէճէլէյին մանի'սիզ էնկէլսիզ
ուզաւն պիր խաթիրատաթ իչիւն եաթագլարընա
եաթագլարընտա, անլէր Թիթիզ վէ աղլաղան չօ-
ճուգլարըն սէօսինտէն քէնտի ույդուլարընտան Թէք-
րար պէթէքրար այանըրլար։ Նէ՞ գատար չօգ գա-
տընլար հագզընտա, «Զըրաղը կէճէլէյին սէօնմէզ
... Տահա կէճէ իքէն գալգար վէ Թէնպէլիք էք-
մէյինի նէմէզ,» տէնիլէ պիլիր։

Փէք պէտագաթ տուրէքտէ պիրլիքտէ 'էօմր կէ-
չիրէն զէվճէյն հագզընտա Թօճաֆ էօքիպիր հի-
քմայէ վար տըր։ Զէվճ տա՞իմա քէնտի իչի փէք ա-
ղըր, զէվճէսինինքի իսէ փէք խաֆիֆ տիր տէյիւ
իչԹիքտա էթտիյի հալտէ, զէվճէսի քէնտինէն իչի
զէվճինինքինտէն փէք աղըր իտիյի իտտի'ատընտա
պուլունուր իտի։ Կիւնիւն պիրիսինտէ անլէր քէն-
տի իչլէրինի միւպատէլէ էթմէյէ մուվաֆֆագաթ է-
տէրէք, գատըն իչլէմէք իւզրէ Թարլայա կիթտիյի
հալտէ, զէվճի էվին իչլէրինէ մուգայէտա օլմագ
իւզրէ էվտէ գալտը։ Զէվճէ պու միւպատէլէտէն
քեամիլէն մէմնուն գալտըզը հալտէ, Զէվճ ազ
վազըԹտան քէնտինին նէնի, գարըշըգ, եօրուճը ի-
չինտէն իքրահ էթմէյէ պաչլատը, վէ քէնտիսի-
նին էվվէլքի իչինի Թէրճիհ էտէրէք քէմալ ը մէ-

ռերբէթլէ խանէյի պրագըպ եինէ Թարլայա չիֆ-
թինէ չըպուղընա կիթտի։ Էկէր օլ միւպատէլէ
Թիւրքիատա հէր էվտէ իֆրա էտիլօէ, 'ատէպա
էքսէրիյէթին չէհատէթի նէ՞ օլաճագ տըր։ Զան-
նըմճա, էյի պիր զէվճին իլք վաճիպէլէրինտէն
պիրիօի գատըն իչինին միւչքիլաթ վէ մէզահիմի-
նի էյիճէ անլայըպ Թագտիր էթմէօի տիր։

Պիր քիմսէ Թանըրըմ քի, զէվճէօինին նամի-
զաճլըզը ռէպէպինտէն պիր ազ էվտէ գալըպ
զէվճէօինին էքսէրիյէ էտէ պիլէճէյի իչի կէօրմէյէ
մէճպուր օլմուչ տըր։ Ո պու վէճճիլէ նիչէ գատըն-
լարըն նէ գատար կիւճ պիր իչլէրի օլտըղընը մու-
գատէմա ասլա կէօրմէտիյի պիր ռաւրէթտէ կէօր-
միչ տիր։ Անըն իՙԹիրաֆընա կէօրէ էվտէ գա-
լարագ պու կիպի իչլէր կէօրմէօի քէնտի զէվճէ-
օինէ գարչը օլան մուհապպէթ վէ րի'այէթինի խայ-
լըճա արԹտըրմըչ տըր։ Մա'ռում պիչարէ պիր պէ-
պէյի գայըրմագ, էվի սիւփիւրմէք, Թա'ամ փիչիր-
մէք, խանէյի Թէմիզլէմէք, տիքիչ տիքմէք վէ
'մուգԹազի օլան հէփ չէյլէրի իճրա էթմէք,
պիր գատընըն հայաԹընը չօգ տէՓ'ա զայէթ չէփ-
րէչէք, վէ զահմէթլի գըլար։ Պու մէմլէքէթտէ
նիչէ միւզԹարիպ վէ իչտէն իփրանմըչ գատընլար
Հա՞նկի իչէ եէԹիչէլիմ տէյիւ նիտա էտէրլէր։

Գատընըն իչինէ 'ալագատար տիկէր պիր խու-
սուս տախի չու տըր քի, զէվճ մէնսուպ օլտըղը
գարիյէնին ասգագլարընտա եիւբիւլիպ պիլա մա-
նի' իԹթէտիյի եէրէ կիտէր իքէն, քէօյտէն քէօյ
կէղիպ տօլաչըր իքէն, պիր գատընըն քէնտի խա-
նէսինտէ նա՞ասլ գախանըպ գալմագտա օլտըղընը
Թէսավվուր էտէ՞ր մի։ Գատըն քէնտի իչինի պրա-
գդպ եէրտէն եէրէ կէղիպ տօլաչամազ, չօգ տէՓ'ա
օ ասգագլարտա պիլէ կէզէմէզ, զիրա պէօյլէ էտէճէք
օլսա, պէլքի օ պիր չօճուղընը գուճաղընտա Թաղը-
մադտա, տիկէր պիրինի տախի էլինտէն ԹուԹուպ եիւ-
րիւԹմէյէ մէճպուր օլուր։ Գա՞չ էրքէք տատմ պէօյ-
լէսի ազըրլըզլէ եիւքլիւ օլարագ ասգագլարը կէզ-
մէյէ բազի օլուր։ Զէվճ իտԹէտիյի եէրէ կիԹմէյէ
ազատ իքէն, էքսէր հալլէրտէ զէվճէ միւպալաղա-
սըզ օլարագ էվտէ 'ատէԹա պիր մահպուս մագա-
մընտա տէյի՞լ մի տիր։ Էվլի պիր գատըն տիկէր
պիր գատընա խիՓատլէն, «Ա՜հ, քեաչքի պէն եինէ
պիր մէքԹէպ գըզը օլա պիլէ իտիմ, պէն օլ մէք-
Թէպ գըզլարը իւզէրինէ, անլէր նէ՞ գատար ազատ
տըրլար տէյիւ տիւչիւնիւրիւմ։ Անլէր իտԹէտիք-
լէրի կիպի կիտիպ կէլէ պիլիրլէր, հիչ պիր չէյ ան-
լէրէ մանի' օլմազ, հիչ պիր քիմսէ անլէրէ կիտէ-
ճէքլէրի եօլու սէօյլէմէզ» տէտի։ Զէվճէլէր պանա
նէ՞ գատար չօգ տէՓ'ա «Պիր եէրէ կիտէմէմ» տէր-
լէր։ 'Ա՛յնի գատըն պանա «Պիր ռէնէ տիր քի քիլի-
ռէյէ կիթմէմիչիմ,» տէտի։ 'Ա՛ճէպա կիթմէմէօինին
ռէպէպի նէ՞ տիր։ Սէպէպի չու տըր քի զէվճի քէն-
տի էվլատլարընտան պիրիսինի քիլիռէյէ կէօԹիւր-
մէք իտԹէմէյօր քի գարըսը եալընըզ պէպէյինէ մու-
գայէտ օլա պիլսին։ Նէ՞ գատար չօգ տէՓ'ա տու'ա
մէճլիսլէրինտէ պիր Թագըմ էրքէքլէրէ պագարագ,
քէնտի քէնտիմէ «Զէվճէլէրինիզ նէ՞րէտէ տիրլէր»
տէյիւ տիւչիւնմիւչիմ տիր։ 'Ա՛ճէպա սիզ քէնտի
հիսաէնիզէ տիւչէն վազիֆէյի իֆա էտէճէք գատար
ֆէտագքար օլմատըղընըզ ռէպէպտէ՞ն մի անլէր
էվտէ գալմագտա տըրլար։ Էվտէ գալմագ իչլիւն
իգԹիզա ի հալտէ, նի՞չիւն ռէն քէնտի նէվզէԹինի
ալմայաճընը, վէ էվտէքի զէվալլը եօրղուն մահպու-
սա, քիլիռէ խըտմէԹլէրինտէ պուլունմարագ պիր
նէֆէճ ալմագա ֆուրսաԹ վէրմէյէճին։

Շիւքր Ալլահա, Թալաատա պա'զը փէտէրլէր
վար տըր քի, քէնտի վազիֆէլէրինի Թանըյըպ, եա
չօճուգլարը քիլիռէյէ կէօԹիւրմէք իչինտէ եարտըմ
էտէրլէր, եա տա պա'զէն էվտէ գալըպ զէվճէլէրի-
նի քէնտի եէրլէրինէ քիլիռէյէ կէլմէյէ պրագըրլար։

Էյի պիր զէվճ իչիւն պիրինճի վազիֆէ մա-
գամընտա գարընըն իչինէ տա՞ր տահա զիյատէ
մա'լիւմաԹըն լիւզումընը զայէթ ճիտի սուս-
ռէթտէ իխԹար էտէրիմ։ «Էպէտի 'ինայէթլէ սա-
նա մէրհամէթ էտէճէյիմ,» քէլիմընը խաԹրը-
նընզտա ԹաէԹունուզ։

Զէվճ իչիւն լազըմ տըր տէյիւ Թավախյէ էտէ-
ճէյիմ էէնճէ չէյ, անըն, գատընըն վիւճուտունճէ տա-
հա զա'իֆ գապ օլտըղընը խաԹրընտա ԹուԹմասը
տըր։ Ո տա'իմա խաԹրընտա ԹուԹմալը տըր քի
Ալլահ գատընը սըհհէթ վէ գուվվէթճէ էրքէյին մա-
տունընտա խալգ էթմիչ տիր։ Դարը քէնտիսինին
հիչ պիլմէտիյի ազրը, սըզը վէ զա'աֆլարա միւպ-
Թէլա տըր։ Ֆէնտինին չէթին, օսանտըրըճը իչի
իլէ վէ էվտէ 'ալէտ տէվամ գախանըպ գալմասըյլէ
պէրապէր անըն նիճագէթէն տահա նազիք պիր վիւ-
ճուտը վէ էրքէյինքէնտէն խայըճա զիյատէ հէսաս
օլան սինիրլէրի վար տըր։ Պու մէմլէքէթին հէր Թա-
րաֆընտա պիր չօգ գահրէմանի գատընլար վար տըր
քի, պունլար պիլա իչԹիքաճ Թախմին օլունմազ
պիր ազրը սըզը վէ զա'աֆլար եիւքիւ Թաչըմագ-
տա տըրլար։ Պէն պունա պիր հէքիմ զէվճէսի մա-
գամընտա պիր չօգ Թէճրիպէլէրիլէ չէհատէթ էտէ
պիլիրիմ։ Անլէր գապա քէօյ էլպիսէճի կիյմիչ օլա
պիլիրլէր, անլէր ճահիլ վէ ճագիպճասիզ օլա պիլիր-
լէր։ Ամմ անլէրին իւզէրինէ պագար իքէն, անլէ-
րէ գահրէմանլար Թէճրիյէ էթմէքլիյի հիչ խաՓը
ռա խայալընըզտան պիլէ կէչիրմէզսինիզ։ Պունըն-

լէ պէրապէր անլէր գահրէմանլար օլուպ, հէր կիւն քէնտի խայլերընը թայընմագտա տըրլար։ Էքոէր ասրալարտա պիր գատըն եաթագա տիւշտիւիւ կիւնէ գատար նէյլէր չէքմիչ օլտըղը պէլլի օլմազ, վէ պիր չօգ զէմանլար էլէմ ու իդթիրապ չէքտիքտէն սօնրա, իչպու էլէմ ատ մէչագդաթ տիւնեաասընը թէրք, վէ քէմալ ը ապիքիւնէթլէ ախրէթէ կէօչէր։

Պէն «Ո քէնտի խայընը չէքվասզ թայընր» տէյօրըմ. պէլքի պա՛ղը ասրալարտա իչթիքեա էատէր. լաքին եիւզլէրճէ ասրալարտա օ տիչինի ադզըպ, քէնտի աղրը ասզըլարընըն եարընընը պիլէ սէօյլէմէզ։

(Մապա՛ղը վար)

ԷՎԼԱՏԼԱՐԸ ԻՇ 'ԷՕՄՐԻՒՆԷ ՀԱԶՐԻԼԱՄԱԳ

(Փրօֆ. Ալէքսան Ճ. Պէլճէան, 'Ամէրիկա)

Վալիտէյնին քէնտի էվլատընա, 'ալէլխուսուս օղլան էվլատընա տօղրու աղրը ֆարզլարընտան պիրի տէ անլէրի իչ 'էօմրիւ իչիւն հազրիլամագ տըր։ Թէ՞էաւիֆ օլուննաճագ պիր հալ տըր քի, էվլատ սահիպի օլանլար նինչէ քէրրէ, եա հալ ու վագթլարը եէրինտէ օլտըղընտան, վէ եա տա պու կիւնինիւն բահաթընա գանա՛աթ էտիպ, միւսթագպէլին իմքեանլէրինի հիսապա ալմատըգլարընտան, օղուլլարընըն իլէրիտէ բահաթ պիր 'ա՛իլէ պաչընտա պուլունապիլմէսինէ մէտար օլապիլէճէք պիր սան'աթ թահսիլ էտէպիլմէլէրի վասրթալարընա վագթլընա էհէմմիյէթ վէրիպ սարֆ ը էֆքեար էթմէզլէր։ Պուննըն իտէ աճը աճը նէթիճէլէրինի թաֆսիլէ հաճէթ եօգ տըր։ Իմտի օղուլլարըմըզ տահա քիչիւք իքէն, անլէրի իլէրիտէ միւ՞թէպէր պիր իչ 'էօմրիւնէ հազրիլամագ պապընտա չու աթիտէքի պիր գալ խուսուտա էպէվէյնին տիգգաթը 'ահիգանէ տա'վէթ օլունուր.

1. Իլք զիքր էտէճէյիմիզ՝ ահալամ վէ գուվվէթլի պիր վիճուտ թէտարիքի տիր։ Ատէմ պէօյէսիւպ իչ 'էօմրիւնէ կիրտիչինտէ մէչղուլիյէթի հէր նէ տէ օլսա, տա՞իմա անընը էսասընտա տուրսուր տայանըգլը վէ սահալամ պիր վիճուտ։ 'Ա՞իլէլէրիմիզտէ օրհէթ գա՛իտէլէրինին լայըգըյլէ պիլինմէտիյէ, վէ եախօտ պիլինտիյէ տէրէճէտէ էհէմմիյէթի թահտիր օլունմատըղը աէպէպտէն նէ գատար կէնճլէրիմիզ վագթընտան էվվէլ էաքիմիչ. վէ աղրըճա կէօրիւնէն խըտմէթլէրէ թահաթ կէթիրէմէյէն պիր պէտէնտէ պուլունուլօրլար։ Վալիտէյնը՝ քէնտի ճան պէրապէրի աէվտիքլէրի օղուլլարընըն՝ իլէրիտէ միւնասիպ պիր մէչղուլիյէթ պայընտա պուլունմալարընը իսթէրլէր իսէ, անլէրին սահալամ, տայանըգլը վէ օլտուգճա իրի պիր վիճուտ սահիպի օլմալարը էսպապընա անլէրին քիւչիւք չաղընտան տիգգաթ էթմէք կէրէք օլտըղընը ուսնութմամալը տըրլար։ Պու պապտէ խանէ տէրունինտէ անա պապանըն էտէճէյլի նէ տէրէճէ մուհիմմ իսէ, մէքթէպլէրտէ մու'ալլիմլէրինին, վէ խուսուսա մէքթէպ նազըրլարընըն էտէճէյլի անտէն էքօիք մուհիմմ տէյիլ տիր։ Մէքթէպ պինալարընըն՝ մէվգը', հավա, նուր վէ հարաքէթ ի պէտէնէ վէրէճէյլի ասուհուլէթ ճիհէթիյլէ օլան միւնասէպէթլէրի, մասալարընըն վէ օթուրաճագ սանտալալարըն թէրթիպի կիպի ճիհէթլէրինի՝ էլտէքի մէ՞էլէյլէ նէ տէրէճէ օզը 'ալագասը պուլունտըղընը թաֆսիլէ հաճէթ եօգ տըր։

2. Սաղլամ վէ տայանըգլը վիճուտտէն չյապէլ լազըմ տըր։ — Անըն միւթէմմիմի հալընտա 'ափլը ընվէ վէ ըս'լիմ օլասնասը տախի չարթը մութլագ տըր։ Օլ ատպէպտէն, թէ'այիւշ վէ բահաթ ճիհէթիյլէ օղուլլարընըն միւթագպէլինի թէ՞մին էթմէք իսթէյէն վալիտէյն անլէրին պետէնճէ նէչվ ու նէմասընա մուգայյէտ օլաճագլար կիպի, 'ագլի գուվվէթ վէ գապիլիյէթլէրինին տախի քէսագ ի քէմալ էյլէմէօի իճապաթընա հատը ը էֆքեար էտէճէքլէր տիր։ Պու թէտարիք՝ խանէ տէրունինտէ պաչլայըպ իլէրի սիւրիւլէճէք իսէ տէ, գըսմ ը ազամը էվտէհ տիչարտա մէքթէպլէրտէ օլաճագ տըր։ Թա՛լիմ մէրքէզլէրիմիզին սէնէ պէ սէնէ տահա զիյատէ իհթիճամա եիւգ թուսթագը սէվինէճէք պիր խուսուսա օլտըղը կիպի, անլէրտէն իսթիֆատէ էթմէք մէվզը'ինտէ պուլունմայան էպէվէյնի կէօրմէք տախի ճայը իսթիղրապ տըր։ Սահիհ տիր քի մէքթէպ սինինինտէ օլուպ օգուամագա հավէսքեար պուլունան նինչէ թուֆալարըմըզը պու իմթիյազտան մահրում զալմալարընա ֆագր ը հալ չօգ քէրրէ միւնասէպէթ վէրիյօր. օղլան՝ մէքթէպտէն իսէ պիր ուսթա հանընա չըրագ էտիւյօր, վէ պէօյլէճէ պապա՝ մէքթէպ մէսարիֆինտէն գուրթուլտըգտան մատա, օղլու քէնտինէ հաֆթատա 3–5 ղրչ.տա գապանճ կէթիրիյօր։ Պուրատա մուհիմմ պիր մէս՞էլէ վար տըր. պու զահիրի քեար՝ օղլանըն մէքթէպտէթիք եիւգիւնտէն տիւչար օլաճաղը զիյանա գարյը պիր քեաֆի թազմին ասյըլա պիլի՞ր մի։ Պու մէսէլէ՝ անա պապանըն պու կիւն ճիւ՞զի պիր զահմէթէ կէրմէմէլէրի խաթրը իչիւն իլէրիտէ օղուլլարընըն տահա պէօյիւք փէրիչանլըղընա բազը օլմալարը տէմէք տէյի՞լ մի տիր։

3. Պէյանտան միւթագնի օլտըղը իւզրէ, պու թէտարիք մէս՞էլէօինտէ ախըէ խուսուսու տահա

մուհիմմ տիր։ Իչ տիւնեաօրնա կիրմէք՝ ատէմ-լէր իւէ սզգը միւնաձէպէթտէ պուլունմագ տըր։ Հիւսն ի միւնաձէպէթ իչիւն տէ՝ հիւսն ի ախլագ չարթ տըր։ Թէճրիպէ պիզէ կէօթէրիյօր քի, միւ'թէպէր պիր իչ պաշընա կէչմէք դաւսինտէ մազհար ը մուվաֆֆագիյէթ օլան կէնճլէր՝ մագ-պուլ օիյրէթ ատհիպի օլանլար տըր։ Թէննպէլ, ձապըրոզդ, պէօյիւկիւնէ հիւրմէթսիզ պէտ խուլ-լարա մէյնալ, միւրթէքիպ, միւրայը, 'իֆֆէթսիզ վէ լիսանը վէ մու'ամէլէսինտէ իսթիգամէթսիզ օլան կէնճլէրի իսթիխտամ էթմէք իսթէյէն չօգ պուլունմայօր։ Ախզ ու 'իթա 'ալէմինտէ տախի պէօյլէ տիր. կէօրիւրսիւն քի, տիկէր խուսուս-լարձա նէքտիկէրինտէն ֆարգը օլմայան իքի ատէմ-լէրտէն պիրի՝ ախզ ու 'իթաօրնտա օլպիրինէ ֆա-"իդ տիւչէր. վէ արատըղընտա՝ ձէպէպինի այէ-ձէվիյէ, պունտուն տիլագ ը հաձէնէ տահիպի օլմա-ձընտա պուլուրսըն։ Նէզաքէթ վէ լէթաֆէթի, լիսանընըն փաքլըղը, սէօզիւնիւն տաղլամլըղը, գազանճըն չօգլուղընտան զիյատէ հէլալընա հա-վէձիպար պուլունտուղընըն անլաչըլմասը՝ պիրթա-պի՝ տահա զիյատէ միւչթէրիլէր ճէլգ էտէր։ Թի-ճարէթտէ իՙթիսար (քրէտի) տէնիլէն պէլի պիր սէրմայէ օլտւգ, պունտուն իսէ միւվէլլիտի էմինիյէթի 'ամմէյի մօտճիգ օլապիլէն մէրղուգ տիրէթ տիր։ Պու պէնտի օգուչան՝ քէնտի մա'լիւմաթը տա"-րէսինտէ պէլգի ազ պուլմագ էօյլէ քիմսէյլէր քի, պիր զէման հալ ու վագթլարը եէրինտէ իքէն չիմ-տի տիւչկիւն տիրլէր. ախզ ու 'իթաճա քրէտի-լէրի սայգի հիչ գալմամըշ տըր։ Պու կիւն իսթէ-տիքլէրինի ալամագլար, չինքի պունտան էվվէլ ալտրգլարընը վէրմէտիլէր. վա'ալարընըն իճրա-ձընտա ատարգ պուլունմատըլար։ Պունտուն աք-սի, եօգ մը տըր էօյլէ քիմսէյլէր քի, պիր գաչ ձէնէ էվվէլ ֆագրը հալտէ իքէն, եախօտ իչլէրի ձէքթէճտար օլմուչ իքէն պիլէ, մա'ամէյլէյլէրինէ գա'իտէ տէյիւ հագգը վէ իսթիգամէթի թանը-տրգլարընտան, մէ"մուլին զայրի ատուրէթտէ մազ-հար ը մուվաֆֆագիյէթ օլմաչլար տըր։ Պախթի-յար տըր օլ էվվէտլար քի, ատաղամ վէ թէրպիյէլի օղուլլար եէթիչտիրմէքլիյին էհէմմիյէթինի թա-նըյան աթալարա մալիք տիրլէր. վէ տահա զիյա-տէ պախթիյար տըր անլէր քի, թըճլիյէթլէրին-տէն՝ հիւսն ի ախլագ թէչքիլինէ տախի խըտմէթ էտէն պիր քիւրէ ի հավատա պէօյիւտիւրլէր։ Սիյրէթ ինչաօրնտա մուհիմին փէձ պէօյիձ հիս-ձէօի օլտրղը ունուտուրլմամալը տըր։ Օլ ձէպէպտէն, աթալար քէնտի օղուլլարընըն քիմլէր իլէ իւլֆէթ էյլէտիքլէրինէ, նէ էյլէնճէլէր իլէ մէչղուլ պուս-լուտգլարընա, նէ քիթապլար օգուտուգլարընա, վէ մէքթէպտէ վէ խանէտէ պուլունմատըգլարը զէմանը նէրէլէրտէ կէչիրտիքլէրինէ հէր նէ գա-տար տիգգաթ վէ պէձիլիձ էյլէօէլէր, լիւզու-մընտան զիյատէ պիր չէյ էթմիչ օլմազլար։

4. Իչ վէ մէչղուլիյէթ 'էօմրիւնիւն միւյէսսէր-լիյինին պիր չարթը տա քիւչիւքլիւքտէն էլլէճյէ, էչ նո-նմաճլըձ ալըշտըրըլմագ տըր։ 'Ա"իլէ տէ-րունինտէ չօճուգլարընը էտէպիլէճէյի իչ էքոիք օլմագ։ Զէնկին իսէն, հէմ տէ ֆագիր իսէն իլէ-րիսինի հիսապա ալարագ, օղլունու իչէ թա'լիմ էյլէ։ Օղուն պիրիճինի մի տիր, նագլընի մը տըր։ Հէման օ սէպէպտէն անըն քիւչի-քլիւքտէն չէվիք, իչլէք վէ ղայրէթլի օլմաը վաըթալարը-նա տիգգաթ էյլէ։ Անըն մուհասէնաթը պիրագ-տան՝ մէքթէպ սէննէլէրինտէ կէօրիւտիւճիւ կի-պի տահա ասնրա մէչղուլիյէթ 'էօմրիւնտէ տախի զահիր օլաճագ տըր։ Թըճլիյէթինտէ թէննպէլիք կէօրէն վէ թէննպէլ պէօյիւտիւլէն պիր չօճուգտան ղայրէթլի պիր կէնճ մէչտանա կէլէճէյինի մէ"մուլ էտէմէզսին։ Թանըմաղ մըսընըզ էօյլէ 'ա"իլէլէր քի տիւքէնմէզ զանն օլընան սէրվէթ զէմանընտա պէօ-յիւյէն նագլըլարը՝ իչսիզլիք վէ ասն'աթըզլըգ սէ-պէպինտէն 30–40 սէնէ ասնրա տիլէնճիլիք տէրէճէ-սինտէ զարուրէթէ տիւչտիւլէր։ Հիւքմտարլարընն պիլէ քէնտի էվլատլարընը իչէ թա'լիմ էթմէյէրի հաքիմանէ պիր թէտպիր տիր։ Ա'լա էտնա տէ-մէյէրէք հէր հանկը պիր իչի ղայրէթ վէ սէպաթ իւզրէ իչլէմէքլիյի քէնտի էվլատընա թա'լիմ էտէն վալիտէյն՝ ասնրագթի սէնէլէրտէ քէնտի էմէքլէրի-նին խայրլը նէթիճէսինի կէօրմէք մէսէրրէթինէ նա'իլ օլաճագլարընա չիւպհէ էյլէմէսինլէր։ Պիր զէնկին օղլունուն մաթպախ լէվազիմաթըյլէ տօ-լու սէվիէթի էլինտէ օլարագ չարշուտան խանէ-սինէ տէօնմէսի թա'ևիպէ տէյիլ, թահոնէ չայան տըր։ Պու կէնճ պէօյիւտիւյիւնտէ, իչ վէ ասն-'աթլարա խօր նագար իլէ պագամագ։ Սագրգ Պէպէք մէքթէպինտէ թա'լիմ օլունմալչ օլան թա-լէպէլէրին էօյրէնիճիլէրի միւֆիտ տէրօլէրին պի-րի տէ, Տօգ. Համլինին, օլ պէօյիւք զաթըն, է։ պայազը ըրղատլարընն կէօրէճէյի խըտմէթլէրին իճրասընտան ասգընմատըղը օլմալչ տըր. Հէր հանկը տօղրու իչէ էտնա նագար իլէ պագամագ-լըղա օղուլլարըմըզ թա իլը կիւնլէրինտէն թա'-լիմ օլունմալը տըրլար։

5. Մէչղուլիյէթ ճիհէթիյլէ էվլատըն միւսթագ-պէլինի թէ"մին պագընտա էպէվէյնին իսթիխագ էտէճէյի հաքիմանէ մէօլէքտէն պիրի տէ անլէրէ ոպէմ Նագլըբայէ պագամագ տըր։ Ա"իլէ տէրունին-

տէ չօճուզլարը առէմ եէրինէ գօմամագ, անլէ-
րին մէյլ ու էֆքեարլարընա էհէմմիյէթ վէրմէմէք,
տա՞իմա գուռաուրլարընը կէօրիւպ, էյի Թարաֆլա-
րընա կէօզ գաիմամագ, վէ հաթԹա պայգալարընն
հուզուրընտա քէնտիլէրի Թա՞զիր վէ Թէքմիր էյ-
լէյէրէք, նագիք տուլդուլարը վէ հիսսէյաԹլարընը
հիսապա ալմամագ՝ էօԹէտէն պէրու մէմլէքէթի-
միզին էքսէր գըսմընըն 'աԹէդ վէ մուզիրը առէԹ-
լէրինտէն օլմազլա պիԹԹապի' չօճուզու քէնտի
նազարընտա ալչագլատըր։ Զօճուգ Թա իլք ա-
նէլէրինտէն անլատա քի, խանէնին պէօյիւքլէրի
քէնտինին էֆքեար վէ տուլդուլարընա բազպէթ,
վէ նիչէ տէֆ'ա տա բէյ ու բիզատընա միւբաճա-
'աԹ էտիյօրլար. —կէօրիւրսէ քի, Թէատիրինէ վէ
իսԹիգամէթինէ ի'Թիմատ էտիպ քէնտինէ մէա՞ու-
լիյէթլի իշլէր Թէալիմ էտիյօրլար. — պիլիրսէ քի
ԹաԹԹիգ վէ Թէքրիմ ճիհէթիյլէ եվինի տիկէր ա-
զալարընտան Թէճրիդ էտիլմէյօր, ճէհմ էտէ սէ
քի քէնտինին չերէճ տուլդուսընա տօգանըլաճագ
մուա'մէլէտէ պուլունուլմայօր, օլ վագԹ պիԹ-
Թապի' քէնտինտէ լիյագաԹ ը չախսիյէ հիսսի
քէսպ ի գուվվէթ էյլէյիպ, անա կէօրէ տիւշիւնիւր
վէ հարէքէթ էտէր։ ԼիյագաԹ վէ գապիլիյէթինէ
ի'Թիմատ օլունմայան չօճուգլար՝ այագլարընը իս-
Թի'մալէ միւսա'ատէ օլունմայարագ տա՞իմա գուռ
ճագտա Թաչընըլան պէտագաԹէ նազըլար կիպի
օլուրլար քի, պէօյիւտիւքլէրինտէ պիլէ էլլէրին-
տէն ԹուԹան օլմատըգճա եիւրիւյէմէզլէր։ Պրագ
էվլատըն քիւչիւք սիննինտէն քէնտինէ րի'այէթ օ-
լունտուզընը հիսա էյլէօին, ճիսմանի վէ բուհանի
գապիլիյէթլէրինի քէնտի պաչընա իշլէԹմէյէ Թա'-
լիմ օլունսուն, օլ զէման խոբէ է չինէյ մէգաէ-
սինի էօյրէնմէյէ ֆուրսաԹը օլմուշ օլուր, պու
իսէ իլերիտէ քէնտինէ պէօյիւք պիր սէրմայէ օ-
լա պիլիր։

6. Անա պագանընը մուգատտա վէ մաւհիմմ
վագիֆէլէրինտէն պիրի տէ էվլատըն մէյլ ա՞ գա-
պիլիյէնինէ նէ ճիհէթլէ օլուզընը կէօզէԹլէմէք, վէ իշ
ինԹիխապը մէա՞էլէօինտէ անա կէօրէ տէյլալէթ
էԹմէք օլաճագ տըր։ Պիր չօճուզընը իլերիտէ նէ
խոբմէթ եա նէ սէն'աԹտա ֆա՞իէյի սուրէԹտէ
մէչղուլ օլաճաղընը անըն Թըճիյէթ չաղընտա
Թա'ինէ էԹմէք գօյայ պիր մէա՞էլէ տէյլ իսէ տէ,
փէտէր կէօգիւ կիպի տէվմէը վէ տագիգ պիրընա-
զար ԹահԹընտա աղ չօգ անլայըլա պիլիր։ Ջէն-
տինտէ բիյագիյաթ գապիլիյէթի կէօրիւնմէյէն
պիր չօճուզը միւհէնտիսլիք Թահօիլինէ, մանԹըգ
վէ Թէմէղ մէվհիպէօինտէն մահրում կիպի անլա-
չըլան պիրինի ալօգաԹլըղա, վէ եախօտ տիյա-
նէԹի չախսիյէսի չիւպհէյի, վէ եա, մէյլ ի Թա-
պի'իսի տիկէր պիր ճիհէթէ օլուբղը անլայըլան
պիր կէնճի մինպէր խըրմէԹինէ Թէչվիգ էԹմէք
քեարը 'ագլ տէյիլ տիր։ Պուհնլարտա մուվաֆֆա-
ղըյէթ մէ՞մուլ էտէմէզսինի։ Պ ու օրրատա եանլըշ
ինԹիխապըն սահիպինէ օլուբղը կիպի պայգալա-
րընա տա զիյանը տօգանճաղը Թապի'ի տիր։
Սահիհ տէյի՞լ մի տիր քի բուհանի մէ՞մուլարտան
նիչէէրի Թիւճճար, եա ավօգաԹ, վէ եա էհլ ի
սունա'Թտան պիրի օլսալար, հէմ քէնտիլէրի վէ հէմ
պէչէրիյէթ հագգընտա տահա խայրը օլաբ իտի։
Սայըտա ա՞գ մը տըր օլ մէգբէթպ մա'ալլիմլէրի
վէ հաթԹա Թապիպլէր քի, անլէրին սալ կօչմը
տէմիրճիլիյէ, եա գուննտուրաճըլըղա վէ եա տիկէր
միւ'Թէպէր պիր էլ իչինէ իտի։ Գէնտի հալ ու
քէյֆիյէթլէրինի, վէ իսԹի'տատ ու միւնաձէպէԹ-
լէրնի հիսապա ալմագտան զիյատէ զահմէԹիդ
պիր կէչիմ էլտէ էԹմէքլիյի, վէ եախօտ փարլագ
վէ չերէճլի Թանըլան պիր իշ պաչընտա կէօրիւն-
մէքլիյի տիւշիւնտիւքլէրի էճիլտէն ինԹիխապլարը
'ադիլանէ օլմայան կէնճլէրիմիզ եաղը գ քի ազ
տէյիլ տիր։ Սատաճէ փարլագ վէ գազանճը կէօ-
րիւնտիւյիւ իչիւն պիր իշէ Թալիպ պուլունմագ
խայրը օլմատըղը կիպի, պիր չօճուգտա նիւմա-
յան օլան խարիգ իլ'ատէ 'ագլէ վէ բուհանի գա-
պիլիյէԹլէրէ մէյտան վէրմէյիպ՝ անլէրի նիսպէԹէն
'ատի օլան խըրտմէթ վէ ազն'աԹլարտա գուրպան
էԹմէք մէվզը'ինտէ պուլունմագ տահի 'այնի տէ-
րէճէ, 'ագլ ը սէլիմ իչի սայըլմայաճագ տըր։
Իմամ, իշ ինԹիխապը մէա՞էլէօինտէ վալիտէյնին
մէա՞ուլիյէթի ունուտուրլմամալը։

7. Մէչղուլիյէթ ճիհէթիյլէ օղուլլարընըն միւս-
Թագպէլինի Թէ՞մին իչիւն վալիտէյնին՝ պալատէ
գիքը օլաունանլարընը վէ հէփօինտէն զիյատէ տէվմա-
լը տիգգաթլարընընն չէվրիլմէք կէրէք օլուբղը պիր
խուտուտ անլէրին տիյանէթ (յարևպայտաԹիւն)
Թարիգինտէ պէօյիւտիւմէլէրինին էլղէմիյէթի տիր։
Թա սէպավէթլէրինտէն խրիսԹիյանլըղընը հարֆըն-
տան մա'ատա բուհընտա տա Թա'լիմ օլունմուշ, հէր
նէվ' կիւնահտան սագընան վէ բիզա Ուլլահը 'էօմր-
լէրինէ գա՞իտ էԹմէքլիյի էօյրէնմիշ օլան կէնճլէ-
րի 'էօմրիւն չալագանԹըլարընա իննանա պիլիրսին։
Իննանտա Թըճիյէթին չէգապէվէթ իննիգալը սէ-
նէլէրի պօւհրան զէմանլարը տըր։ Օլ չաղ՝ տէրուննտէ
քէօքին տուլդու վէ հավէլէրին ուլանճաղը վա-
զըԹ օլուբղը կիպի, խարիճի մաւհիԹին տահի պայ-
գալայաճաղը էյամ տըր։ կէնճ՝ մէքքէպ եա սէն-
'աԹ միւնաձէպէԹիյէ եէնի Թէ՞սիրլէր, եէնի րէ-
ֆիգլէր արատընտա պուլունա պիլիր։ Տօղուպ պէօ-

յիւտիւյիւ խանէտէն վէ չէհրտէն իրագ պիր մահալէ կիթմէօի իճապ էտէ պիւիր։ Սապըդ քէնտինի իտարէ էտէն Թէ՞օիրաթտան ազատ օլտըդը էօյլէ պիր մէվզը՛տէ նէ մէօլէք Թուրքաճաղը մանէվի վէ բուհանի գուվվէթինին սաղլամլըդընա մէրպուէթ տըր։ Պու գուվվէթտէն մահրում օլան նէ՛ չօգ կէնճլէրիմիզ Էվրօփա վէ Ամէրիգա կիպի մէմլէքէթլէրէ տիւյտիւքլէրինտէ քէնտիլէր պէրպատ օլտրգտան պաչգա, քէնտիլէրին ատապ ու ախալազը իչիւն Թաչընըլան իւմիտլէրի տախի խարապ էյլէմիյլեր տիր։ Պիր կէնճին՝ մա՛նէվի 'էօմրիւն Թէճրիպէյլէրինէ կէօյիւս վէրէրէք, անլերին իչինտէն սաղլամ կէյէ պիլմէօինին պիզճէ եէկճանէ չարԹը հագիգի վէ խալիս տիյանէԹ տիր, «Թագվա հէր չէյէ ֆա՛խէյի տիր. չիւնքի անտէ չիմտիքի վէ կէլէճէք հայաԹըն վա՛տը վար։» «Է՛յ փէտէրլեր, էվլատընրդը Բապգըն Թէրպիյէ վէ նասիհաԹընտա փէրվէրտէ էտինիզ։»

Սէօզիւմիւզիւն խիւլասասը պու տըր. —Վալիլիտէյն քէնտի էվլատընըն սաղլամ վիւճուտլի վէ միւնէվվէր ֆիքրլի, վէ քէլամ ու մու'ամէլէյէրինտէ ահիպ ի իսԹիդամէԹ վէ 'իֆֆէԹ օլմալարընա մուգայէտ օլտուգլարդը, —իչի վէ իչէմէքլիյի աէվճն ղայրէԹլի կէնճլեր օլմալարընըն իճապընա պագտրգլարը, — քիւչիւքլիւքտէն՝ պօյլարընա կէօրէ անլերի մէա՛ուլիյէԹլի խըզմէՐլերէ Թա՛լիմ էտիպ, իսԹի'տատ վէ գապիլիյէՐլերինէ ի'Թիմատ, վէ մու'ամէլէյէտ մազհար ը հիւրմէԹ էտէրէք քէնտիլերտէ լիյագաԹ ը չախսիյէ, վէ պիր տէրէճէյէտէք մէրպուԹիյէԹսիզ իչլէյէ պիլմէք տուլդուգընը պէօլէյէ պիլտիքլերի, — վէ հէփսինտէն զիյատէ Թա՛լիմ վէ էօրնէքլերի իլէ անլերին հագիգի խրիսԹիյան վէ էհլի տին օլմալարը էօպապընա սարֆ ը էֆքեար էյլէտիքլերի Թագտիրտէ չիւպհէսիզ օլա պիլիրլեր քի, իլերիտէ իսԹիրահաԹլարընը Թէ՞մին էտէն մի'Թէպէր պիր իչ եա խըզմէԹ անլեր իչիւն էքոիք օլմայանագ տըր։

ԽԱՆԷՏԷ ԻՍԼԱՀ ՕԼՈՒՆԱՊԻԼԷՆ ՇԷՑԼԷՐ

Շէհիր վէ գարիյէտէ, տէնիզ սահիլի չէհրլերտէ վէ տախիլի չէհրլերտէ եաչամագլըդընը Թարզ ու սուրէԹլերի օ գատար մուխԹէլիֆ տիր քի, պու մատտէտէն եալընըդ պիր պէնտատ պահա էճմէքլիք միւչքիլ տիր։ Նինէ տէ պիրլիքտէ պա'զը չէյլեր հագգընտա տիւչիւնէ պիլիրիզ քի հէր հալտէ Թէպտիլ օլունմալը տըրլար։

Թէմիզլիք խուսուսընտա տէնիլէճէք չօգ չէյլեր վար տըր։ Վար էօյլէ եէրլեր քի «ՆէգաֆէԹ խմանտան տըր» տէյէրէք, Թէմիզլիք պիլքի'իլ տինտարլըգտան իւսԹիւն Թուրքուլըդը իսէ տէ, էքօէր քէօյլերտէ վէ խանէլէրտէ Թէմիզլիյէ էվճիմէնլիյին մուհիմմ պիր գըօմը մագամընտա փէք ազ տիդգաԹ էտիլիր։ Թէմիզ օլմագ իչիւն խանէտէ հէր չէյէ մախտուս պիր եէր պուլունմալը տըր։ Թէնճէրէլէրէ, իպրըգլարա վէ Թավալարա մախտուս րաքիլար պուլունմալը տըր։ Պու գապագաճազլարա գաչըգլար, գատէհլէր վէ Թապագլար գարըշմըդ օլմամալը տըրլար. լաքին գաչըգլարա, չաԹալլարա վէ պըչագլարա մախտուս պիր 'էօլպէ եախօտ Թէմիզ պիր օէփէԹ պուլունմալը, վէ անլեր օլ 'էօլպէ եախօտ սէփէԹին իչինտէ հըգըզ օլունմալը տըրլար, վէ տահա պէօյիւք սօֆրա Թապագ վէ սահանլար մանէՐԹագամ տուրէԹտէ րաքիլարա տիզիլմէլի տիրլեր։ Գապագաճազլար եըյգանտընըդը օըրաա ըէնդէ պիր փաչավրա, վէ անլերի տիլիպ գուրսէԹմագ իչիւն տախի Թէմիզ պիր փէչկիր գուլլանըլմալը տըր։ Պէն Թէմիզ քիլիմէսինի Թէ'քիա էՐմէք իսԹէր իմ, զիրա գապագաճազլարընը պէօյլէ էսքի փիւճքի վէ փիս փաչավրալար վէ պէզլեր իլէ եըյգանըդ գուրսուրլմասընտան իսէ հիչ եըյգանըդ սիլինմէմէլերի տահա էյի օլուր։ ԽատաէԹէն տիզ ըէճա էտէրիմ քի, գապագաճազլարը վէ գաչըգլարը վէ սա՛իրէյի մէնտիլեր իլէ եախօտ էլէ րասԹ կէլէն հէր չէյ իլէ գուրսԹմագ 'ատէԹինտէն վազ կէչէօհինիզ։ Պիր տէֆ'ա զէնկին օլմասըյլէ պէրապէր փէք օ գատար Թէմիզ օլմայան պիր խանէյէ էնմիչ միւսաֆիրէ գահվէ ալԹը իչիւն նէ Թա՛մամ իսԹէտիյի սօրուլտու։ Միւսաֆիր տէրհալ էն Թէմիզ Թա՛մամ նէ՛ տիր տէյիւ տիւչիւնտիւ, վէ խաչլանմըշ պիր եումուրԹայա հիչ պիր քէր կիրմէզ տիւչիւնճէսիյլէ «ԷվվէԹ, պիր գաչ տանէ խաչլանմըշ եումուրԹա օլուրսա մէնճուն օլուրըմ», տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Լաքին էյ վա՛հ, եումուրԹալար կէԹիրիլտիյինտէ, խանէ սահիպէտի էլինտէ էօնլիւյիւյլէ էյիճէ Թէմիզլէտիյի պիր գաչըգ օլտըդը հալտէ, պիզիմ միւսաֆիրին եանընա կէլտի։ Գալտը քի պիր քիմսէ էօնլիւյիւնիւն քէօչէսինին նէ կիպի չէյլերի սիլմէյէ գուլլանըլմըդը կէօզ էօնիւնէ կէԹիրիլճէք օլուր իսէ, սիզ օլ միւսաֆիրին մէզքիւր գաչըգ իլէ եումուրԹայը եէմէօի քէնտիսինէ նէ գատար պէօյիւք պիր 'աղապ օլտըդընը խայալ էտէ պիլիրսինիզ։

Պիր ֆամիլեանընն մալիյէճէ գուտրէԹի եէԹիշիր եէԹիշմէզ, սօֆրատա հէր քէս իչիւն այրը Թապագ վէ քեասէլէր պուլունտըրըլմալը տըր։ Կէրչի պիր քիմսէ 'իլէՐլեր վէ միգրօֆլար հագգընտա հատտէն զիյատէ էնտիչէ էՐմէմէլի իսէ տէ,

եինէ տէ հիչ չիւպհէ եօգ քի, պիրազ պօղազ աղրըօընա եախօտ միւտէ գա'աֆընա միւպթէլա օլան պիր քիմսէնին քէնտի գաչըղընը 'ա՞իլէնին սա՞իր ա'զասընըն եէմէք եէտիքլէրի գապա տալարըմասը սըհհէթէ մուզիրը տիր։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի պուննարտան խայըճա աղրը 'իլէթլերի օլան քիմսէլէր քեամիլէն սըհհէթ ու աֆիյէթտէ պուլունան քիմսէլէր իլէ 'այնիգապատանթա'ամէմէքտէն եախօտ 'այնի քեաֆտէն սու իչմէքլիքտաչէն իհթիրազ էթմէլի տիրլէր։ չօգ տէֆ'ա պուննար քէնտի 'իլէթլէրինի տաղլամ քիմսէլէրէ պուլաչտըրըրլար։

'Ա՚նի տէպէպէ մէպնի, գուտրէթի օլանլարընը խանէլէրինտէ 'ա՞իլէնին մաւէթէլիֆ ա'զալարը իչիւն այրը այրը օտալար թէտարիք էտիլմէլի, վէ եաթազար գափալը պիր եիւքլիւքտէ պիրիպիրլերի իւզերինէ եըղըլմամալը տըրլար, անճագ անլերի հավալանտըրըրպ այրը այրը հալտէ տազլամագ իչիւն պիր եօլ պուլունմալը տըր։ Միւտաֆիր օտասընտա վէ եաթագ օտալարընտա կէճէ կիւնտիւզ քեաֆի տէրէճէտէ թէմիզ հավա պուլունտըրմագլըգ մէ՞էլէ ի տաֆիյէտի չօգ տէֆ'ա իհմալ էտիլմէքտէ տիր։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի չօգ քիմսէլէր պու եիւզտէն տինիր խաստալըգլարընա վէ ագ ճիյեր վէ մի'տէ 'իլէթլերինէ տիւչար օլմագտա տըրլար։ Սօպալարընը վէ կազեաղը լամպալարընըն գուլլանըլտըգլարը եէրլէրտէ պունըն իճրասընա նէ զատար չօգ տիգգաթ ու իհթիմամ էտիլսէ եինէ աղ տըր։

Քէօյլերին տէօչէմլէրի թօփրագտան օլան խանէլէրինտէ պիր չօգ րահաթսըզլըգլար վէ իհթիմալ քի րուհթուպէթտէն իլերի կէլէն 'իլէթլերին պէօյիւք մէնագ'ը տէօչէմ իւզերինէ սու տէրփիմէքլիք տիր։ Զօճուգ չիմտիրիլիր վէ տէօչէմէնին պիր գըսմը եաչարըր։ զապլար եըյգանընը, վէ եաչարմըշ եէրին մըգտարը պիր գաթ տահա արթար։ մէսամաթլը տէօթի տօվտօլու հալտէ փուննարտան կէթիրիլիր, վէ փաթ տէյիւ եէրէ գօնուլարագ սու սըչրատըլըր վէ եաչ եէր պիր գաթ տահա արթար։ Խանէ խալգը պիրէր պիրէր սու իչմէյէ կէլիպ, թատտա պագը գալան սուլը տէօչէմէ իւզերինէ տէօքէրլէր, թա քի 'ագըպէթ տէօչէմէ էվէյի չամուրլը պիր հալէ կէլիր, վէ էլպէթթէ տէօչէմէնին պագը գալան գըսմը թէմիզ հալտէ մուհաճագա էտիլմէզ։ Իչպու չամուրլը մահալըն էթրաֆընտա չօգ տէֆ'ա թէննէրէ վէ գազանլար, մէճրէֆէ վէ քիւրէքլէր եաթմագտա պուլունուր. հալ պու քի պուննարտան հէր պիրիսինէն քէնտիլէրէ մախսուս վէ մու'այէնէ եէրլէրտէ պուլունմալարը իգթիզա էտէր։

Խանէնին պէօյիւք օղլունըն էվէ կիրիպ ուզուն միւտտէթ արաչտըրտըգտան սօնրա, մէ՞յուհիյէթլէ «Տարագ նէ՞րէտէ տիր,» եախօտ «Փէչկիր նէ՞րէտէ տիր,» այմէյէ մէճպուր օլմասը նէ՞ գատար էյլէնճէլի վէ 'այնի վագթտա էսէֆէնկիզ տիր։ Էվվէլ էմրտէ, տարագ եախօտ փէչկիրին քէնտինէ մախսուս Թօրպա, եախօտ իւզէրինէ սըրլաճագ մըխը օլմալը, վէ պա'զէն կէլինին եէնի փարլագ սանտըղը արգասընտա Թօզլարըն իչինտէ, պա'զէն քիւրսի իւզէրինտէ, եախօտ գապգաճագ տօլապընտա պուլունմամալը տըր։ Սանիյէն, պիր խանէտէ հէփ էվ խալգընըն գուլլանապիլէճէյի Թէք պիր տարագ, եախօտ Թէք պիր փէչկիր պուլունմայըպ, անճագ խանէ խալգընտան հէր պիրիսինէն եալընըզ քէտիսինէ մախսուս տարագ եախօտ խավլուսը օլմալը, վէ մու'այէնէ մահալտէ պուլունմալը տըր։ Եէքտիկէրին տարագ վէ խավլուսլարընը գուլլանմագլըգ նէ Թէմիզլիք գա'իտէսինէ, նէ տէ հըճգ իւս սըհհէ գավա'իտինէ մուվաֆըգ օլմատըղը խուսուսըընը Թէքրարէն Թէ՞քիտ էթմէքլիյիմիզ լազըմ տըր։

Պիւթիւն 'ա՞իլէ խալգընըն տապահլայընը մու'այէնէ պիր վագթտա գալգմալարը, վէ հէր կիւն մու'այէնէ զէմանլէրտէ գահվէ ալԹը, դուչլուգ, էօյլէյին վէ ագչամ Թա'ամլարընը մու'այէնէ վագըթլարտա էթմէլերի նէ՞ գատար լազըմ տըր։ Թա'ամլարը զայր ի մու'այէնէ զէմանլէրտէ էթմէքլէ կիւնիւն իչլերի տահա մուվաֆֆագ սուբէթտէ իլերի վարտըգտան պաչգա, մի'տէ տախի Թա'ամլարը մու'այէնէ վագթլարտա գապուլ էթմէյէ ալըճըր վէ անլերի տինտիրմէյէ հազըր օլուր։

Քէզալիք ագչամայընը եաԹազա կիրմէք իչիւն տախի մու'այէնէ պիր վագթ օլմալը տըր։ Պա'զը 'ա՞իլէ խալգլարընտա կէօրիւտիւճիւ իւզրէ, եարը կէճէյէ գատար օԹուրուպ վագթը պօչ լաֆլարւէ կէչիրմէքլիք զայէԹլէ զարարլը օլուպ, էրԹէսի կիւնիւ եօրղունլըգ վէ նէչաթսըզլըգ հասըլ էթտիյինտէն, իչ եավաչ եավաչ վէ աղրը իւլերի կիտէր։ Հէր կէօնէ կէճէ իչլերինտէն իհթիրազ օլունապիլիր։ Պէօյիւք պիր 'ա՞իլէտէ վալիտէյնը վէ կէլինլէր իչիւն պիւթիւն կէճէ չամաչըր եըգամագ, էքմէք փիչիրմէք վէ գավուրմա գավուրմագլըգ հիչ չիւպհէ եօգ քի զայէԹլէ զարարլը տըր։ Պունտա իտտարէ եօգ տըր, զիրա պու կիպի զայրի միւնասիպ ա'աԹլարտա կիւճ իչլեր կէօրմէքլիքտէ գուվվէթ չապուգ զա'յ օլսուր։ Պէրազ փլան վէ ԹէրԹիպ՝ ինսանը պու կիպի ուչզունսըզ վագթլարտա իչ իչլէմէքտէն ազատ էտէր։

Իչ իլէ կէչիրիլմէչ պիր կէճէտէն սօնրա, նէ

գատար չօգ տէֆ'ա էքչի սուրէթլէր կէօրիւնիւր, վէ թէրսլէնմէլէր վէ թա'զիր ու թէքտիրլէր սէտալարըյլէ խանէ տօլար։ Պու կիպի եօրղունլըգլէ պիղ քէնտիլէրիմիզի կիւնահա տօգմաւչ օլուրըզ։

Էպէվէյն խանէյէ քէնտի չօճուգլարընըն արղու վէ մէրագլարընա կէօրէ իտարէ էթմէքտէն ղայէթլէ սագընմալը տըրլար։ Գահվէ վէ չայ չիւպհէ եօգ քի եավրուճըգլար իչիւն ֆէյնա իսէլէր տէ, չօգ տէֆ'ա չօճուգ անլէրի թալէպ էտէր, վէ վալիտէի անըն իսթէտիյինի վէրիր։ Եախօտ չօճուգ պիր չագը իսթէր, վէ անը հավատա սալայարագ հէր քէսին հուզուր վէ րահաթընը իվալ էտէր։ Չօճուղա գարչը պիրագ մէթանէթ կէօսթէրմէքլիք, հիւքմ ու նուֆուզ պուլունմայան խանէլէրտէ տէֆ'աթլէ վուգու' պուլանլար կիպի պիր չօգ նախօշ մէնզարէլէրին էօնիւնիւ ալըր։

Զէվճ վէ զէվճէ արաօընտա սւֆագ թէֆէք չէյլէրէ տա՞իր չօճուգլար էօնիւնտէ ղավղա վէ միւճատէլէլէրտէն խասաէթէն սագընըլմալը տըր։ Ֆէնտի էպէվէյնլէրինի պու կիպի եագըշմագ մուա'մէլէլէրտէ կէօրմէլէրի գատար սա՞իր հիչ պիր չէյ չօճուգլարըն քէնտի էպէվէյնլերի հագգընտաքի հիւրմէթլէրինի ղայդ էթմէլէրինէ եախօտ քէնտիլէրին տախի 'այնի չէյի տահա չագուգ քէնտի արալարընտա իճրա էթմէլէրինէ պա՞իս օլմագ։

Խանէլէրտէ աէրթ, տարղըն վէ եիւքսէք ոէօզլէր չըգարմագլըգտան ղայէթլէ իչթիրագ օլունմալը տըր։ Պու նէվ' ոէօ վէ չամաթալար պէյնի վէ պիւթիւն 'առապէլէրի եօրտըգտան պայգա, պիր խրիսթիյանա եախօտ հաթթա էտէվ վէ նէգաքէթճէ թէրպիյէլի օլտըղը իտտի'ասընտա պուլունան պիր քիմսէյէ քիւլլիյէն եագըշմագ չէյլէր տիրլէր։ Պիր խանէտէ հիչ պիր չէյ թաթլը վէ նազիք սէտատան զիյատէ իթմինանպախչ վէ ֆա՞իտէլի տէյիլ տիր։ Կէնճլէրին ճիւմլէյէ, 'այէլլուսաա չօճուգլարա գարչը նէգաքէթ, վէ պէօյիւքլէրէ գարչը հիւրմէթ վէ րի'այէթ էտէրլերի կէօսթէրմէլէրի՝ խանէյի նիգամը վէ միւֆէրրահ գլար։

Չօճուգլար էօնիւնտէ գօրգու, խաոթալըգ եախօտ էտէպէ մուղայիր չէյլէրէ տա՞իր հէր նէվ' սէօզ սէօհպէթտէն իսթիրագ օլունմալը տըր։ Պու կիպի սէօզ սէօհպէթլէր անլէրին ֆիքրլէրինտէ ֆէնա խայալաթ թօխունմարը էքերլեր վէ ասլա ասունուտըլմագլար։ Էքսէր վալիտէյնլէրին պու խուսուսալարտա ղայէթլէ տիդգաթսըզ պուլունտըգլարըընը կէօրմէքլիք՝ ֆիլհագիգա ղայէթլէ էսէֆէնկիզ պիր չէյ տիր։ Գարըլար քեամիլէն պէօյիւմիւչ օլան օղլանլար վէ գըզլարըն էօնիւնտէ էտէպ իչիւն էն կիպլի թասթուլաճագ չէյլերէ տա՞իր միւսահապէթլեր իլէ մէչղուլ օլուրլար։ Քիւլլիյէն պէօյիւմիւչ օլան օղլանլար զատընլար իլէ պէրապէր համամա կիտերլեր, վէ իչպու իքի չէյլեր նէվճիվանլարընը քէնտիլէրին սինլերի իլէ հիչ միւնասիպ օլմայան մատէլէրի էօյրէնմէլէրինէ վաոթա օլմագտա տըրլար։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի թէր ու թազէ գալպլերին լէքէլէնէպ նափաք օլմամալարը իչիւն պու չէյլերտէն ղայէթլէ իհթիրազ օլունմալը տըր։ Էկէր չօճուգ ֆէնալըգ վէ 'իֆֆէթսիզլիքտէն քէմալը տիդգաթլէ սագընըտրըլմայաճագ օլուր իսէ, անըն հայաթընա պու եիւզտէն կէլէճէք զարար ու զիյանընը պէօյիւքլիւյիւնիւ թախմին էթմէք իմքանսըզ տըր։ Պիզզաթ օիզին չօճուգլարը ալտաթմագլէ անլէրէ եալանճլըգ էօյրէթմէքլիյինիզ տախի պու նէվ' պիր կիւնահ տըր։ Չօճուղը մահզա չագա իչիւն սա՞իրլերէ վուրմագլըղա թա'լիմ էթմէքլիք՝ միւսթագպէլտէ զապա վէ սէրթ թավր ու մու'ամէլէ թօխունմընը էքմէքլիք օլտըղընտան, սալա միւսա'ատէ էտիլմէմէլի տիր։

Հէվի խանէ րէ՞իսլերինին նազարը տիդգաթլարընը խանէտէ կէնճ զատընլար իլէ զըզլարընը իհթիյաճլարը խուսուսընտա կէօսթէրիլէն զայտըղըզա տա'վէթ էթմէք իսթէրիմ։ Նէ՞ գատար չօգ տէֆ'ա անլէր հաթթա խաոթա վէ զա'իֆ օլտըգլարը զէմանլարտա պիլէ էն էյի եէրլէր էրքէքլեր եախօտ օղլանլար թարաֆընտան թուսթուլմըշ օլտըղընտան, անլէրին ասլա օթուրաճագ րահաթ պիր եէրլերի օլմագ։ Նէ՞ գատար չօգ տէֆ'ա րէ՞իսի խանէ անլերին միւնասիպ թա'ամլարը օլմասը, եախօտ րիյազէթի պէտէնիյէ իճրա էթմէլէրի, միւնասիպ վագըթտա սուլուսալարը, խասթալանտըգլարընտա թէտավի էտիլմէլէրի, Ռ. Մուգ. օգուսմալարը, եախօտ 'քիլիսէյէ վէ կիրակի մէքթէպլերինէ կիթմէլէրի խուսուսալարընտա քիւլլիյէն գայտագըղ պուլունուր։ Պու իսմալտան սագընմագ իչիւն 'ա՞իլէ տու'ալարը մունթազամէն կիւնտէ իքի տէֆ'ա քէնտի էվ խալգընըն հէր պիր ա'զասընը քէնտինին կէօզիւ էօնզիւնէ կէթիրիր, վէ քէնտինինին ասըլ սումուր ու ահվալընըն նէ րատտէտէ օլտըղընը անլամասընա մէտար օլան պիր թազըմ թէտգիգաթ իճրա օլունա պիլիր։ «Ամմա էկէր պիր քիմսէ թէ'ալլուգաթընը, խուսուսա էհլի պէյթինի գայըրմազ իսէ, իմանը ինքնար էթմիչ օլուգ, միւմինի օլմայտանտան պէտթէր տիր։»

Ա-եոթէնին թաչրալը մուխապիրի։

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

1906, Յունվ. 6/24 Դեկտ. 1905

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրէօ՝ոպէն. Թարաճ ը էչրէճ ի հազրէթ ի Փատիշահիտէն բէ՞ռ ի ռէնէ ի Մէլատիյէ միւնասէպէթիյլէ պէյան ը թէպրիքի հավի Ֆրանսա բէ՞իա ի հիւքիւմէթի հազրէթլէրինէ քէչիտէ պույուրըլան թէլէկրաֆնամէ ի հիւմայունա ճէվապէն, բէ՞իա ի միւշարիլէյհ՝ պա թէլէկրաֆ 'արդ ը թէչէքքիւրաթ էյլէմիյ տիր։ —Զաթ ը սամի ի Սէտարէթփէնահի վէ Նարիճիյէ նազըրը փաշա հազրէթլէրի բէ՞ռ ի ռէնէ ի Մէլատիյէ օլմագ հառէպիյլէ, իճապ էտէն էճնէպի ռէֆիրլէրէ գարթ ը վիզիթլէրինի կէօնտէրմիշլէր տիր։ —Թիճարէթ վէ Նաֆի՛ա նազըրը միւռԹէչըրը Նէճիպ Մէլհամա փաշա հազրէթլէրինէն վէզարէթ մէհնուրը 'ալիլէրի կէչէն Զարչէնպհ կիւնիւ մապէյն ի հիւմայունըն պաչ քիթապէթ ռա՛իրէօնտէ ռէրքեռթիպի հազրէթ ի չէհրիյարի Թահռին փաշա Թարաֆընտան էօփիւլտիւքտէն ռօնրա, բէմմի Թէվմի՛ իճրա էտիլմիյ տիր։ — Շիրքէթ ի Խայրիյէ վէ Իտարէ ի Մախսուսէճ Թէ՛աթի օլունան մուգարրըրաթ վէճհլէ, Հայտար փաշա–Պէչիքթաչ ի՛քէլէլերի տրաօընտա վափօր իչլէթտիրիլմէսինէ պիլ իթթիֆան միւռա՛ատ ի Սէնիյէ էրզան պուլուրըլմըշ տըր։ Շիրքէթ ի Խայրիյէ իտարէսի Սիրքէճի, Սալը փազարը, Գապաթաչ խաթթընա ռէյր ու ռէֆէր իւճրէթլէրի իչիւն ապռնէ պիլէթի իհտաս էտէրէք, խայրճա Թէնզիլաթ իճրա էթմիյ տիր։ —Հասըլաթը Համիտիյէ Հիճազ չմէնտիֆէր խաթթը մէնֆա՛աթընա օլմագ իւզրէ, Էֆրէնտի Ծունվար այը զարֆընտա Թէփէ պաչը Թէաթրօընտա պիր գօնաէր վէրիլէճէք տիր։

Վէլեայի ը Շահռնէ. Սէլանիք կէօմրիւյիւ իտխալաթ չիւ՛պէօինէն Նոյեմբեր վարիտաթը 18 պին լիրայա պալիզ օլմաւշ տըր։ —Պրուսա մէրքէզ վէ Գարասի առնճաղը զէյթուն ա՛չարը 45 պին լիրա պէտէլ իլէ իհալէ էտիլմիյ տիր։ —Ինչա՛աթ իչիւն Իւսկիւպ գուլէ պէտէնէյէրինտէն չըգարըլմագտա պուլունան Թաչլար արաօընտա պա՛ղը նազըրլարը զուհուր էթմէքտէ օլօրդը ճիհէթլէ, պու կիպի իւզերի հազրը Թաչլար զուհուրընտա, Իւսքիւպ մէքԹէպի իՙտաաի միւզէհինէ նազը լազըմ կէլէնլերէ պիլտիրիլմիյ տիր։ —ՊէյրուԹտա ինչա էտիլմէքտէ պուլունան Համիտիյէ սէնայի մէքթէպի իլէ խաօթախանէյինէն ինչա՛աթընտա գուլլանըլմագ իւզրէ, ճիվարտան իխթիճ վէ ճէլպ էտիլէճէք օլան Թաչ, քիրէճ վէ սա՛իրէյինէն բէճամէյն մուա՛ֆիյէթի Թահռը գարարա ալընմըշ տըր։ —Րումէլի վիլայաթ ը Շահանէօի միւֆէթթիչի Հիւսէյին Հիլմի փաչա հազրէթլէրինին խըտէմաթ ը մէմտուհաօրնա մէպնի, մուրառա՛ Իմթիյազ նիչանը ֆիւրուզէճչանը իհռան պուլուրըլմըշ տըր։ —Պէյ չէհրի կէօլիւնտէ ավլռնան պալըգլարըն Թուզլռնմասը զըմընընտա պալըգխանէ իլէ պիր հավուզ ինչաօը ֆէրմռն պուլուրըլմըշ տըր։

Մ–ՐԷՆԷՎՎԻ՛Է. Սիւէյշ գռնալը ճիվարընտա տիկէր պիր գռնալըն հաֆրը Սիւէյշ գռնալը իտարէսինէ, իթթիխադ էտիլմէքլէ, րուսուսմ ը միւրուրիյէտէն 75 սանթիմ Թէնզիլինէ գարար վէրիլմիշ տիր։ —Մէմալիք ի Շահանէյէ հիճրէթ էտէն էհալի ի Իթալամիյէնին միւնասիպ մռհալլէրտէ իսքեռնլարը հադգընտա ԹէրԹիպ էտիլմիշ օլռն նիզամնամէյնին մէրիյէթի ռհքեռմընա պիլիթթիֆան իրատէ ի Սէնիյէ ռաորը օլմաւշ տըր։ —Ալմռնիա լիմռնելարըյլէ մէմալիքի մռհրուսէ ի Շահռնէ լիմռնելարը արաօընտա վափօր իչլէթմէկը իւզրէ, Թէչէքքիւլ էթմիշ օլռն Ա֊Թլաա գումիռնեռսը Համպուրկ վէ Պրէմ լիմռնելարըյլէ սէվահիլ ի 'Օռմռնիյէ արա սընտա իչլէմէք իւզրէ, 7 վափօր Թախմին էյլէմիշ տիր։ Յունվար իպԹիտաօընտան ի'Թիպարէն ռէնի խաԹԹ իւզերինէ վափօրլար սէյր ու սէֆէրէ պաչլայռճագ տըր։ —Պունտռն պէօյլէ տախմիլէ սէվգ էտիլէճէք մէքթուպարտան ալընմագտա պալնօնան 40 փարա իւճրէթին 20 փարայա, վէ աչըգ մռհխապերէ վարագալարը ֆիյ՛ռԹը 10 փարայա Թէնզիլի գարար Թահռընա ալընմըշ տըր։ —Սրօա հալընտա վէ մռ՛ռֆԹալ գուլոն եէրլերին իճարէյէ րագԹըյլէ իֆրագ էտիլմէքի զըմընտա իճապ էտէն մռ՛ռմէլէնին իճրաօը գարարկիր օլմաւշ տըր։ —Մըօրա իտխալ օլունռճագ քէօմիւր, քէրէսԹէ, ղազ, ինէք, քէչի, գօյուն վէ էմռալի րուսուսմը 0/0 4է Թէնզիլ էտիլմիշ տիր։ —Տրէօտ պռնգռօը Գռհիրէտէ պիր չիւ՛պէ աչմագա գաբար վէրմիշ տիր։ —Ճռֆռնիա–Րումիա մռհռրէպէօինտէ Ճռֆռնիա օրտուսընտա պուլունմըշ օլան ՓէրԹէվ փաչա, պու քէրրէ Ամէրիգռտան Ալմռնիայա վռօըլ, վէ Ճէն. Ֆօնտէր Կօլց փաչայա միւռաֆիր օլմաւշ տըր։ Միւշարիլէյհ պիր գաչ կիւն ռօնրա չէհրիմիզէ վռօըլ օլռճագ տըր։ —Դեկ. 21ինտէն 31ինէ գատար Սիւէյշ գռնալրնտան միւրուր էթմիշ օլան ռէֆա՛ինտէն 3.040.090 ֆրռնգ հաօըլԹ օլմաւշ տըր։

Փչօ. ճէմ՛ռԹը. Կէչէճէք հաֆթա զարֆընտա պիլճիւմէ Ինճիլի քիլիսէլերտէ միւԹԹէկիա տու՛ռ մէճլիսլերի 'ռգա էտիլէճէք տիր։ Տէրիռա՛ատէքտէքի Ինճիլի ճէմռ՛ռԹլարընտ տու՛ռ մէճլիսլերինէ

տա՛ր պու նուսխէնին գափաղընտաքի ի՛լանա Իսթանպոլ ճէմա՛սթլարընըն նազարը տիգգաթքընը տա՛վէթ էտէրիզ։ — Իտարէխանէմիզէ կէօնտէրիլէն ի՛անէլէր. Ա՛մալար Ֆ. Մուգատտէսի իչիւն Ատափազարը պիր տոսթտան 56 ղրչ., 'Ա՛նթապ Հայիկ քիլիսէսինէ պիր գաստընտան 20 ղրչ. — Պու հաֆթա ուշմուրը ը 'ա՛իլէյէ 'ա՛իտ նէյրինի արզու վէ իւմիտ էթմէյիզ պիր գալ պէնտլէրի մահալլիմիզին միւսա՛սաէսի օլմասընընտան, պայգա պիր նուսխէյէ թէրք էթմէյէ մէճպուր օլսընըմըզը մաէթթէ՛էսէվ պէյան էտէրիզ։ Կէլէճէք հաֆթանընըն Ա՛եոպէեի Ծնունդ եօրթուսը միւնասէպէթիլէ չօգաս Բապպըմըզըն վէլաուէթինէ 'ա՛իտ մատտէլէրի միւհիմ օլաճագ տըր։

Հայ լոս. ճէմա՛սթը. Պու հաֆթանըն Սալը կիւնիւ Ս. Փաթրիգ հազրէթլէրինին հէմչիրլէսի Տիկ. Ագապի Տէր-Ներսէեան վէճաթ էթմիշ տիր։ — Գահիրէտէ ինչսար թաամիմ օլունան էրմէնի մէքթէպ պինասը իչիւն լազըմ կէլէն մէպլաղատան էօթիւէնի Պօղոս փաշա Նուպար քէնտինին թիճարէթ մէքթէպինէ թախսիս էթմիյի 40.000 լիրատան թամամլամաղարազի օլմուշ տըր։ — Պուլկարիսթանտա քահանայ թախսիսի վէ ուշմուրը մէքտէպինին թէվիյէսի իչիւն պիր սէյյար չօպանըն լիւդումը հիսս օլունարագ, Տ. Մովսէս նպս. կէօմրիւճճեան մէ՛մուրիյէթի մէզքիւրէյէ թա՛եին օլունմըշ տըր։ — Կէչէն հաֆթա ճիւմ՛ա էրթէսի ագշամընտա Իւսկիւտարտաքի Պէրպէրեան վարժարանտա պիր եանկըն պուհուր էթմիշ իսէ տէ, վագթընտա հիսս օլունարագ, պէզլ էտիլէն զայրէթ սայէսինտէ թէզիյէ սէօյիւնտիւրիւլմիւշ տիր։ — Կէչէնլէրտէ Հապէշիսթանտա պիր բուհանի չօպան մադամընտա կէօնտէրիլմիշ վէ պու եագընարտա Ս. Փաթրիգ եէտիյէ վարդապետ թախսիս էտիլմիշ օլան Տ. Մկրտիչ Վրդ. Զըլղատեան պու կիւնլէրտէ թէմէթքըհիւն էթմիյի խոռնէտէ պուլունան պիր գատըն եէտիյէ պաչընտան եարալանմըշ տըր։ Պու վագը՛տա ի միւ՛էլլէմէյէ միւնասէպէթի վէրէն խոռօռա՛ քիլիսէյի սէվգին վէ մէ՛մուրիյէթ ի բուհանիյէյէ գարյը հիւրմէթ հիսօի թաչըյան հէր պիր փէրտին հիճապ վէ հիւզնիւնի մուճիպ օլմուշ տըր։ Թա տոսքեալլարըն էյամընտան պէրու մէ՛մուրիյին ի բուհանիյէ սպասընտա նալա՛իգ քիմսէյէր պուլունմըշ օլուպ, պու չէյտա՛իմա քիլիսէ իչիւն պա՛խա ի հիճապ օլմուշ իսէ տէ, քիլիսէ պու միսիւլու քիմսէյէր 'ալէյհինտէ տէրին նախօչնուտիսինի իպրաշ, վէ անէրի հաֆթա քէնտի չէրաքէթինտէն թարա էտէրէք, իսմինի փաք հըզը էյլէմիշ տիր։ Իւմիտ էտէրիզ քի, պու վագը՛տա տախի քիլիսէյին բուհանի իտարէսի քիլիսէյինին իսմինի փաք հըզը էթմէք իչիւն լազըմ կէլէն թէտպիրլէրի իթթի՛ալ էտէճէք տիր։

Բահ ճէմա՛ըը. Մըսրըն մէչհուր զէնկինլէրինտէն Մ. Պէրվուտաքի Երուսաղէմին Բուս փաթրիգխանէսինէ 0/0 2 ֆա՛իզէ 100.000 լիրա իգրազ էտէրէք, մէզքիւր փաթրիգխանէնին միւզայագա ի մալիյէսինի թախֆիֆէ մուվաֆֆագ օլմուշ սըր։ Միւամիլէյէ պունտան պիր այ գաստար էվվէլ երինէ մէզքիւր մանասթըրտա 1.000 լիրա ի՛անէ էթմիշ իմիշ։ — Փարիստէ պուլունուպ ճօղրաֆիանա թէհարրիյաթ իճրա էտէն պիր ճէմ՛իյէթ ի ֆէննիյէ թարաֆընտան պա՛զը Բուս մանասթըրլարընը զիյարէթէ էտէճէք օլան Մ. Ալֆոնս Փինարի նամ զաթա լազըմ կէլէն աուհուլէթին վէրիլմէսինի Ֆրանսա սէֆիրի Փաթրիգ հազրէթլէրինտէն թալէպ էյլէմիշ տիր։

Իթթ. Ա՛ր. 1905 սէնէսի Թիւրքճէ Ա՛եոպէերին 2. 5. 26. 41. 47. 52 նօմէրօլարընտան վէ 'այնի սէնէ էրմ. Ա՛ֆոպէերին 26. 28. 33. 34 նօմէրօլարընտան պիղէ կէօնտէրէնլէրէ պէտէլին էտա էթմէյէ հազրըզ։

ԹԱՍՀԻՀ

Կէչէն սէնէնին Թիւրքճէ Ա՛եոպէերինին նիյէ նուսխէլէրինտէ «ճիլտ 48» եէրինտէ «ճիլտ 49» զօնուլմըշ տըր։

ԹԻՒՃԱՐԻՑԷ	Լիրա 100 ղրչ.տան
Պօղոյ օգգա փրյ.	Շէ՛էէ գանթար ղրչ.
Անատօլու սէրթ 39–40	Թըրիէսթէ 82
Անատօլու ա՛լա 42–42½	Բուս —
Ո՛ռ չուվալ ղրչ.	Գահվէ 100 օգ. 5 9/10–6 6/10 լր.
Գըրմա ա՛լա 76–77	Փէյնիճ չուվալը ղրչ.
Ինգա. Գօն. գըր. 76–77	Մըսըր 80–81
Օսէտա 94–99	Խնկիլիզ 110–112
Մարսիլիա սէրթ —	Իզմիր 42¼
» եումշագ —	Ճափօն 142
Ադէա օգգա փրյ.	Ճավն. թագլ. ղչ. 130
Անատօլու Ա. 28	Փամուք օգգա
» Բ. 27	Ատանա խրճ.'ալէմ 6½
» Գ. 25–26	Աֆիոն օգգա
Մըսըր օգգա փր.	Գա. Հիս., Պալքէ. 125–127
Իզմիտ 35 —	Ֆասուլիա 100 օգգա
Սէլանիք 31–32	Գարա Տէնիզ 185–195
Թէֆրէյ օգգա ղրչ.	Սէլանիք 255–260
Էնգարէ, Եօզղա. 17½–18	Պուլղարիանըն 160–175
Եէն օգգա ղրչ.	Սոսամ օգ.սը փր. 87–88
Անատօլ. գըրմա 7¼	Նէհասթ օգգա փր.
Կաղ չիֆթ թէնէկ. ղրչ.	Անատօլու 48–50
Բուս, փիացամըզ իչիւն 35	Պալըքէսիր 58–66
Իսրամաֆթ իչիւն 30½	Մէրսին

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ	Էհամ՛ը Միւզեյեսինէ	Լ. 0. 99 19
Շարգ Տէմիր Եօլու Թահվիլաթը	Ֆրէնգ. 135 25	
Ա. Ֆրէսի Ֆօնսիյէ Էմիյպիյէն	,, 313 28	
Բ. ,, ,, ,,	,, 270 50	
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէտ	,, 435	

Մէճիտիյէ ղրչ.	108 6	Գրքմէդ ղրչ.	0 30
Մէճթուիք ,,	101 10	Լիրա Ինգլիզ	109 31
Եէնիհան Ռաֆթազէզ	104 10	Կիւմիւշ մանէթ ,,	68
Նաֆոլէօն ղրչ.	87 20	Գո՛լտ ,, ,,	8 69

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

Ֆրանսա. Ա'նան վէ մէպուսան մէճլիսէրի ա'զալաբընատ միւբէքքէպ մէճլիս ի միւլի հէյ՞էթ՝ եէնի բէ՞իս ի հիւքիւմէթի ինթիխապ էթմէք իւզրէ, Յունվ. 15 կախօտ 16տա 'ագատը իմթիմա՝ էտճէք տիր։ Կէրչի չիմտիքի գանուընը էտաթինին հիւքմիւ 30 աէնէտէն պէրու ճարի իսէ տէ, հիչ պիր բէ՞իս ի հիւքիւմէթ քիւրսի ի րիյասէթտէ օթուրըր իքէն, քէնտինին խալէֆի ինթիխապ էտիլմէմիշ տիր։ Մ. Լուպէ միւթեէննա օլարագ, անճագ Մ. Կրէվի քէնտինին 7 աէնէլիք միւտաէթ ի րիյասէթինի իքմալ էթմիշ, վէ եէնիտէն ինթիխապ էտիլմիշ տիր։ Մ. Գարնօ վէ Մ. Ֆէլիքս Ֆօր միւտաէթ ի մէ՞մուրիյէթլէրինի իքմալ էթմէզտէն վէֆաթ էթմիշլեր, վէ Մ. Դաղիմիր Փէրիէ իմթիֆա էթմիշ օլտըղը կիպի, Մ. Կրէվի տախի իքինճի րիյասէթի հիւքիւմէթի զեմանընատ իմթիֆա էթմիշ տիր։ Կէրչի եէնի բէ՞իս ի հիւքիւմէթ Յունվարտա ինթիխապ էտիլիր իսէ տէ, օ՝ Փետրվարտա աէլէֆի քէնտիոնի քիւրսի ի հիւքիւմէթէ իգ՛ատա էտինճէյէտէք, 'ատի պիր չէհրի մագամընատ գալըր։ Շիմտիյէ գատար աչըգտան աչըղտ րիյասէթի հիւքիւմէթէ իքի նամզէտ վար տըր քի, պաունլարըն պիրիսի ա'նան մէճլիսի բէ՞իսի Մ. Ֆալիէ, տիկէրի տախի մէպ'ուսան մէճլիսի բէ՞իսի Մ. Տուֆէ տիր։ վէ լաքին Մ. Պուրժուա. Մ. Տէ Շանէլ վէ Մ. Րուվիէ իչիւն տախի բէյ վէրիլէճէյի մէ՞մուլ պուլունմագատա օլուպ, մուվաֆֆագ նամզէտլէրին եալընըզ վէրիլէն բէյլերին էքսէրիյէթինի տէյիլ, անճագ տէֆթէր ի էսամիտէ մուզայեէտ միւնթէխիպլէրին մըգատար ը մէճմու'ընըն էքսէրիյէթինի գազանմալարը իճապ էտէճէյինտէն, եէնի բէ՞իս ինթիխապ էտիլմէզտէն էվվէլ պիր գաչ տէֆ՛ա բէյ վէրմէքլիք իգթիզա էտէճէյինէ ինթիզար էտիլմէքտէ տիր։ Սրէնոպըրն մուխապիրի չու խուսուսա նագարը տիգգաթ ճէլպ էթմէքտէ տիր քի րիյասէթի հիւքիւմէթին իւչ էն պէլլի նամզէտլերի, համնի Մ. Ֆալիէ, Մ. Տուֆ վէ Մ. Պուրժուա ֆարմասոն տըրլար, վէ րուհպան թարաֆտարլարը անլէրէ բէյ վէրտիքլերի հալտէ, քիլիսէ մէ՞մուրինի թարաֆընատ սինսիզլիքլէ մանքիւմ էտիլմիշ պիր քիմսէ լէհինտէ բէյ վէրմիշ օլամագ լար տըր։

Ֆաս Ֆե՞էլէֆ. Իսփանիանըն Ֆաս աէֆիրի Ֆաս խարիճիյէ նազըրընա Ֆոնֆէրանսը էլճէզիրէտէ Յունվ. 16տա քիւշատ էտիլճէյինի րէսմէն պիլտիրմիշ տիր։ Պու մէս՞էլէյէ տա՞իր Ֆրանսա վէ Ալմանիա արաընատ թէ՛աթի էտիլէն նօթալարըն նէթիճէսի օլարագ, հէր իքի հիւքիւմէթ տախի Իսփանիա թարաֆընատ պու վէճհէյէ ինթիխապ էտիլմիշ թարիխի գապաւլ էթմէյէ մէճպուր օլաճագլար տըր։ Պու մէս՞էլէտէն տօլայը Ֆրանսա իլէ Ալմանիա հիւքիւմէթլերի արաընատ զըտտիյէթլերին մէվճուտիյէթինէ տա՞իր զաէթալարտա պիր չօզ պէյանաթ մէվճուտ օլուպ, անլէրտէն պա'զըլարընըն իտտի'ատընճա, Էվրօպա միւտաէմէթի թէհտիտ այթընտա պուլունմագատա տըր։ Ֆոնֆէրանս 'ագատ էտիլիպ տէ իխթիլաֆաթ սէպէպիյլէ տաղըլընճայա գատար, պիզիմ պու կիպի ֆէնա հավատիճ փէք օ գատար ի՛թիպար էթմէմէքլիյիմիզ իճապ էտէր։ Թ՚անըն մէվսուգ պիր մէնպա'ատան այտըղը խապէրէ կէօրէ, Իմփէրաթօր վիլհէլմ չէօյլէճէ խատարէ ի լիտան էյլէմիշ տիր։ «Պէնիմ մուհարէպէ թարաֆտարլարը իլէ մուհաթ օլտըղըմա տա՞իր չըգան չայի՛ա եալան տըր։ Հաթթա պու կիպի պիր ֆըրգա մէվճուտ օլսա պիլէ, պիր կէօնէ թէ՞իր ու նուֆուզը հա՞իզ օլամազ։ Պու պապատ գարարլար վէրմէքլիք եալընըզ պաունա մախսուս տըր։ Պէն իսէ մուհարէպէ պէնիմ Աղլահա վէ գավմըմա գարշը օլան վազիֆէմ խիլաֆընտա պիր մու՛ամէլէ օլտըղընա մէպնի, մուհարէպէ իսթէմէմ։ Մ. Տէլգասէ թէճավուզքեարաանէ նէվ՛ատէն պա'զը մու՛ամէլէլեր իլէ ճանըմը սըգտը իսէ տէ, Մ. Րուվիյէնին բուլէթ վէ միրայէթի իլէ սէպաթ վէ միթանէթինէ ի՛թիմատը քեամիլիմ վար տըր»։ Ֆրանսանըն Պէրլին աէֆիրի Մ. Պիհուր հիւքիւմէթի մաթպու'ատընա կէօնտէրմիչ օլտըղը վէ Սարը քիթապտա նէչր էտիլմիչ պուլունան պիր թահրիրաթընտա, Իմփէրաթօրըն մուհարէպէ թարաֆտարլարը իլէ մուհաթ օլտըղընը պէյան էթմիշ օլմազլէ, իփէրաթօր պալատէքի սէօղիւ իլէ մէզքիւր թահրիրաթըն պու ֆըգրաատընը իմա էյլէմիչ տիր։ Իմփէրաթօրըն իչպու նուխթէգընըն իրսատընտան պէրու, իտտի'ա օլունտըղընա կէօրէ, Մ. Պիհուրըն մէ՞մուրիյէթինտէն չէքիլմէտի վիճաուպ հալինէ կէլմիչ, վէ միւչարիյհին եէրինէ Մ. Պուրժուա թա՛ին օլունմըչ տըր։ Փարիստէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ պու խապէրի թէզգիպ էթմէքտէ տիր։ Ֆաս մէս՞էլէսինէ տա՞իր Ալմանիա տախի Պէյազ պիր քիթապ թանզիմ էթմիչ օլուպ, իմթիսալ քի պու այըն օրթալարընա տօղրու մէյտանը ինթիչարա վազ՛ էտիլէճէք տիր։ Պաչլըճա Ալման մէհաֆիլինտէ րիվայէթ օլունաղընա կէօրէ, Ֆրանսա՝ «Աչըգ գափաս» մէօլէքինէ հիչ թէվաֆուգ էթմէյէն հուգուգա մալիքիյէթ իտտի'ատընտա պուլունմագատա տըր։

Ալմանիա Ձէզա՞իրին Ցաաա գաւրպիչէթի ճիհէթիլէ Ցրանսանըն Ցաաա միւաթէննա հուգուգա մալիքիչէթինի գապօլ էտիյօր իսէ տէ, պու հաւզուգ Ցասըն Ձէզա՞իրէ հէմճիվար օլան էյալէթլէրինէ մախսուս տըր, վէ Ալմանիա Ցաաա թէչքիլ օլունաճագ եէնի փօլիս մէ՞մաւրլարընըն օլ էյալէթտէքիլէր միւաթէննա օլարագ, Ցրանսըզլարըն հիւքմ ու նուֆուզլարը ալթընտա պաւլունմալարընա րագի օլամազ։ Ալմանիանըն իտտիհատընճա պիւթիւն մէմլէքէթ տախիլինտէքի փօլիս մէ՞մաւրլարընըն թէք պիր էվրօփա տեվլէթինին հիւքմ ու իտարէսի ալթընտա պաւլունմասը «Աչըգ գափու» մէսէլէսինէ մաւխալիֆ տիր։ Էճնէպի փօլիս մէ՞մաւրլարըն հիւքմ ու իտարէսինէ 'ա՞իտ օլան իչպու մէս՞էլէ՝ իհթիմալ քի եազընլարտա 'ադա էտիլճէք օլան գօնֆէրանստա էն միւչքիլ մէս՞էլէ օլաճագ տըր։ Ալման ղազէթալարընըն պէյանընճա, Ցրանսա՝ գօնֆէրանսընըն քէնտիսինէ Ցաա ատմաւրընը իսթէտիյի կիպի հիւքմ ու իտարէ էթմէքլիյէ Ֆէրման վէրէճէյի մէ՞մաւրինտէ պաւլունմագտա իսէ տէ, Ալմանիա պունա միւաա՛ատէ էթմէյէճէք տիր։ Իտալիա բէ՞իսի վիւքէլսընըն՝ Ցաա մէս՞էլէսինտէ Իտալիա, Ցրանսա վէ Ինկիլթէրրանընըն թարաֆընը իլթիճամ էտէճէք տիր, եօլլու սէօզիւ րիվայէթէ կէօրէ Ալմանիանըն փէք նախսուսունա կիթմիչ տիր։ Գօնֆէրանսա Իտալիանիա խաբիճիյէ նազըրը բիյասէթ էտէճէք տիր։

Մէ-Ընէվվէ՛. Լօնտրա էյալէթ մէճլիսի բէ՞իսի Սըր Էտուարտ Գօրնուօլ (քի պէօյիւք Լօնտրանըն չէհիր էմինի թէամիյէ օլընապիլիր) Լօնտրա վէ Փարիս պէլէտիյէ մէճլիսլէրի հէյ՞էթլէրինին եէքտիկէրլէրինի զիյարէթաէն հաօլ օլան մէնաճի՛ վէ մուհասսէնաթը նազարը ի՛թիպարա ալարագ, փայիթախթլարա մախսուս պիր գօնկրէսին 'ադա էտիլմէսինի թէքլիֆ իչիւն թէտարիքաթ կէօրմէքտէ տիր։ Իչպու գօնկրէտտէ Լօնտրա, Փարիս, Տէրիա՛ատէթ, Վիէննա, Պէրլին, Նիւ Եօրգ, Շիգակօ չէհիրլէրի թարաֆլարընտան մաւրախխասլար հաղըր պաւլունարագ թա՛լիմ ու թէրպիյէ, սօգագ իսլահաթը, թրամվէյ, լաղըմլար, եանկընա դարչը սիկուրթա գուվվանեալարը կիպի մէս՞իլ ի 'ումումիյէյի թահթ ը միւզաքէրէյէ ալաճագլար տըր։ — Ինկիլթէրրա լիմանլարընտա եէթիչէն էճնէպիլէրին թէֆթիչ ու մաւ'այէնէսինէ մախսուս նիզամնամէ նէչր օլունմըշ տըր։ Ինկիլթէրրատա 13 լիման վար տըր քի, վափօրլար անլէրտէ 12տէն զիյատէ էճնէպի կիւվէրթէ եօլճուսընը գարայա չըգարա պիլէճէքլէր։ Էճնէպի եօլճուսընն գարայա չըգապիլմէք իչիւն ագալի 5 լիրասը վէ մա՛իյէթինտէ պաւլունանլարըն հէր պիրիսի իչիւն եանընտա 2չէր լիրասը օլմասը իգթիզա էտէր։ Ո քէնտիսինի վէ 'ա՞իլէսինի նամաւգաբարանէ սաւրէթտէ կէչիրէպիլէճէք հալտէ օլմալը, եա՛նի պաւտապա եախօտ մարագլը, եախօտ ճինայէթլէ մահքիւմ օլմամալը տըր, —20 էնէէտէն պէրաւ ալմագտա օլտըղմըզ Սրննդոբջն եէրինէ թայա զաղէթասընը ալմագտա պաչլամըղ տըր։ —եէնի էնէէյէ թէմայիւլաթ ը սաւրհփէրվէրանէ իլէ պաչլանըլտըղը չաւ աթիտէքի իգթիպասլարտան անլաչըլագիլէր։ Ցիկլոթտան սաւլունմըշ օլան իլք փարչանըն մուհարրիրի տէյօր քի, «Բէմալը իթմինանլէ իտտի՛ա էտէպիլիրիմ քի, Ինկիլթէրրանըն փէթէրսպուրկ սէֆիրի Սըր Զարլս Հարտինկին լօնտրայա կէլմէքիւզրէ Փէթէրսպուրկ սէֆարէթխանէօհնտէն հարէքէթ էճտիյի կիւնտէն ի՛թիպարէն, Ինկիլթէրրա իլէ Բուսիա արասընտա զաթէն պիր էսաս ը ի՛թիլաֆ հաղըրլանմըշ տըր։ Բուսիա նազար ը տիգգաթընը ուսմուր ը խաբիճիյէյէ չէվիրմէյէ մուգթէէտիր օլուր օլմազ, Բուսիա վէ Ինկիլթէրրա արասընտա Անկլօ-Ցրանգօ ի՛թիլաֆնամէսինէ պէնզէր պիր ի՛թիլաֆնամէ, եա՛նի մու'ահիտէյն ի 'ագդէյնին, եէքտիկէրլէրինէ միւաա՛ատաթ ը միւթէգապիլէտէ պաւլունմալարը էսասը իւզէրինէ պիր ի՛թիլաֆնամէ 'ադա էտիլէճէք տիր։ Տիկէր իգթիպասա Գրալ Էտուարտն՝ Լօնտրայը զիյարէթ էտէն պիր Ցրանսըզ օհյասէթչինասընա էթմիչ խոյի մէթվի պաւլունան պէյանաթընտան ալընմըշ տըր։ «Էվրօփա գարա զըթ'աընտա հիւքմ սիւրէն էֆքեար ու հիսսիյաթ հէր նէ օլուրսա օլսուն, հիչ պիր գավմըն Էվրօփա միւաալէմէթինի իխլալ էթմէքլիյի կէչիրէմէճէն խաթրընտան կէչիրմէմիչ իտիյինէ ինանմագա գավի սէպպէրիմ վար տըր, վէ հիչ չիպէմ եօգ քի, էլեէվմ տախմանը իխլալ էթմէքլիյի հիչ պիրիսի խաթրընտան կէչիրմէյօր։ Եէնի գապինէ վէ անըն բէ՞իսի օսուլ ու միւաալէմէթին թէրվիճինէ ֆէվգէլ'ատէ արզուքէչ տիրլէր։ Ինկիլթէրրա իլէ Ցրանսա միւնասէպաթընա կէլինտիքտէ, պու պապտէ հիչ պիր թէպետտիւլ վագըա՛ պաւլմայաճագ տըր։ Բէ՞ս ի ու մուրատա պաւլունան րիճալ ը տեվլէթին հէվիսի վէ 'ալելխուսուս խարիճիյէ նազըրը Սըր Էտուարտ կրէյ՝ Ցրանսանըն օրգը տօթիլարը օլուպ, զաթէն մէվճուտ օլան մուգարէնէթի ի սամիմիյէնին սաւրգ վէ գավի թարաֆտարլարը տըրլար։ Սապրգ գապինէ Ինկիլթէրրա իլէ Բուսիա արասընտա տախ պիր մուգարէնէթ հուսուսիւնէ չալըշմըշ տըր։ Շիմտիքի գապինէ մէզգիւր մուգարէնէթին թագվիյէ վէ թէզմինատնէ տեվամ էտէճէք վէ տեվլէթէյն արասընտաքի սու՞ի թէֆէհհիւմինէ պիլճիւմլէ էսպապընը վէ մէնաֆի՛ճէ հէր նէվ՛ զըտտիյէթի պէր թարաֆ էթմէյէ չալըշաճագ տըր։

ԻՍԹԱՆԳՕԼՏԱ
Ա. ՑԱԳՈՐ ԳՕՑԱՃԵՆԱՆ ՄԱՔՍԱՀԱՍԸՆՏԱ ԹԱԳ' ՕԼՈՒՄԸՇ
Ցիճճաճգրար եօգուչը Ամերիգաճ խաճ

ՏՊԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿԱՐԴԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1906

ՏԵՂԵԿ Ի ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ԱՂՔԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՄԱՆՈՎ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ԱՐՁԱԿԱՐԴԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅ

ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Մենչեւ Դեկտ. 31 (Ն. Տ.) հետեւեալ նուէրներն ընդունեց Ներմագին չնորհակալութեամբ. Տիկ. Ե. Թէոճեան Պրուսա 108, Վեր. Մ. Տօմպալեան Ս. Մաթիա օրց. 216, Մ. Տէր-Մէկերտչեան էֆ. Գընճըլար 5, Գեր. Թաթուլ Վրդ. Դուրեան 20, Վեր. Գ. Տէ-Մկրտչեան Կիւրին օրց. 90, Գ. Ճըզըլեան էֆ. Ա.Ֆ. Գարահիսար 20, Որբի մը համար 108, օրց. 123, Տիկ. Մ. Պարտիզպանեան Ամերիկա 118, Ս. Գալուստեան էֆ. Ակն 10, Վեր. Վ. Ամիրխանեան Տիարպէքիր օրց. 216, Վեր. Գ. Ստեփանեան Մուշ օրց. 108, Օր. Ծիլօռ Ծընորդեան 22 հաց, Անանիա մէկ դառնուկ, Երկու որբոց համար կեսարիա 756, Ս. Մարգարեան էֆ. 5, Կ. Պետրոսեան էֆ. Ճէրրահ 5, Ա. Եագուպեան էֆ. Պարտիզակ 40, Ս. Զարեան էֆ. Ակն օրց. 108, Յ. Տատեան էֆ. Գընճըլար 108, Մ. Տէր Նիկողոսեան էֆ. 108, Ա. Թէվրիզեան էֆ. Խարբերդ 20 եւ 180 օրց., Վեր. Ա. Տալգըրանեան Պաֆրա Բողոք. Ժողով. 30, օրց. 75 եւ 3 իր հնգամեայ դուստր պերճուհի, Ց. Վարժապետեան էֆ. Կէօլտաղ 10, Ե. Նահիկեան էֆ. Խարբերդ 5, օրց. 6, Թ. Ներկարարեան էֆ. Խասքալ օրց. եւ նուէր 160, Փոքրիկն Յարութիւն Պօտուրեան իր ապագինման առթիւ 1 ոչխար, Վեր. Ա. Թիւթիւնճեան Չարամիկ 20, Ց. Գալաքճեան էֆ. Մարտուան 54, Փրոֆ. Պէդճեան էֆ. Այնթապ օրց. 115. Վեր. Թ. Աւետեան Խարբերդ օրց. 120, վճարումէ 30։ Նախորդ դումար 33.621 դ. 10 փր., Ներկայ գումար 3,094 դ., Համագումար 36,715 դ. 10 փր.։

Անցեալ տարուան մէջ իւրաքանչիւր առաւօտուն ի օրուէ չնորհակալութիւն։ Աստուած պիտի վարձատրէ մինչեւ իսկ գաւաթ մը պաղ ջուր չնորհողը։

Ի նպաստ Արեւելեան Որբանոցին հրատարակուած **1906** *տարւոյ*

ՀԱՄԱՁԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՑՑԷՆ

քանի մը հարիւր օրինակ դեռ մնացած ըլլալուն կը խնդրուի բարեկամներէ որ անոնց ալ վաճառմանը ձեռնտու ըլլան։

Ո՞ր բարերար անձ կ'ուզէ որ անոնցմէ մաս մը իրեն խրկենք։

Նոր տարւոյ առթիւ ջերմ բարեմաղթութիւններ բոլոր բարերարաց։ Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ԼԱՆԳԱՇԻՐ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԱՓԱՆԵԱՍԸ

ՍԷՐՄԱՅԷ

12,000,000 ՒՆԿ. ԼԻՐԱՍԸ

Իչպու Ինկ. Սիկուրթա գումափանեասը՝ ԲՕՅԸԼ նամ հարիգ Սիկուրթա գումփանեասը իւէ պիրէչմիչ տիր։

Եանկընա գարչը հէր նէվ' էվալը, ախչապ վէ քեարկիր էմլաք ու 'ագարը, մօգիւեայը վէ սա"իրէյի սիկուրթա էտէր։

ԼԱՆԳԱՇԻՐ գումփանեասը՝ հէր զարար ու զիյանը տէրնալ վէ քէմալը 'ատլ ու հագգանիյէթլէ թէ"միյէ էթմէք խուսուսարնատա տա"իմա մէչհուր օլմուշ տըր։ Անըն 12,000,000 Ինկ. լիրասընատան 'իպարէթ օլան ճէսիմ սէրմայէսի՝ սիկուրթա էտիլմիչ էմվալ ու էչկայա թէ"մինաթը մութլագա տըր։

ՄԷՐՔԷԶ Ի ԻՏԱՐԷԼԷՐ

Լըվըրփուլ Նօ. 1 North John Street.
Լօնտրա Նօ. 28 Lombard Street E. C.

Թիւրքիոնըն պաչըճա չէհրլերինաէ խուսուսի աճէնթալար.

Տէրիսա'ատէթաէ 'ումումի աճէնթալար
BOND, SELLAR & Co.,
(Պօնա, Սէլըր վէ գումփանեասը)

Դալաթատա Քիւչիւք Թիւնէլ խանընտա 4 վէ 5 նօմէրօլը օտալար։

'ԱՅՆՔԱՊՏԱ ՄԷՐՔԷԶ Ի ԲԻՒՐՔԻԱ ԳՕԼԷՁԻ

«Ասոր լաւը օյան չէյ ինսան նուֆուսը տէյիլ, անճագ հագիգի ինսան տըր։» Էէնըի Տրըմընատըն իչպու քէլմընա թէվֆիգէն գօլէհիմիգին հէտէֆ ի մագսատսար հագիգի ինսան ուէթիչարիմէքլիք տիր։ Իւճրէթ ի ալնէվիյէսի 10 վէ 11 լիրա տըր։ Տանա գիյատէ մա'լիմաթ ալմագ իսթէյէնլէր 'Ասթապատա գօլէճին միւտիրիյէթինէ միւրաճա'աթ էթմէլի տիրլէր։

ՏԷՐԻ ՍԱՒԱՏԷՔՏԷ ՏՈՒ՚Ա ՀԱՖՔԱՍԸ ԽԸԶՄԷՔԼԷՐԻ

*Տու՚ա հաֆքաաբընտա (Յունվ. 7–13) հէր ապ-
չամ սա՚աթ ալաթուրգա 3տէ Իսկիւտար՝ իպա-
տէքխանէօինտէ տու՚ա մէճլիսի ՚ադա էտիլէճէք
տիր։ ՚Այնի հաֆքատտա պայպլ հավա իպատէքխա-
նէսինտէ Զարչէնպիհ վէ ճիւմ՚ա կիւնլէրի
սա՚աթ ալաթուրգա 9տա իքի ՚ումումի տու՚ա
մէճլիսի ՚ադա էտիլէճէք. Զարչէնպիհ մէճլիսինէ
Տր. Հէրիք Թիւրքճէ՚վէ Պատ. Ս. Զորիկեան էր-
մէնիճէտէ բիյաաէթ էտէճէքլէր տիր։ Յունվ. 12յէ
միւաաբէֆ ճիւմ՚ա՚կիւնիւ ՚ադա էտիլէճէք տու՚ա
մէճլիսինէ վեր. Ս. կարապետեան (էրմէնիճէ) վէ
վեր. Փանուսիա (Թիւրքճէ) բիյաաէթ էտէճէքլէր
տիր։

Քէզալիք կէտիկփաչատաքի Ամէրիգալըլարըն
մէքթիպինտէ վէ Գումգափուտա «Տօսթլարընն ի-
պատէքխանէսինտէ հէր ապչամ սա՚աթ ալաթուր-
գա Ձատ տու՚ա մէճլիսլէրի օլաճագ տըր։ վէ պու
իքի ճէմա՚աթլար Զարչէնպիհ կիւնիւ կէտիքփա-
չատաքի մէքթէպտէ վէ ճիւմ՚ա էրթէսի «Տօսթ-
լարընն ՚իպատէքխանէսինտէ պիրլիքտէ իճթիմա
էտէճէքլէր։ Մէզքիւր մահալլարտա խըսմէթլէրէ
պիր ապչամ Թիւրքճէ վէ պիր ապչամ էրմէնիճէ
լիսանտա տէլալէթ էտիլէճէք տիր։ Միւթէէհիտ
խըսմէթլէր Թիւրքճէ լիսանտա օլաճագ տըր։*

Ի՚ԼԱՆ

Գրասէտէն հիսաէ 10 ղրչ. (պիր գաչ թանէ
գալմըշ տըր։) Միւահազաթ ը Ախլագիյէ 6 ղրչ. 5
տէն զիյատէ իսթէյէնլէրէ 100տէ 20 վէ 40 ՚ա-
սէտտէն զիյատէ սըփարըշ էտէնլէրէ 100տէ 40
իսգոնթօ։ Սալ ը ճէտիտ միւնասէպէթիյլէ եէք-
տիկէրէ վէ չօճուգլարա հէտիյէ վէրմէք իչիւն
պիր եալարզը չի՚ր, պէհէրի 20 փարա։ Պունլար
իւէ սա՚իր հէր նէվ՚ քիթապ օրփարըշը իչիւն Ա-
մէրիգան խանընտա Կ. Տատրեանա միւրաճա՚աթ
էտիլմէլի տիր։ Սըփարըշլար փէշին։

ԽԱՍՍԷԹԷՆ ԹԷՆԶԻԼ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՖԻՅ՚ԱԹԼԸ ՔԻԹԱՊԼԱՐ

*Դարիյուն ը քիրամըմզըզըն նազար ը տիգդաթ-
լարընը աթիտէքի էրմէնիճէ վէ Թիւրքճէ քիթապ-
լարընն ֆիյ՚աթլարընճա իճրա օլունան թէնզիլաթա
ճէլպ էտէրիզ։*

1. Էրմէնիճէ		ահիճէ	էվէլքի ֆիյ՚աթը	չիմտիքի ֆիյ՚աթը
				ղրչ. փր.
Ն. 604	կամք	314	8 ղրչ.	2. 20
« 633	Սբ. Հոգիին Դարձը	172	1 «	20
« 634	Հաւատք	80	1 «	20
« 670	Հէնրիկոս	202	քեաղըտ գափլը	2. 20
« 674	Յովսեփայ Պատմ.ը	154	« «	2. 20
« 677	Նամակներ առ Ծնողս	248	« «	2. 20

*Իբնը. Նո. 632. պու քիթապ մէճմանէն վէ-
րիլէն բիսալէլէր ֆիհրիսթինէ իսխալ է-
տիլմիչ օլուպ միւրաճա՚աթ էտէնլէրէ
մէճմանէն Թէվզի՚ էտիլմէք իւզրէ, մահ-
տուտ մըզտաբլարտա կէօնտէրիլիր։*

2. Էրմէնիճէ հրոֆը, Ըն-բտճ ՚էպոբէլ.

		ահիճէ	էվէլքի ֆիյ՚աթը	չիմտիքի ֆիյ՚աթը
Ն. 763	Հյրապալը	304	3	1
« 770	՚Իլմ Իլահի թապի՚ք քեաղըտ գափլը	221	3. 20	2. 20
« 771	պէզ գափլը	»	6	4
« 793	Ֆամիլեալարա Մէքթուպլար	325	5	4
« «	քեաղըտ գափլը	«		2. 20
« 795	Վալիտէյնէրէ Մէքթուպլար	150	2	1

*Իբնը. Պիզ 830 կէրի Գալան Մէճուսի քիթա-
պընա խասսէթէն տիգդաթ ճէլպ էտէրիզ։
Իչպու գըյմէթտար քիթապ (նուսխագ գափ-
լըսը 1½ վէ պէզ գափլըսը 4 ղրչ.) հէր խաս-
նէտէ պուլունմադա լայզգ պիր քիթապ տըր։
Հէվի սըփարըշաթ ֆիհրիսթ նումէրօլարըյլէ Իս-
թանպօլտա Ամէրիգան խանընտա Մր. Ու. Ու.
Փիթ նամընա կէօնտէրիլմէլի տիր։*